Tomas Haris

SUPERDETEKTYVAS

ĖRIUKŲ tylėjimas

UDK 820(73)-3
Ha311

Versta iš leidinio:
Thomas Harris.
The Silence of the Lambs.
Yazzo Fabrications, Inc., 1988

ISBN 9986-578-00-0

"Kokia prasmė man buvo grumtis su žvėrimis Efeze, jeigu, pagal žmonių samprotavimus, mirusieji neprisikelia?"
Iš laiško korintiečiams

Ar aš privalau žiūrėti į žiedu suspaustą galvą mirties, turinčios mano veidą?
Džonas Donas. Pasaulio anatomija

Pirmas skyrius

FTB asmenybės psichikos tyrimo poskyris Kuantikoje, užsiimantis žmogžudysčių tyrimu, buvo įsikūręs pirmame FTB Akademijos pastato aukšte. Klarisa Starling užduso lipdama laiptais - ji atskubėjo tiesiai iš šaudyklos siaura Hogano gatvele. Jos plaukuose ir ant uniformos buvo likę šapelių ir žalių dėmių, mat sulaikant nusikaltėlį pratybų metu jai teko ne kartą griūti ant žemės, kad išvengtų kulkos.

Laukiamasis pasirodė esąs tuščias ir ji atidžiai nužvelgė savo atspindį veidrodyje, nors ir taip buvo įsitikinusi, kad atrodo puikiai. Deja, rankos dar trenkė paraku - nusiplauti jų laiko ji neturėjo, o skyriaus viršininkas Krofordas įsakė atvykti NEDELSIANT.

Džekas Krofordas kabinete buvo vienas. Jis stovėjo prie stalo ir kalbėjosi telefonu; aplink viešpatavo chaosas. Pirmą kartą per visus metus mergina turėjo progos apžiūrėti jį nuo galvos iki kojų. Jo išvaizda merginą nuvylė. Seniau Krofordas jai atrodė panašus į pasitempusį vidutinio amžiaus inžinierių, kuris kitados buvo puikus puolėjas universiteto beisbolo komandoje. Dabar jis atrodė labai sulysęs, marškinių apykaklė aiškiai buvo per plati, o aplink paraudusias akis juodavo ratilai. Visi, skaitantieji laikraščius, žinojo, kad jo skyrius dabar tiria vieną iš pačių žiauriausių bylų. Starling bijojo, kad šefas neišlaikęs gali pradėti gerti, rodydamas smukdantį pavyzdį visiems bendradarbiams.

Krofordas baigė pokalbį trumpu "ne", paėmė į rankas Klarisos asmens bylą ir atvertė ją.

- Starling. Klarisa M., labas rytas, - prabilo jis.

- Labas rytas, - atsakė mergina mandagiai nusišypsodama.

- Nieko baisaus. Tikiuosi, iškvietimas jūsų neišgąsdino?

- Ne.

Iš tikrųjų ne visai taip, pagalvojo Starling.

- Instruktorius informavo mane, kad jums sekasi neblogai. Jums turėtų būti suteikta aukščiausioji kvalifikacija.

- Tikiuosi, nors man jie nieko nesakė.

- Aš pats retkarčiais apie tai jų paklausiu.

Tai šiek tiek nustebino Starling. Kitados ji išbraukė Krofordą iš atminties kaip dvilypį kalės vaiką.

Pirmą kartą agentą Džeką Krofordą ji išvydo skaitantį paskaitas Virdžinijos universitete. Dėl jo kriminalistikos seminarų ji ir atėjo į FTB. Prieš stojamuosius egzaminus į Akademiją ji parašė jam laišką, tačiau Krofordas neatsakė. Ir per tris pratybų mėnesius Kuantikoje visai neatkreipė į ją dėmesio.

Starling buvo iš tų žmonių, kurie nemėgsta pataikūnų ir neįkyri savo draugiškumu; vis dėlto Kroffordo reakcija ją nuvylė ir netgi sutrikdė. Ir štai dabar ji vėl pajuto jam simpatiją.

Akivaizdu, jis turi nemalonumų. Paprastai ji žavėjosi Krofordo inteligentiškumu, subtilumu, elegancija ir sugebėjimu skoningai atrodyti netgi su FTB agento uniforma. Dabar jis irgi atrodė tvarkingai, tačiau buvo suglebęs ir nušiuręs.

- Atsirado darbo ir aš prisiminiau jus, - pasakė jis. - Tiksliau, tai ne darbas, o įdomi ekskursija. Nuimkite nuo kėdės Berio šlamštą ir sėskitės. Jūs rašėte, kad baigusi Akademiją norite dirbti mano skyriuje, ar ne?

- Taip.

- To nori daugelis, tačiau įstatymai griežti: būtinas ne trumpesnis kaip šešerių metų darbo stažas.

- Mano tėvas buvo šerifas. Taigi aš gerai išmanau šį darbą.

- Na, iš tikrųjų, - Krofordas nusišypsojo, - man kur kas svarbiau geri jūsų psichologijos ir kriminalistikos pažymiai. Kiek kartų vasarą jums teko dirbti psichiatrinėje ligoninėje? Du?

- Du.

- Jūsų advokato pažymėjimas dar tebegalioja?

- Taip. Dvejus metus... Aš jį gavau dar prieš klausydamasi jūsų paskaitų, prieš padarydama tą sprendimą.

- Ir jūs tvirtai nusprendėte dirbti čia?

Starling patvirtindama linktelėjo galvą.

- Man pasisekė, - tęsė ji, - aš išlaikiau oratorinio meno egzaminą, be to, prieš stodama į Akademiją, dirbau kriminalistikos laboratorijoje.

- Jūs rašėte, kad norėtumėte dirbti mano skyriuje. O aš jums neatsakiau. Taip, iš tikrųjų neatsakiau. O juk reikėjo...

- Jūs ir taip turite daug reikalų.

- Ar jūs žinote, kas tai yra KSNUP?

- Taip. Tai "Kelio sunkiems nusikaltimams užkirtimo programa". "Lo inforsment" biuletenyje buvo rašoma, kad jūs aktyviai darbuojatės šioje srityje, tačiau kol kas apčiuopiamesnių rezultatų nepasiekėte.

- Mes paruošėme klausimų sąrašą. Rėmėmės visų tipinių mūsų laikmečio žmogžudysčių duomenimis, - Krofordas ištiesė merginai brošiūrą minkštais viršeliais. - Čia yra ir skyrelis, skirtas tardytojams ir likusioms gyvoms aukoms, žinoma, jeigu apskritai tokių pasitaiko. Žydrieji lapai skirti nusikaltėliams, kurie sutinka atsakyti į klausimus, o rausvuosiuose - keletas klausimų, kuriuos turėtų užduoti žudikui tardytojas. Tuo metu jis užfiksuoja ne tik atsakymus, bet ir nùsikaltėlio reakciją.

- Jūs parašėte svarbų teorinį veikalą.

Teorinis veikalas! Klarisa sulaikė kvėpavimą kaip protingas medžioklinis šuo, suuodęs laimikį. Nuojauta jai kuždėjo, kad jos laukia įdomi byla. Gundanti perspektyva tapti Asmenybės psichikos tyrimo skyriaus aktyvia bendradarbe. Starling puikiai suprato, koks nykus gyvenimas laukia merginų, kurios priverstos dirbti sekretorėmis - tai tarsi nuosprendis iki gyvos galvos. O juk jai dabar pasitaikė puiki proga.

Krofordas lūkuriavo. Paskui jis uždavė dar vieną klausimą. Starling ilgokai kapstėsi po savo atmintį, kol atsakė, kokius testus ji atliko.

- Ar jūs baikšti, Starling?

- Nelabai.

- Gerai. Paklausykite. Mums pavyko išprovokuoti pokalbiams siekiant ištirti asmenybės psichiką visus trisdešimt du garsiuosius žudikus, esančius mūsų žinioje, ir parengti psichologinių testų sistemą neatskleistiems nusikaltimams tirti. Dauguma iš jų sutiko atsakyti į mūsų testų klausimus. Manau, daugelis išsipasakojo pakankamai atvirai... Taip, aš tuo esu tikras. Dvidešimt septyni iš jų sutiko bendradarbiauti. Ketvertas nuteistųjų mirties bausme laukia atsakymų į savo apeliacijas - juos galima suprasti. Tačiau vienas, pats reikalingiausias mums, niekaip nesukalbamas. Aš norėčiau, kad jūs susitiktumėte su juo rytoj psichiatrinėje klinikoje.

Klarisos Starling širdis suspurdėjo ir ji pajuto kažkokią neaiškią baimę.

- Kas jis?

- Psichiatras. Daktaras Hanibalas Lekteris, - atsakė Krofordas.

Po civilizuotoje visuomenėje įprastos neilgos pauzės Starling atidžiai pažiūrėjo į Krofordą ir tyliai paklausė:

- Ar tai tas Hanibalas tapo kanibalu?

- Deja, taip.

- Gerai. Džiaugiuosi turėdama tokį šansą. Tačiau neslėpsiu, kad mane neramina vienas klausimas: kodėl jūs pasirinkote būtent mane?

- Manau, kad jūs šiam reikalui tinkamiausia, - atsakė Krofordas. - Tiesą sakant, aš nelabai tikiuosi sėkmės. Kartą, kai su juo bandė užmegzti kontaktą ligoninės vyriausiasis gydytojas, jis atsisakė kalbėti. Reikėtų pas jį nusiųsti labiau patyrusį ekspertą, tačiau tokių žmonių mes dabar neturime. Beje, tai jau mūsų problema.

- Žinau, skyrius pernelyg apkrautas darbais: Buivolo Bilo byla, įvykiai Nevadoje, - tarė Starling.

- Jūs viską suprantate, talentingų žmonių stoka - amžina problema.

- Rytoj. Vadinasi, reikalas skubus. Gal yra koks nors ryšys su šiuo metu tiriamomis bylomis?

- Ne. Bet labai norėtųsi aptikti kokį nors ryšį.

- Jeigu jis užsispirs, aš turėsiu pateikti jo psichologinį įvertinimą?

- Ne. Aš turiu kalnus tų nieko nevertų išvadų, ir visos jos prieštarauja vienos kitoms, - Krofordas išėmė iš dėžutės dvi vitamino C tabletes ir įsipylė iš sifono vandens, kad turėtų kuo užsigerti. - Suprantate, viskas labai keista: Lekteris yra psichiatras, jis rašo straipsnius žurnalams, bet niekada negvildena jam pačiam būdingų anomalijų. Jis apsimeta, kad atsakinėja į kai kuriuos vyriausiojo gydytojo Čiltono klausimus, kol šis matuoja jam spaudimą, apžiūrinėja paveikslėlius, o paskui pats publikuoja tai, ką sužino iš Čiltono, ir šis patenka į kvailą padėtį. Jis atsako į labai rimtus psichiatrų laiškus, nesusijusius su jo asmeniniu atveju. Ir tai viskas. Jeigu jis nepanorės kalbėtis, pateikite nors pačią paprasčiausią informaciją: kaip jis atrodo, kokia jo palata ir kuo užsiima jos gyventojas. Žodžiu, kuo jis "kvėpuoja". Išsiaiškinkite, kokie žurnalistai jį lanko - juk juos daktaras Lekteris domina labiau negu princas Endriu.

- Rodos, vienas bulvarinis žurnaliūkštis siūlė jam penkiasdešimt tūkstančių už kažkokius receptus? - paklausė Starling.

Krofordas patvirtindamas linktelėjo:

- Aš įsitikinęs, kad "Naujausi gandai" papirko ką nors iš ligoninės personalo. Taigi jie gali iš anksto sužinoti, kad jūs apsilankysite pas Lekterį.

Krofordas ištiesė kaklą į priekį taip, kad jo veidas dabar buvo vos dviejų pėdų atstumu nuo merginos veido. Per jo akinių stiklus aiškiai matėsi maišeliai po akimis.

- O dabar prašau susikaupti, Starling. Atidžiai klausykitės.

- Taip, sere.

- Būkite labai atsargi. Psichiatrinės klinikos vyriausiasis gydytojas daktaras Čiltonas paaiškins, kaip elgtis su ligoniu. Neignoruokite jo patarimų. Kaip besiklostytų aplinkybės, nė per nago juodymą nenukrypkite nuo jo instrukcijų. Jeigu Lekteris prabils, jis pirmiausia bandys iššniukštinėti viską apie jus. Paprasčiausio smalsumo vedama gyvatė įsirango į paukščiukų lizdą, tačiau jūs žinote, kuo tai baigiasi. Aš suprantu, kad būtina ką nors papasakoti norint palaikyti pokalbį, tačiau nepasakokite nieko apie save. Jis neturi žinoti jokių jūsų asmeninio gyvenimo smulkmenų. Ar jums žinoma, ką jis padarė Viliui Grehemui?

- Skaičiau apie tai.

- Jis papjovė Vilį peiliu, skirtu pjaustyti linoleumui. Stebėtina, kad Vilis nemirė. Lekterio dėka dabar jis primena Pikaso piešinį. Stenkitės atlikti savo užduotį, tačiau neužmirškite, kas jis iš tikrųjų.

- O kas gi jis? Jūs tai žinote?

- Aš žinau, kad jis - išsigimėlis. Nieko konkretesnio apie jį kol kas negaliu pasakyti. Gal jums pavyks įminti šią mįslę. Pats direktorius skaitys jūsų ataskaitą, taigi ji privalo būti trumpa ir konkreti. Jūs turite pateikti ją man iki sekmadienio devintos valandos ryto. Taigi, Starling, vadovaukitės instrukcijomis.

Krofordas nusišypsojo, tačiau jo akyse Klarisa neišvydo jokio pagyvėjimo.

Antras skyrius

Ant Baltimorės psichiatrinės klinikos, kurioje buvo laikomi psichiškai nesveiki nusikaltėliai, vyriausiojo gydytojo Frederiko Čiltono kabinete stovinčio masyvaus stalo nebuvo nė vieno aštraus daikto. Kai Klarisa Starling įėjo, daktaras Čiltonas sėdėjo savo darbo vietoje.

- Čia pabuvojo daugybė detektyvų, tačiau tokios gražuolės dar neteko matyti, - pasakė Čiltonas neatsistojęs. - Vadinasi, jūs ir esate toji mis Sterling, taip?

- Starling, daktare, raidė “a”. Džiaugiuosi galėdama su jumis pasikalbėti.

- Taigi FTB, kaip ir visi kiti, taip pat įsitaisė merginų. Cha-chacha, - darydamas tarp žodžių pauzes jis pūtė tabako dūmus.

- Biuras stengiasi gerinti savo darbą, daktare Čiltonai. Tai suprantama.

- Tikiuosi, jūs praleisite Baltimorėje keletą dienų? Garantuoju, čia laiką galima praleisti daug įdomiau, negu Niujorke ar Vašingtone.

Mergina nukreipė žvilgsnį į šalį vengdama jo šypsenos ir suprato, kad jis pajuto jos priešiškumą.

- Žinau, kad tai įžymus miestas, tačiau mano užduotis tėra apsilankyti pas daktarą Lekterį ir šiandien pat pranešti rezultatus.

- Ar galėsiu aš susirasti jus Vašingtone vėliau?

- Žinoma. Šią bylą tiria specialusis agentas Džekas Krofordas ir per jį jūs bet kada galėsite susisiekti su manimi.

- Aišku, - tarė Čiltonas. Jo raudonais spuogeliais išberti skruostai visai netiko prie raudonos ir rudos spalvų kepurės. - Prašau parodyti savo pažymėjimą, - ji tebestovėjo, kol daktaras tingiai skaitinėjo dokumentą. Grąžindamas jį Čiltonas atsistojo. - Šis reikalas neilgai teužtruks. Eime.

- Kiek man žinoma, jūs turėsite duoti konkrečias instrukcijas, daktare Čiltonai, - pasakė Starling.

- Tai aptarsime eidami, - jis išėjo iš už stalo ir pažvelgė į laikrodį. - Atleiskite, bet po pusvalandžio aš užkandžiauju.

Po velnių! Reikia jį išjudinti kaip galima greičiau. Jis, žinoma, ne koks nors naivuolis ir tikriausiai žino daug naudingų dalykų. Nieko neprarasiu jam nusišypsodama, nors tai ne taip jau lengva.

- Daktare Čiltonai, aš norėčiau iš anksto susitarti dėl susitikimo su jumis. Kalbantis su ligoniu gali iškilti tam tikrų problemų, kurių be jūsų pagalbos neišspręsiu.

- Aš labai abejoju tuo. Beje, dabar man reikia paskambinti. Palaukite priimamajame.

- Ar galiu aš palikti čia lietpaltį ir skėtį?

- Ne, geriau ten, - atsakė Čiltonas. - Paduokite savo daiktus Alanui, jis suras jiems vietos.

Alanas vilkėjo kostiumu, panašiu į pižamas, kokiomis vilkėjo visi pacientai. Marškinių skvernu jis iššluostė peleninę. Paimdamas Klarisos apsiaustą, Alanas gudriai kyštelėjo liežuvį.

- Ačiū, - tarė mergina.

- Iš jūsų pusės tai daugiau negu malonu. Ar jūs dažnai einate tuštintis? - netikėtai paklausė Alanas.

- Ką jūs pasakėte?

- Jis išeina kaip il-l-lga dešrelė?

- Na, aš geriau pasikabinsiu apsiaustą kitoje vietoje...

- Jums juk niekas netrukdo - galite pasilenkti ir žiūrėti, kaip jis keičia spalvą išlįsdamas. Ar jūs tai darote? Panašu, kad tuo metu jums išauga ilga ruda uodega? - apsiausto jis neatidavė.

- Daktaras Čiltonas prašo, kad jūs tuoj pat užeitumėte į jo kabinetą, - išsigandusi sulemeno Starling.

- Ne, neprašau, - pasakė Čiltonas žengdamas per slenkstį, - pakabink apsiaustą spintoje, Alanai, ir nečiupinėk jo, kai mūsų nebus.Mikliau. Aš turėjau puikią sekretorę, tačiau dėl etatų mažinimo ją teko atleisti. Dabar tik trejetui valandų ateina mašininkė ir štai Alanas. Kur dingo visos merginos, mis Starling? - jo akinių stiklai sublizgėjo. - Jūs ginkluota?

- Ne.

- Ar galima apžiūrėti jūsų rankinę?

- Juk jūs matėte pažymėjimą.

- Ten parašyta, kad jūs viso labo tik Akademijos studentė. Leiskite man pačiam viską patikrinti. Prašau...

* * *

Kai sunkios metalinės durys užsivėrė ir sugirgždėjo užsklendžiamos plieninės sklendės, Klarisa Starling sudrebėjo. Čiltonas ėjo pirma jos ilgu žaliu koridoriumi, kuriame aidėjo atidaromų ir uždaromų sunkių durų trenksmas. Starling priekaištavo sau, kad leido Čiltonui knaisiotis po jos daiktus. Ji piktai stuktelėjo kulniuku į grindis ir pasitempė. Štai dabar jau geriau. Ji pajuto sugrįžtant pasitikėjimą savimi, tarsi būtų atsistojusi ant tvirto gilios ir sraunios upės dugno.

- Lekteris mums sukelia aibes rūpesčių, - pasakė Čiltonas neatsigręždamas. - Kasdien po dešimtį minučių, o kartais ir ilgiau mes išiminėjame sąvaržėles iš jam atsiunčiamos korespondencijos. Mes bandėme uždrausti ar bent jau apriboti jo susirašinėjimą, bet jis pasiskundė ir teismas atmetė mūsų draudimą. Paprastai jis gauna labai daug laiškų. Laimei, jų šiek tiek sumažėja, kai atsiranda koks nors naujas herojus. Kartais mums atrodo, kad kiekvienas bent kiek psichologija besidomintis studentas nori gauti informacijos iš Lekterio. Medicinos žurnalai tebespausdina jo straipsnius. Žinoma, tai daroma dėl jo vardo populiarumo.

- Man atrodo, jis parašė neblogą straipsnį apie chirurginę narkomaniją "Klinikinės psichoterapijos" žurnale.

- Tikrai? Mes stengiamės perskaityti jo darbus. Juk tokių žmonių, kaip jis, pasitaiko gana retai.

- Kokių žmonių?

- Jis sociopatas. Iš tikrųjų jis grynų gryniausias sociopatas. Tačiau jis neįžvelgiamas ir pernelyg persisotinęs visais tais standartiniais tes-

tais. O kaip jis nekenčia mūsų! Mane jis laiko Nemezide. Krofordas išmintingai pasielgė pasiųsdamas jus pas Lekterį. Ar ne tiesa?

- Ką jūs turite omenyje, daktare Čiltonai?

- Jis pasiuntė jauną moterį tikėdamasis "įjungti" jo dėmesį. Manau, jums tai pavyks. Esu įsitikinęs, kad Lekteris nematė moterų keletą metų, išskyrus, žinoma, vieną kitą mūsų valytoją. Paprastai mes stengiamės, kad silpnosios lyties atstovės laikytųsi atokiau. Tokiose vietose moterys pridaro tik nereikalingų rūpesčių.

Užtenka taukšti niekus, Čiltonai.

- Aš su pagyrimu baigiau universitetą Virdžinijoje. Bet ten mūsų nemokė žavėjimo meno.

- Tada jūs turite įsidėmėti šias taisykles: nekiškite rankų per grotas, netgi nepalieskite jų. Neduokite jam nieko, išskyrus popierių - nei pieštuko, nei šratinuko. Jis viską turi pats. Popieriai neturi būti susegti sąvaržėlėmis. Viskas, taip pat ir maistas, jam paduodama transporteriu per langelį. Jokių išimčių nedarykite. Neimkite jokio daikto, jeigu jis bandys perduoti jį per grotas. Supratote?

- Supratau.

Jie praėjo dar dvejas duris ir atsidūrė žemiau tų palatų, kurių gyventojai galėjo bendrauti tarpusavyje. Čia nebebuvo dienos šviesos, nebuvo langų - vienutėse gyveno griežtai izoliuoti ligoniai nusikaltėliai. Koridoriaus žibintus gaubė masyvūs vielos tinklai, panašūs į gaubtus, kokie būna laivuose. Daktaras Čiltonas stabtelėjo ties vienu iš jų. Kai jų žingsnių aidas nutilo, Starling kažkur už storų sienų išgirdo laukinį riaumojimą.

- Lekteris niekada neišvedamas iš kameros be tramdomųjų marškinių ir antsnukio, - pasakė Čiltonas. - Aš paaiškinsiu, kodėl. Pirmaisiais įkalinimo metais jis elgėsi tiesiog pavyzdingai. Taigi saugumo priemonės buvo šiek tiek susilpnintos. Jūs tikriausiai suprantate, kad tada klinikai vadovavau ne aš. Taigi 1976 metų liepos 8-ąją atliktos apžiūros metu jis pasiskundė šlaunies skausmais ir buvo pasiųstas į ambulatoriją. Prieš darant kardiogramą, nuo jo teko nuvilkti tramdomuosius marškinius. Kai seselė pasilenkė prie jo, jis štai ką padarė, - Čiltonas padavė Klarisai apsitrynusią nuotrauką sulankstytais kampučiais, - gydytojams pavyko išgelbėti tik vieną jos akį. Kol nusigavo iki liežuvio, jis sulaužė merginai žandikaulį. Ir tuo metu jo pulsas neviršijo 85 dūžių. Netgi tada, kai jis baigė valgyti liežuvį.

Starling nesuprato, kas jai padarė baisesnį įspūdį - nuotrauka ar Čiltono žvilgsnis, kurį jis įsmeigė į ją pasakodamas apie tą košmarą. Ją apėmė toks jausmas, tarsi ištroškęs gaidys lestų nuo jos veido prakaito lašelius.

- Aš laikau jį čia, - pasakė Čiltonas ir paspaudė mygtuką, esantį greta masyvių dvigubų durų iš neperšaunamo stiklo. Milžinas sanitaras įleido juos.

Peržengusi slenkstį, Starling stabtelėjo.

- Daktare Čiltonai, mums labai svarbūs testo rezultatai. Jeigu Lekteris laiko jus savo priešu, jeigu jame užsifiksavo šis priešiškumas... manau, jog bus geriau, jeigu aš nueisiu pas jį viena. Jūs neprieštarausite?

- Mane tai tenkina, - atsakė Čiltonas gūžtelėdamas pečiais. - Galėjote tai pasakyti kabinete. Aš būčiau pasiuntęs su jumis sanitarą, o savo laiką būčiau praleidęs naudingiau.

- Aš būčiau sutikusi, jeigu jūs būtumėte man viską iš karto pranešęs.

- Nemanau, kad man teks susitikti su jumis dar kartą, mis Starling. Barni, kai dama baigs pokalbį su Lekteriu, paprašyk, kad kas nors ją palydėtų.

Čiltonas nuėjo nė karto neatsigręžęs.

Dabar čia liko tik stambus viskam abejingas sanitaras, be garso einantis laikrodis už nugaros ir spinta už vielinio tinklo, kurioje buvo tramdomieji marškiniai, antveidžiai ir dujiniai pistoletai. Prie sienos stovėjo į "U" raidę panašus įrankis ilgu kotu, skirtas prispausti prie sienos besiblaškantiems ligoniams.

- Ar daktaras Čiltonas įspėjo jus, kad nesiliestumėte prie grotų? - paklausė sanitaras, įdėmiai žiūrėdamas į merginą. Jo balsas buvo plonas ir gergždžiantis.

- Taip.

- Gerai. Kamera paskutinė, pačiame gale, dešinėje. Eikite koridoriaus viduriu ir į nieką nekreipkite dėmesio. Galite paduoti jam korespondenciją, tačiau elkitės tik pagal mūsų instrukcijas, - sanitaras, atrodė, jaučia moralinį pasitenkinimą mokydamas merginą. - Paprasčiausiai padėkite viską ant padėklo ir jis pats nusileis žemyn. Paskui patraukite padėklą už vielos, nors ir pats ligonis gali jį nustumti atgal. Ten, kur jūs dėsite popierius, jis jūsų nepasieks, - sanitaras padavė merginai du nesusegtus žurnalus išsidraikiusiais puslapiais, tris laikraščius ir keletą atplėštų vokų.

Koridorius buvo maždaug trisdešimties metrų ilgio, su durimis abiejose pusėse. Kai kuriose aklinai uždarytose duryse buvo akutės, kitos kameros buvo atviros ir nuo koridoriaus jas skyrė tik grotos. Klarisa Starling matė kamerų numerius, nors ir stengėsi nežiūrėti į juos. Būdama maždaug pusiaukelėje, ji išgirdo šnypščiantį balsą:

- Aš užuodžiu jūsų aromatą.

Ji apsimetė nieko neišgirdusi ir ėjo toliau.

Paskutiniojoje kameroje degė šviesa. Klarisa atsistojo prie priešpriešinės sienos norėdama pažvelgti vidun. Kulniukų kaukšėjimas ją išdavė.

Trečias skyrius

Daktaro Lekterio kamera buvo pačiame koridoriaus gale, priešais sandėlį. Tam tikra prasme tai unikali patalpa. Ją juosė storų metalinių grotų siena, o už jos maždaug per metrą - dar vienas tankus nailoninis tinklas. Stalas, ant kurio mėtėsi krūvos knygų plonais viršeliais, popieriaus lapai, buvo pritvirtintas prie grindų. Kėdės taip pat pritvirtintos. Pats daktaras Hanibalas Lekteris pusiaugulomis drybsojo ant tachtos atidžiai skaitydamas itališką "Vogue" žurnalą. Viena ranka jis laikė lapus, o kita kruopščiai dėliojo juos į krūvelę greta. Kairioji Lekterio ranka buvo su šešiais pirštais.

Klarisa Starling sustojo laikydamasi nurodyto atstumo nuo grotų.

- Daktare Lekteri, - jos balsas buvo beveik ramus.

Jis pakėlė galvą.

Akimirką jai pasirodė, kad Lekterio žvilgsnį lydi kažkas panašaus į zirzimą, tačiau iš tikrųjų jai spengė ausyse.

- Aš Klarisa Starling. Norėčiau su jumis pasikalbėti, - ji stengėsi, kad balsas būtų kaip galima mandagesnis.

Daktaras Lekteris kažką svarstė prispaudęs pirštus prie sučiauptų lūpų. Paskui pakilo, priėjo prie nailoninio tinklo, kurio jis tarsi ir nepastebėjo, pasirinkdamas reikiamą atstumą.

- Labas rytas, - prabilo jis, lyg atidarytų duris ankstyvam svečiui. Lygus jo balsas skleidė metalinį skambesį, galbūt todėl, kad jam retai tekdavo kalbėti. Raudonose akyse su mažais aiškiais taškeliais atsispindėjo šviesa. Kartkartėmis atrodė, kad tie taškeliai kibirkščiuodami susilieja į vieną tašką. Šių akių žvilgsnis nuslydo visu Starling kūnu.

Jis priėjo arčiau. Klarisa jautė, kaip jos vos pastebimi ant rankų augantys plaukeliai prilipo prie rankovių.

- Daktare, mums kilo rimtų klausimų iš asmenybės psichikos tyrimo srities. Aš noriu paprašyti jūsų pagalbos.

- "Mums" - tai Asmenybės psichikos tyrimo skyriui Kuantikoje? Įtariu, kad jūs iš Džeko Krofordo kontoros?

- Taip.

- Ar galėčiau aš pamatyti jūsų pažymėjimą?

To ji nesitikėjo.

- Aš jau rodžiau jį... daktarui.

- Jūs turite omenyje Frederiką Čiltoną?

- Taip.

- O jūs matėte JO pažymėjimą?

- Ne.

- Priminsiu jums, kad mokslininkai paprastai nelabai atidūs. Ar jūs susipažinote su Alanu? Jis puikus, ar ne tiesa? Su kuriuo iš jų jūs labiau norėtumėte kalbėtis?

- Na, gal su Alanu.

- Greičiausiai jūs reporterė, Čiltono įleista čia už pinigus. Manau, kad vis dėlto reikėtų žvilgterėti į jūsų dokumentą.

- Gerai, - ji išsiėmė plastiku aptrauktą kortelę.

- Aš nieko neįžiūriu per tokį atstumą. Prašau atsiųsti jį čia.

- Negaliu.

- Tai draudžiama?

- Taip.

- Paprašykite Barnio.

Atėjęs sanitaras ryžtingai tarė:

- Daktare Lekteri, aš paduosiu jums dokumentą. Bet jeigu jūs negrąžinsite jo ir dėl to iškils kokių nors problemų, aš labai susikrimsiu. O jeigu aš būsiu susikrimtęs, tai jūs būsite surištas tol, kol mano nuotaika pasitaisys. Be to, maitinimas per vamzdelį du kartus per dieną ir, žinoma, savaitei sulaikysiu korespondenciją. Aišku?

- Žinoma, Barni.

Padėklas su pažymėjimu įlėkė į kamerą. Daktaras pasižiūrėjo į jį prieš šviesą.

- Stažuotoja? Čia parašyta “stažuotoja”. Daktaras Krofordas atsiuntė pas mane stažuotoją? - jis prispaudė kortelę prie smulkių baltų dantų ir įkvėpė jos aromato.

- Daktare Lekteri, - įspėjančiu tonu ištarė Barnis.

- Taip, taip, žinoma, - jis padėjo pažymėjimą ant padėklo ir Barnis ištraukė jį.

- Aš dabar studijuoju Akademijoje, - pasakė Starling, - bet mes kalbėsimės ne apie mano darbą FTB, o apie psichologiją. Pats nuspręskite, ar aš verta gvildenti su jumis šią temą.

- Hm, - sumurmėjo daktaras. - Iš jūsų pusės tai labai neapdairu. Barni, ar mes galime pasiūlyti damai kėdę?

- Daktaras Čiltonas apie tai nekalbėjo.

- O ką jums kužda mandagumas, Barni?

- Ar norėsite atsisėsti? - paklausė sanitaras. - Kažkur čia turėtų būti kėdė, nors anksčiau jis niekada... Paprastai čia niekas ilgai neužtrunka.

- Taip, ačiū, - atsakė Starling.

Barnis atnešė iš sandėlio sudedamąją kėdę, pastatė ją ir išėjo.

- Taigi, - pradėjo daktaras Lekteris, sėsdamasis šonu ant savo taburetės, kad galėtų matyti viešnią, - ką jums pasakė Migsas?

- Kas?

- Maltiplas Migsas iš gretimos kameros. Jis kažką sušvokštė jūsų adresu. Ką jis pasakė?

- Jis pasakė: "Aš užuodžiu jūsų aromatą".

- Aišku. O aš - ne. Jūs vartojate kremą "Evian", kartais kvėpinatės "Laiko aromatu", beje, šiandien - ne. Šiandien jūs tikrai nesikvėpinote. Ką jūs galvojate apie Migso žodžius?

- Jis pernelyg priešiškai nusistatęs mano atžvilgiu dėl man nežinomos priežasties. Tai blogai. Jis įtūžęs ant visų žmonių, ir šie atsilygina tuo pačiu. Susidaro užburtas ratas.

- O jūs taip pat jo neapkenčiate?

- Gailiuosi, kad sudrumsčiau jam ramybę. Tačiau ir jis pernelyg didelis triukšmadarys. Kaip jūs sužinojote apie kvepalus?

- Iš rankinės sklido jų aromatas, kai jūs ieškojote pažymėjimo. Beje, ir rankinė nuostabi.

- Ačiū.

- Ar ši jūsų rankinė pati geriausia?

- Taip, - tai buvo tiesa. Ji nepasiėmė savo tradicinio portfelio, ir ši rankinė iš tiesų buvo pati geriausia.

- Ji daug gražesnė už jūsų batelius.

- Neabejoju. Galbūt kada nors prie šios rankinės įsigysiu derančius batus.

- Neabejoju.

- Jūs pats piešiate ant sienų, daktare?

- Gal manote, kad kviečiuosi dailininkus?

- Štai ten, už prausyklos, Europos miestas, tiesa?

- Tai Florencija. Vekio ir Duomo rūmai. Belvederio scena.

- Jūs tai darote iš atminties? Netgi visas detales?

- Tik atmintis, agente Starling. Man liko tik atmintis, kuri atstoja man akis.

- O ten - Nukryžiavimas? Vidurinysis kryžius tuščias.

- Tai Golgota po nuėmimo nuo kryžiaus. Spalvota kreida ir magiškos atžymos popieriaus lapuose. Tai viskas, ką gavo žadėjęs rojų vagis, pavogęs velykinį avinėlį.

- Kas gi tai buvo?

- Jam, žinoma, pervėrė kojas. Kaip ir tam, kuris apgavo Kristų. Beje, kaip gyvuoja Vilis Grehemas? Kaip jis atrodo?

- Šio vardo aš nesu girdėjusi.

- Girdėjote. Irgi iš Džeko Krofordo. Jis buvo atėjęs pas mane prieš jus. Kaip atrodo jo veidas?

- Aš nesu jo mačiusi.

- Tai vadinasi "padaryti keletą drąsių potėpių". Ar jūs neprieštaraujate, Starling?

Sekundę patylėjusi ji nusprendė pakreipti pokalbio temą reikiama linkme:

- Geriau padarykime naujus potėpius. Aš atnešiau...

- Ne, ne, visa tai kvaila ir netikra. Nereikia stengtis būti labai išmintingai, ypač keičiant pokalbio temą. Pagal jūsų dabartinę būseną toks perėjimas yra labai nenatūralus. Elgesys turi atitikti ketinimus. Jūs pradėjote labai gerai, įteigėte man pasitikėjimą, pasakydama nelabai malonią tiesą apie Migsą, ir tuoj pat peršokote prie savo klausimų. Taip nieko gero nebus.

- Daktare Lekteri, jūs prityręs psichiatras. Nejaugi jums galėjo ateiti į galvą mintis, kad aš taip prastai pažįstu žmones, jog stengsiuosi pakeisti jūsų nuostatą. Aš paprasčiausiai prašau jūsų atsakyti į keletą klausimų. Nejaugi tai labai jus traumuoja? Beje, aš skaičiau jūsų straipsnius apie chirurginę narkomaniją, kai kuriuos iš jų išstudijavau labai nuodugniai.

- Taip, jie aukšto lygio, - sureagavo daktaras Lekteris.

- Aš irgi taip manau, ir Džeko Krofordo nuomonė tokia pati. Būtent jis patarė man paskaityti tuos straipsnius. Tai viena iš priežasčių, dėl kurių jūs taip jam reikalingas...

- Stoikui Krofordui kažkas reikalingas? Matyt, jis patekęs į sunkią padėtį, jei yra priverstas naudotis studentų paslaugomis.

- Taip, iš tikrųjų, ir jis nori...

- Dėl visko kaltas Buivolas Bilas?

- Galbūt.

- Ne. Jokiu būdu ne "galbūt". Agente Starling, jūs puikiai žinote, kad tai susiję su Buivolu Bilu. Manau, kad Džekas Krofordas pasiuntė jus iššniukštinėti ką nors apie jį.

- Ne.

- Tokiu atveju jūsų vizitas neturi prasmės.
- Aš atėjau todėl, kad mums reikia...
- Ką jūs žinote apie Buivolą Bilą?
- Niekas apie jį beveik nieko nežino.
- Laikraščiuose buvo išspausdinta...
- Galbūt. Daktare Lekteri, aš nesu mačiusi oficialių šios bylos dokumentų. Mano uždavinys...
- Kiek merginų panaudojo Bilas?
- Policija rado penkias.
- Visų oda nudirta?
- Taip.
- Laikraščiuose nebuvo rašyta apie jo pravardės kilmę. Ar jūs žinote, kodėl jį pavadino Buivolu Bilu?
- Taip.
- Papasakokite.
- Papasakosiu, jeigu jūs peržiūrėsite klausimų sąrašą.
- Gerai, aš peržiūrėsiu. Na ir?..
- Kažkas nevykusiai pajuokavo. Po žmogžudystės Kanzas Sityje.
- Taip?..
- Jį praminė taip dėl to, kad jis nunėrė aukai odą tarsi buivolui.

Starling pajuto, kad jos baimė perauga į pasišlykštėjimą. Nors iš šių dviejų jausmų pirmasis buvo stipresnis.

- Atsiųskite klausimų sąrašą.

Ji pasiuntė popierius ir tylėdama stebėjo, kaip Lekteris juos peržiūri. Po kurio laiko jis numetė popierius ant padėklo.

- Ak, agente Starling, nejaugi jūs tikitės, kad jums pavyks ištirti mane panaudojant šią pačią kvailiausią priemonę?
- Ne. Aš manau, kad mes galime pabandyti pažvelgti į jūsų sielą, tai padėtų tiriant kitus.
- O kokia prasmė man tuo užsiimti?
- Paprasčiausias smalsumas.
- Smalsumas?
- Kodėl jūs atsidūrėte čia, kas jums atsitiko?
- Man nieko neatsitiko, agente Starling. Aš toks atsiradau. Jūs negalite užbraukti manojo "aš", laikydama mane tik įvairių poveikių auka. Jūs išdavėte gėrį ir blogį dėl biheviorizmo*, agente Starling. Jūs visus

*Biheviorizmas - viena iš Amerikos psichologijos krypčių, išbraukusi iš psichologijos tokias sąvokas, kaip sąmonė, mąstymas. Biheviorizmas remiasi grynai fiziologinių reakcijų į stimulus sąlygojamu elgesiu.

sukaustėte nesuprantamais dorovės pančiais. Pažvelkite į mane, agente Starling. Jūs galite pavadinti mane pragaro išpera? Aš - blogio įsikūnijimas?

- Manau, jog jus valdo griovimo instinktas. Tai tas pats.

- Pragaro išpera - viso labo tik griaunančioji jėga? Vadinasi, uraganai irgi blogis, jeigu jau viskas taip paprasta. Dar yra ugnis, kruša. Raševivos visa tai pavadino Dievo bausmėmis.

- Visai pagrįstai.

- Aš renku duomenis apie sugriuvusias bažnyčias, šiaip sau, prasiblaškymui. Jūs matėte paskutiniąją Sicilijoje? Žavinga! Fasadas nugriuvo ant šešiasdešimt penkių Dievo seserų galvų mišių metu. Ar tai irgi blogis? Jeigu taip, tai KAS jį sukūrė? Jeigu JIS ten, aukštai, vadinasi, JAM tai patinka, agente Starling. Ir šiltinė, ir baltos gulbės pasiekia mus iš to paties šaltinio.

- Aš nesugebėsiu paaiškinti to, daktare, bet aš pažįstu žmogų, kuris tai padarytų.

Jis sustabdė merginą pakeldamas rankas. Ji atkreipė dėmesį į tobulą delno formą, tačiau šeštasis - vidurinysis - pirštas tiksliai kopijavo savo didįjį brolį. Tai buvo rečiausia polidaktilijos forma.

Daktaras prabilo švelniu ir meiliu balsu:

- Jūs norite ištirti mane, agente Starling. Jūs kupina kilnių ketinimų, ar ne? Ar žinote, ką jūs, avinti tokiais pigiais batais ir nešina tokia brangia rankine, primenate? Paprasčiausią kaimietę. Jūs paprasčiausiai švariai nusipraususi, nerangi, prastą skonį turinti kaimietė. Jūsų akys panašios į pigius blizgučius - jos sužiba, kai jūs išgirstate kokį nors niekingą atsakymėlį. Bet už jų juk slypi subtilus protas, tiesa? Jūs visai nepanaši į savo mamą. Nuo gero maisto jūsų figūra ištįsusi, bet tai būdinga visai jūsų kartai, agente Starling. Jūs kilusi iš Vakarų Virdžinijos ar Oklahomos. Jums teko pasirinkti: mokytis koledže ar stoti į armiją, moterų korpusą. Aš teisus? Leiskite pasakyti apie jus kai ką specifinio, Starling. Namuose jūs turite auksinių karoliukų vėrinį ir pasijuntate šlykščiai, kai pastebite, kad jums vis labiau jie nusibosta. Teisingai? Visi tie varginantys "ačiū", bandymai ką nors atspėti irgi pradeda jus erzinti, kaip ir jūsų karoliai. Nuobodu. Nuobodu. Labai nuo-o-o-bodu. Geros manieros gali daug ką sugadinti. Jūs suprantate? Ypač jeigu trūksta skonio. Kai galvosite apie mūsų pokalbį, būtinai prisiminkite nebylų gyvulį, kuriam smogė į snukį, siekdami jo atsikratyti.

Starling pakėlė į jį akis.

- Jūs sugebate įžvelgti daug ką, daktare Lekteri. Neketinu to neigti.

Tačiau man buvo kilęs klausimas, į kurį jūs ką tik sąmoningai ar nesąmoningai atsakėte: ar jums pakaktų jėgų nukreipti tą skvarbumą į savo asmenybės gelmes? Tai nelengva. Aš sužinojau atsakymą per keletą paskutiniųjų minučių. Ir ką jūs pasakysite? Pažvelkite į save ir parašykite tiesą. Jūs sukalbamas, o gal jumyse lengvabūdiškumas susimaišęs su kitais bruožais. Na, o gal jūs paprasčiausiai savęs bijotės?

- Jūs sunkus žmogus, agente Starling?

- Apskritai taip.

- Ir nelaikote savęs neišprusėle. O Dieve! Jūs, žinoma, toli gražu nesate primityvi. Jūsų vienintelis privalumas - baimė būti primityvia. Kokio dydžio tie jūsų karoliukai? Septynių milimetrų?

- Septynių.

- Leiskite jums šį bei tą patarti. Įsigykite pusiau brangių akmenų, vadinamų "tigro akimis", su skylutėmis ir sumaišykite juos su savo auksiniais. Galite komponuoti po du ir tris, po vieną ir du, kaip jums labiau patinka. "Tigro akys" atspindės jūsų akių spalvą ir plaukų žvilgesį. Jūs kada nors esate gavusi atvirukų šv. Valentino dienos proga?

- Taip.

- Iki šv. Valentino dienos beliko savaitė, hm-m. Jūs tikitės atviručių?

- Kas žino?..

- Teisingai. Aš irgi galvoju apie tą dieną. Ji primena man daugybę įdomių dalykų. Šventojo Valentino dieną aš galiu padaryti jus labai laimingą, agente Starling.

- Kaip, daktare Lekteri?

- Atsiųsdamas jums labai gražų atviruką. Apie tai vertėtų pagalvoti. Iki pasimatymo, agente Starling.

- O klausimai?

- Vienas išminčius man jau bandė užduoti klausimų. Aš suvalgiau jo kepenis su pupelėmis ir puikiu padažu. Grįžkite į savo mokyklą, mažyte Starling.

Hanibalas Lekteris iki galo išliko mandagus neatsukdamas damai nugaros. Jis šonu atsitraukė nuo grotų ir tik atsidūręs prie lovos nusisuko ir atsigulė. Tą akimirką mergina jam pasidarė tokia pat tolima, kaip ir gulintis savo kape kryžiuotis su geležiniais šarvais.

Starling staiga pasijuto taip, tarsi būtų ką tik davusi kraujo. Ji ilgiau negu paprastai krovė į savo rankinę popierius, o kojos linko per kelius. Ji jautėsi priblokšta, ji patyrė visišką fiasko. Ji sulankstė kėdę, atrėmė ją į sieną prie sandėlio. Vėl teks eiti pro Migsą. Barnis savo vie-

toje, tikriausiai skaito knygą. Prakeiktas Migsas. Bet juk ji kasdien praeina pro statybininkų brigadą ar nenuoramas laikraščių išnešiotojus. Starling išėjo į koridorių.

Tuoj pat Migsas sušnypštė:

- Aš susimušiau kumštį ir dabar galiu numi-i-i-rti. Matai, kiek daug kraujo?

Ji galėjo pašaukti Barnį, bet susidomėjusi atsisuko į kamerą. Tą pačią akimirką Migsas pakratė pirštus ir nespėjus Klarisai nusisukti, ant jos skruostų ir pečių užtiško kažkokie lašai. Ji staiga žengė į priekį pastebėjusi, kad tai ne kraujas, o sperma.

Ir tuo metu ji greičiau pajuto, negu išgirdo Lekterio balsą:

- Agente Starling!

Jis jau buvo atsikėlęs ir dabar šaukė ją, o ji tuo metu žingsniavo koridoriumi apgraibomis bandydama surasti rankinėje servetėlę.

- Agente Starling!

Mergina sutelkusi jėgas grįžo prie Lekterio kameros.

- Agente Starling, - jo balse suskambo naujos gaidelės.

Ji sustojo. Dėl ko aš visa tai darau? Migsas vėl kažką sušnypštė, bet Klarisa jo jau negirdėjo. Mergina vėl stovėjo priešais Lekterio kamerą ir stebėjo eilinį daktaro spektaklį. Ji žinojo, kad nuo nusikaltėlio psichiatro nepavyks nuslėpti tos šlykštybės. Juk jis mato viską.

- Aš nenorėjau, kad jums tai atsitiktų. Aš niekinu grubumą.

Galima pagalvoti, kad įvykdyti žmogžudystę - ne grubumas. O gal jam buvo malonu žiūrėti į ją, pažemintą tokiu neįprastu būdu? Ji buvo pasimetusi. Kibirkštėlės jo akyse užgeso tarsi jonvabaliai, sulindę į urvą.

Kas beįvyktų, Viešpatie, padėk išnaudoti progą! Ji vėl ištiesė popierius:

- Prašau jūsų padaryti tai dėl manęs.

Tikriausiai ji pavėlavo - daktaras vėl kalbėjo lediniu tonu:

- Ne. Bet aš padarysiu jus laimingą ir duosiu kai ką kita. Jūsų labui padarysiu daug naudingesnį dalyką, agente Starling.

- Ką būtent, daktare Lekteri?

- Savaime aišku, patarimą. Bet jis bus jums labai svarbus ir aš būsiu patenkintas. Artėjanti Šventojo Valentino diena įkvėpė mane, - šypsnys, rodantis smulkių baltų dantų eilę, galėjo reikšti daug ką. Kalbėjo jis labai tyliai, - atvirukų ieškokite Raspeilo mašinoje. Girdite? Ieškokite atvirukų Raspeilo mašinoje. O dabar geriau eikite. Nemanau, kad Migsas sugebės pakartoti savo pokštą, nors jis ir trenktas.

Ketvirtas skyrius

Klarisa Starling buvo pavargusi ir susijaudinusi. Kai kurie Lekterio teiginiai galėjo būti tiesa, o kai kurie tik atrodė panašūs į tiesą. Kartkartėmis ji tarsi prarasdavo sveiką nuovoką ir jautėsi kaip narve uždaryta besiblaškanti meška.

Ji nekentė savęs už tai, kad atskleidė kai kurias savo asmenines mintis, bet po akimirkos jai pavyko nuslopinti sukilusį įniršį. Juk tai jos darbas.

Mergina įsėdo į senutę "Pintą", stovėjusią priešais kliniką, ir giliai atsiduso. Kai stiklai aprasojo, ji pasijuto atsiribojusi nuo gatvės bruzdesio.

Raspeilas. Ji prisiminė šį vardą. Jis gydėsi pas Lekterį ir tapo jo auka. Medžiagą apie daktarą ji studijavo tik vieną vakarą. Segtuvas buvo gana storas, ir dabar ji prisiminė tik aukos vardą. Būtinai reikėjo skubiai išstudijuoti detales.

Starling ketino kaip galima greičiau tuo užsiimti, tačiau suprato, kad skubėti neprotinga. Raspeilo byla buvo baigta prieš kelerius metus. Dabar pavojus niekam negresia. Laiko yra. Reikia gauti smulkią informaciją, su kai kuo pasikalbėti ir tik po to žengti konkrečius žingsnius.

Krofordas gali atiduoti bylą kam nors kitam. O ji negali prarasti šanso!

Klarisa nusprendė paskambinti šefui iš automato, bet pasirodė, kad jis iškviestas į Teisingumo ministeriją.

Smulkmenas ji galėjo sužinoti Baltimorės policijos departamente. Bet tokio pobūdžio nusikaltimų federaliniai organai netiria ir ji gali likti nieko nepešusi.

Ji grįžo į savo skyrių su mielomis rudomis užuolaidomis ir segtuvų, perpildytų visokios velniavos, krūvomis. Vakare, kai paskutinė sekretorė išėjo namo, ji pradėjo žiūrinėti Lekterio bylos mikrofilmus.

Raspeilas Bendžaminas Renė, 46 metų, pirmoji fleita Baltimorės simfoniniame orkestre. Gydėsi pas psichiatrą daktarą Lekterį. 1976 metų kovo 22-ąją neatėjo į koncertą. Kovo 28-ąją jo lavonas rastas pasodintas ant suolelio prie nedidelės kaimo bažnytėlės, esančios šalia Čerčo krioklio. Jis buvo apvilktas fraku, ryšėjo baltą kaklaryšį. Skrodimo metu nustatyta, kad jam perdurta širdis ir išpjauta kasa.

Klarisa Starling, kuri nuo ankstyvos vaikystės apie kulinariją žinojo daugiau negu norėjo, prisiminė, kad šie kai kurių gyvūnų organai var-

tojami maistui. Baltimorės policija nustatė, kad patiekalas iš šios mėsos buvo patiektas daktarui Lekteriui kitą dieną po Raspeilo dingimo iškilmingų pietų simfoninio orkestro prezidento ir vyriausiojo dirigento garbei metu.

Daktaras Hanibalas Lekteris viską neigė. Prezidentas ir vyriausiasis dirigentas neprisiminė, kad pietų metu juos būtų vaišinę panašiu patiekalu. Visuomenėje Lekteris buvo pagarsėjęs kaip gurmanas ir netgi publikavo žurnaluose straipsnius šia tema. Vėliau prezidentas buvo gydomas Bazelyje - jis visai neteko apetito ir ėmė piktnaudžiauti alkoholiu.

Baltimorės policijos duomenimis, Raspeilas tapo devintąja Lekterio auka iš tų, kurios buvo aptiktos.

Muzikantas žuvo nepalikęs jokio testamento ir keletą mėnesių, kol publikos susidomėjimas užgeso, laikraščiai daug rašė apie giminių tarpusavio kovą dėl jo turto. Galų gale vadovauti bylos tyrimui buvo pasirinktas įgaliotinis. Iki šio žmogaus ir reikėjo dabar nusigauti Klarisai, kad gautų leidimą apžiūrėti automobilį. Bet jis turėjo teisę neleisti vėl išvilkti į dienos šviesą seniai užmirštų dalykų gerbdamas velionio atminimą.

Starling degte degė troškimu veikti, bet tam reikėjo ir oficialaus leidimo, ir gero patarimo. Dabar, likusi viena skyriuje, ji nusprendė nedelsti ir susirado Krofordo namų telefoną.

Iš susijaudinimo mergina net negirdėjo telefono signalų, bet staiga ragelyje pasigirdo tylus, ramus balsas:

- Džekas Krofordas.

- Tai Klarisa Starling. Tikiuosi, nesutrukdžiau jums vakarienės... - ragelyje buvo tylu ir jai teko kalbėti toliau. - Šiandien Lekteris man kai ką papasakojo apie Raspeilo bylą. Dabar aš kaip tik peržiūriu filmuotą medžiagą. Jis pasakė, kad aukos automobilyje paslėptas svarbus įkaltis. Aš noriu nusikapstyti iki jo gavusi įgaliotinio leidimą. Rytoj šeštadienis, pratybų nebus, taigi aš norėčiau paprašyti jūsų...

- Starling, ar jūs nepamiršote, kad turite parašyti ataskaitą apie pokalbį su Lekteriu? - šefo balsas skambėjo grėsmingai tyliai.

- Ir įteikti ją sekmadienį, lygiai devintą.

- Taigi ir darykite tai. Tiktai tai, Starling.

- Taip, sere.

Ragelyje pasigirdo trumpi signalai. Merginos veidas persikreipė nuo paniekinančios grimasos, jos akyse sužibo piktos ugnelės.

- Šuns šūdas, - ištarė ji. - Senas kalės vaikas. Tegul Migsas apmyš tave, tada pažiūrėsim, kaip tu pašokinėsi.

Penktas skyrius

Penkiasdešimt trejų metų amžiaus Džekas Krofordas sėdi supamojoje kėdėje prie stalinės lempos savo miegamajame. Priešais jį dvi dvigulės lovos, abi pakeltos ant stovų kaip ligoninėje. Viena lova jo, o kitoje guli žmona Bela. Krofordas girdi jos sunkų alsavimą. Dvi dienos praėjo nuo to laiko, kai ji paskutinį kartą įstengė pasijudinti ir ištarti jam keletą atsisveikinimo žodžių.

Belos kvėpavimas darosi trūkčiojantis. Jis žiūri pro savo storastiklių akinių viršų, padeda knygą į šalį. Bela vėl ima kvėpuoti normaliai, giliai. Krofordas pakyla, uždeda ranką jai ant kaktos, pamatuoja spaudimą, klausosi pulso. Per pastaruosius mėnesius jis išmoko viso to.

Naktį jis irgi nepalieka žmonos vienos - dėl to ir pastatė antrąją lovą greta. Ir tamsoje jam dažnai tenka stebėti jos būklę. Todėl ir jo lova pakelta ant stovų. Jeigu ne pakeltos lovos ir didelės pagalvės, kambarys visiškai nepanėšėtų į ligoninės palatą. Krofordas padarė viską, ką galėjo. Ant stalo stovi kukli gėlių puokštė. Vaistų nematyti - Krofordas iškraustė nedidelę spintelę prieškambaryje ir sudėjo visus medikamentus dar prieš parsiveždamas ją iš ligoninės.

Kambarys nepriekaištingai sutvarkytas, tik kilimas kiek apdulkėjęs - Krofordas čia neįjungia ūžiančio siurblio, o naudojasi šluota. Jis tyliai prieina prie spintos, įjungia joje šviesą. Ant durelių prisegti du popieriaus lapeliai. Viename jis pažymi Belos pulsą ir kraujo spaudimą. Jo ranka primarginta begalė tokių geltonų popieriaus lapelių. Tai daugybės bemiegių naktų bei neramių dienų ataskaita. Kituose lapeliuose - medicinos sesers paliktos instrukcijos.

Krofordas naktį gali suteikti ligonei kvalifikuotą medicininę pagalbą. Medikų patarimu prieš parsiveždamas žmoną namo jis mokėsi daryti injekcijas panaudodamas citriną, paskui treniravosi badydamas savo sėdmenis.

Beveik tris minutes jis žiūri į žmoną. Jos veidas pridengtas lengvu šilkiniu šaliku. Ji atkakliai to reikalavo. Dabar jis irgi to nori. Krofordas suvilgė žmonos lūpas glicerinu. Ji nesujudėjo. Apversti ją dar anksti.

Žiūrėdamas į veidrodį, Krofordas bando įtikinti save, kad jis yra visiškai sveikas ir neprivalo nukeliauti į kapą drauge su ja. Pagavus save mąstant apie mirtį, jam pasidaro gėda.

Sugrįžęs prie savo kėdės, jis neįstengia prisiminti, ką skaitė. Tarp greta gulinčių knygų jis bando surasti tą, kurią ką tik skaitė.

Šeštas skyrius

Pirmadienio ryte tarp gautos korespondencijos Starling rado laišką nuo Krofordo:

"K. S.
Užsiimkite automobiliu. Bet tik laisvu laiku. Aš suteikiu Jums kreditą tarpmiestiniams pokalbiams. Susisiekite su manimi prieš patekdama į jo namą arba kur nors išvažiuodama. Lauksiu ataskaitos trečiadienį, 16.00 val. Direktorius perskaitė Jūsų ataskaitą. Jūs pasidarbavote neblogai.

Dž. K."

Starling jautėsi puikiai. Ji suprato, kad Krofordas leido jai užsiimti tuo tik dėl praktikos. Jis norėjo, kad ji mokytųsi, tobulėtų kaip specialistė. Tai buvo tik įprastas mandagumo pasireiškimas.

Raspeilas mirė prieš aštuonerius metus. Kokie įkalčiai gali būti saugojami mašinoje tokį ilgą laiką?

Iš savo šeimos patirties ji žinojo, kad automobilių kaina greitai krenta. Jais kuo greičiau stengiamasi atsikratyti, o pinigai įrašomi į bendrą vertybių sąrašą. Kadangi dėl velionio turto tarp giminių kilo ginčai, automobilis tikriausiai buvo iš karto parduotas.

Iškilo dar viena - laiko problema. Įskaitant pietų pertrauką, Starling turėjo valandą ir penkiolika minučių; pratybų metu ji negalėjo net paskambinti. Krofordui reikia duoti ataskaitą trečiadienį po pietų. Taigi iš viso ji turi tris valandas ir keturiasdešimt penkias minutes per tris dienas. Be to, reikia nemažai ruoštis pratyboms naktimis.

Pirmadienį pertraukos metu ji tris kartus susisiekė su Baltimorės teismu, tris kartus jos prašė palaukti atsakymo ir tris kartus ją užmiršo. Pagaliau jai pavyko surasti kalbų ir paslaugų klerką, kuris rado Raspeilo turto dalybų dokumento kopiją.

Tarnautojas patvirtino, kad buvo duotas leidimas parduoti automobilį, nurodė modelį, mašinos serijos numerį. Tačiau naujojo savininko pavardės dokumentuose nebuvo. Antradienį ji visą pusvalandį veltui stengėsi surasti tą žmogų.

Trečiadienį po pietų liūtis suvijo mokinius iš šaudymo poligono į klasę. Čia nuo lietaus ir prakaito šlapias Džonas Braihemas, buvęs jūros šaulių instruktorius, nusprendė visų akivaizdoje patikrinti Starling ran-

kų stiprumą, priversdamas ją 60 sekundžių spausti 19-ojo modelio "Smito ir Vesono" revolverio gaiduką.

Kairiąja ranka jai pavyko tai padaryti 74 kartus, paskui, nusibraukusi nuo akių garbanas, ji paėmė revolverį į dešiniąją ranką. Klarisa nusprendė pasinaudoti proga, tuo labiau, kad instruktorius buvo jai palankus.

Kol kitas mokinys skaičiavo jos revolverio spragtelėjimus, ji tyliai paklausė Braihemo:

- Kaip sužinoti, kieno vardu įregistruotas...

- ...šešiasdešimtpenkišešiasdešimtšešišešiasdešimtseptyni...

- ...automobilis, kai žinai tik serijos numerį...

- ...šešiasdešimtaštuonišešiasdešimtdevyni...

- ...ir modelį? Numeriai nežinomi.

- ...septyniasdešimtseptyniasdešimtvienas... Laikas.

- Visi šaunuoliai, - pasakė instruktorius. - Starling, ką dar jūs žinote apie automobilį?

- Tik jo serijos numerį ir modelį. Ir tai, kas buvo jo savininkas prieš aštuonerius metus.

- Gerai, klausykite. Dauguma žmonių daro klaidą, bandydami atsekti tai automobilio perregistravimo dokumentuose. Jūs, be jokių abejonių, pamesite pėdsaką, jeigu automobilį nupirko žmogus iš kitos valstijos. Policija niekada nieko nesuranda. Kompiuteryje išlieka tik visi registracijos numeriai. Yra vienas paprastas ir patikimas būdas. "R. L. Polkas ir kompanija", spausdinanti miesto telefonų sąrašus, registruoja ir visų automobilių numerius. Tai vienintelė išeitis. Automobilių prekiautojų reklama pereina per jų rankas.

- Ačiū.

- Atsiskaitysite su manimi ištreniruodama kairiąją ranką iki reikiamos kondicijos; man tiesiog gėda dėl jūsų išpuoselėtų pirštelių.

Ir vėl telefono būdelė vietoj pratybų. Rankos dreba taip, kad ji vos gali sklaidyti užrašus. Raspeilas turėjo "Fordo" markės automobilį. Netoli universiteto yra remonto dirbtuvės. Jau keletą metų jose buvo remontuojama senutė Klarisos "Pinta". Dirbtuvių valdytojas neskubėdamas peržiūrėjo "R. L. Polkas ir kompanija" žinyną. Jis grįžo prie telefono nešinas lapeliu, kuriame buvo užrašyta pavardė ir adresas žmogaus, kuris paskutinį kartą buvo įregistruotas kaip buvusios Bendžamino Raspeilo mašinos savininkas.

Klarisai sekasi puikiai. Klarisa pasieks savo tikslą. Tik nekvailiok ir tuojau pat skambink jam į namus. Arkanzasas, Ditsas, devintas nume-

ris. Krofordas jokiu būdu neleis ten važiuoti. Vis dėlto aš dabar tiksliai žinau, kas mašinos savininkas.

Trečiadienį, pertraukos metu, Klarisa paskambino. Atsiliepė vyriškis.

- "VROK" žaidžia su "Ouldi".

- Aš skambinu...

- Aliuminio mums nereikia, aš nevažiuosiu jokiu treileriu į Floridą. Kas dar?

Starling žmogaus balse pajuto ryškų Arkanzaso akcentą. Reikalui esant ir ji galėjo kalbėti šia tarme. Ir dabar to prireikė.

- Sere, jeigu jūs man padėsite, būsiu be galo dėkinga. Aš noriu surasti misterį Lomaksą Barduelą. Aš Klarisa Starling.

- Starling tai Starling, - riktelėjo žmogus taip garsiai, kad galėjo sudrebėti visas namas. - O ko jums reikia iš Barduelo?

- Jus trukdo Vidurio - Pietų regiono "Fordų" techninio aptarnavimo skyrius. Jis yra mūsų nemokamo garantinio remonto sąrašuose.

- Borduelas - tai aš. Iš pradžių man pasirodė, kad jūs bandote kažką parduoti telefonu. Deja, per vėlu. Mums reikia naujo automobilio. Važiuodami su žmona į Litl Roką padarėmė avariją.

- Taip, sere.

- Ir viskas dėl to nelemto tepalo. Ant kelio buvo prilieta tepalo. Sunkvežimį su degalais sumėtė ir jis apsivertė.

- O, Dieve!

- O mes susidūrėme su juo, sudužo stiklai, automobilį teko vilkti nuo kelio.

- Ir ką darėte paskui?

- Su kuo?

- Su automobiliu.

- Aš paskambinau automobilių kapinių vedėjui Badžiui Siporui ir pasakiau, kad gali pasiimti ją už pusšimtį. Manau, kad jis jau atsikratė jos.

- Gal galėtumėte duoti jo telefono numerį?

- Ko jūs iš jo norite? Naudos iš šito reikalo nesitikėkite.

- Suprantu, sere. Bet aš darau tik tai, kas man pavesta - iki penktos valandos surasti mašiną. Ar jūs žinote telefoną?

- Jis yra žinyne.

- Dėkoju jums, misteri Barduelai.

Siporo kontoroje patvirtino, kad mašina supjaustyta ir supresuota lydymui.

Velniava, galvojo Starling. Mirties taškas. Štai tau ir sveikinimo atvirukas!

Klarisa priglaudė kaktą prie šalto telefono aparato. Ji jautė, kad privalo dar ką nors išgauti iš Lekterio. Gal pavyks susitarti ir Krofordas leis dar kartą apsilankyti psichiatrinėje ligoninėje? Ji surinko daktaro Čiltono telefono numerį, bet atsiliepė sekretorė ir ji liko nieko nepešusi.

- Daktaras Čiltonas dabar kalbasi su apskrities prokuroru ir tardytoju, - atsakė moteris. - Jis jau kalbėjosi su jūsų viršininku ir neturi ką pasakyti. Viso labo.

Septintas skyrius

- Jūsų draugas Migsas nebegyvas, - pasakė Krofordas. - Ar jūs man viską papasakojote, Starling? - jo pavargęs veidas reagavo į garsus taip jautriai, kaip plunksnos ant pelėdos kaklo.

- Kas jam atsitiko? - ji pajuto silpnumą visame kūne ir, norėdama jį nugalėti, buvo priversta sutelkti visas jėgas.

- Paryčiui jis prarijo savo liežuvį. Čiltonas įtaria, kad tam jį pastūmėjo Lekteris. Naktinis sanitaras girdėjo, kaip jie apie kažką kalbėjosi. Lekteris labai daug žinojo apie Migsą. Jie kažką ilgai šnekėjo, tačiau žodžių sanitaras nesuprato. Migsas staiga klaikiai suriko, o paskui nutilo. Ar jūs viską man papasakojote?

- Taip, sere. Aš iš atminties parašiau viską žodis žodin.

- Čiltonas skambino ir skundėsi dėl jūsų... - Krofordas netikėtai nutilo ir, atrodė, nekantriai laukė, kaip ji reaguos. - Aš atsakiau, kad jūsų veiksmai teisėti. Čiltonas ruošiasi pradėti tyrimą.

- Ir tai įmanoma?

- Žinoma, jeigu Migso šeima to pareikalaus. Pilietinių teisių gynimo skyrius, rodos, šiais metais jau įregistravo šešis tūkstančius panašių atvejų. Jie su malonumu įrašys į savo sąrašus ir Migsą, - Krofordas įdėmiai pažvelgė į merginą. - Kaip jums sekasi?

- Nežinau, ką dabar daryti...

- Nieko nereikia daryti. Lekteris paprasčiausiai šiek tiek pasismagino. Jis supranta, kad dėl to nebus nubaustas. Tai kodėl gi nepaišdykavus? - Krofordas sudėjo rankas priešais save ir ėmė apžiūrinėti savo pirštus. - Ar Lekteris klausinėjo apie mane?

- Jis tik pasidomėjo, ar daug darbo jūs turite. Aš atsakiau, jog taip ir yra.

- Ir tai viskas? Galbūt jūs nepasakėte ko nors grynai asmeniško nenorėdama manęs nuliūdinti?

- Ne. Jis pavadino jus stoiku, aš taip ir parašiau.

- Taip, iš tikrųjų.. O daugiau nieko?

- Nieko, aš viską prisimenu. O gal jūs manote, kad aš bandžiau jį prakalbinti pasakodama kokius nors gandus?

- Ne.

- Apie jus asmeniškai aš nieko nežinau, o jeigu ir žinočiau, neaptarinėčiau to su Lekteriu. Jeigu netikite, nedelsdami galime išsiaiškinti čia pat.

- Aš jumis visiškai patenkintas. Kas dar?

- Aš pagalvojau...

- Tęskite, Starling.

- Lekterio užuomina apie Raspeilo automobilį nedavė jokios naudos. Prieš keturis mėnesius jis buvo paverstas į metalo laužą. Galbūt, jeigu aš nueičiau dar kartą, jis dar ką nors pasakytų?

- Jūs viską iššniukštinėjote?

- Taip.

- Kodėl jūs galvojate, kad Raspeilas važinėjo tik ta mašina?

- Jo vardu buvo įregistruota tik viena, ir aš nusprendžiau...

- Na, gerai, - Krofordas pirštu parodė į kažką nematomo, bet labai svarbaus. - Jūs apsisprendėte. Pažiūrėkite štai čia, - Krofordas bloknote parašė žodį “apsisprendėte”. - Jeigu jūs apsisprendėte dar prieš gaudama šią užduotį, Starling, tai ir jūs, ir aš galime likti kvailių vietoje, - jis pasilenkė į priekį. - Raspeilas kolekcionavo automobilius. Ar jūs tai žinojote?

- Ne. Vadinasi, jie galbūt tebėra jo buvusiuose namuose.

- Nežinau. Manote, kad jūs susidorosite?

- Susidorosiu.

- Nuo ko pradėsite?

- Nuo jo įgaliotinio.

- Aš, rodos, prisimenu jį. Tai kinietis iš Baltimorės, advokatas, - susimąstęs pasakė Krofordas.

- Everetas Jou, - pasakė Starling. - Jo numeris yra telefonų knygoje.

- Manote, kad apžiūrai reikės leidimo?

Tam tikromis akimirkomis Krofordas jai priminė visažinę žąsį iš Luiso Kerolo knygų. Bet dabar ji neketino gilintis į savo pojūčius.

- Kadangi Raspeilas miręs ir niekuo nebuvo įtariamas, mes privalome gauti leidimą. Tada visi veiksmai bus teisėti.

- Žinoma, - atsakė Krofordas. - Aš susisieksiu su Baltimorės skyriumi ir pranešiu apie jūsų atvykimą. Ko gero, šeštadienį, tada jūs laisva. Pabandykite, galbūt pavyks.

Aštuntas skyrius

Everetas Jou vairavo juodą "Biuiką", ant kurio užpakalinio stiklo buvo užklijuotas universiteto "De Pol" lipdukas. Sekdama paskui jį per liūtį Klarisa išvydo, kaip sukant į kairę mašina nuo jo galingo kūno pastebimai pasviro. Sutemos vis tirštėjo. Diena, paskirta bylos tyrimui, artėjo į pabaigą, artimiausiu metu laiko šiam reikalui ji neturės. Klarisa greitai sukiojo vairą stengdamasi nesutrikdyti harmoningo eismo trys šimtai pirmuoju plentu.

Jou buvo apkūnus inteligentiškas vyriškis, sergantis dusuliu. Jo amžius, Starling manymu, artėjo prie šešiasdešimties. Dėl to, kad diena praėjo veltui, jis nebuvo kaltas. Grįžęs iš savaitę trukusios komandiruotės Čikagoje Baltimorės advokatas iš karto atvyko į savo ofisą susitikti su Klarisa.

Jou paaiškino, kad klasikinio modelio "Pakardą" Raspeilas pirko ir pastatė čia dar gerokai prieš mirtį. Numerių mašina neturėjo, ja niekas nevažinėjo. Jou ją buvo matęs tik vieną kartą, tuoj pat po kliento žuvimo. Jeigu agentė Starling sąžiningai pažadės jam "atvirai papasakoti", kokius nemalonumus gali padaryti klientui jos atradimai, jis sutiks tuoj pat parodyti mašiną. Tokiu atveju formalumų nereikės.

Starling labai džiaugėsi vienai dienai gavusi FTB "Plimutą" su telefonu. Be to, Krofordas išdavė jai naują pažymėjimą. Jame buvo parašyta "federalinis tardytojas" ir jis galiojo visą savaitę.

Dabar jie važiavo Silit Siti mini garažų, kurie buvo keturių mylių atstumu nuo Baltimorės, link. Braudamasi pro automobilių srautą, Klarisa telefonu kai ką sužinojo apie tuos garažus. Kai jie privažiavo prie geltonos iškabos "Silit Siti mini garažai. Nepamirškite raktų", ji jau turėjo šiokios tokios informacijos.

Jou parodė raktus jaunam uniformuotam vyriškiui ir pasuko prie iškabos. Vartų sargas užsirašė jų mašinų numerius ir paskubomis, lyg jo būtų laukę kokie nors neatidėliotini reikalai, atidarė vartus.

31-ojo garažo slenkstį dengė šešių colių supuvusių lapų, popierių,

stiklinaičių ir kitokių šiukšlių sluoksnis. Ant abiejų vartų kabėjo didžiulės spynos. Kairėje kabėjo užantspauduota lentelė. Everetas Jou vargais negalais pasilenkė prie jos. Starling laikė lietsargį ir degantį žibintuvėlį.

- Rodos, visus penkerius metus durų niekas nelietė, - pasakė jis. - Matote, štai mano asmeninis antspaudas. Aš galvojau, kad giminės per tą laiką vis dėlto pamėgins žvilgterėti į vidų, - kol Starling fotografavo, lietsargį ir žibintuvėlį laikė Jou. - Misteris Raspeilas, - tęsė jis, - turėjo mieste studiją, kurią aš uždariau, kad nereikėtų mokėti mokesčių. Visą turtą - pianiną, knygas, lovą, natų sąsiuvinius - atgabenome čia, - Jou pamėgino įkišti raktą. - Spynos, matyt, visai užšalę.

Starling pasirausė rankinėje ir surado purkštuvą su specialiu skysčiu, kurį naudojo atrakindama savo “Pintą”.

- Gal šiek tiek pailsėtumėte savo mašinoje, misteri Jou? Kodėl gi jums nepasišildžius keletą minučių, aš viena pabandysiu su tuo susidoroti. Imkite lietsargį.

Starling FTB “Plimutu” privažiavo arčiau prie garažo vartų, įjungė šviesas. Paskui į spynų ertmes įlašino tepalo ir papurškė iš purkštuvo.

Didžiulė tepaluota spyna tarsi varlė šoktelėjo jos rankose ir tarkštelėjo. Antrąją pavyko atrakinti dar greičiau. Tačiau durys iš vietos nepajudėjo. Starling taip įsitempė, kad jai akyse ėmė šokinėti spalvoti taškeliai. Jou atėjo į pagalbą, tačiau jo maži putlūs pirštai pasirodė esą bejėgiai.

- Kitą savaitę atvažiuosime čia drauge su mano sūnumi ir dar kuo nors, - pasiūlė misteris Jou. - Šiandien man reikia skubėti namo.

Starling nebuvo tikra, kad galės dar kartą atvažiuoti čia - Krofordui kur kas paprasčiau pakelti telefono ragelį ir paprašyti, kad šią operaciją atliktų Baltimorės skyrius.

- Aš pasistengsiu apsisukti kuo greičiau, misteri Jou. Ar jūsų mašinoje yra domkratas?

Starling visu svoriu užgulė laužtuvėlį. Durys nejaukiai sugirgždėjo ir kilstelėjo pusę colio. Atrodė, kad ties viduriu jos šiek tiek išsilenkė. Paskui pavyko kilstelėti dar per colį, po to dar, kol pagaliau mergina įsigudrino po jomis pakišti atsarginį ratą. Tada ji abiejuose durų kraštuose pakišo po domkratą. Paeiliui jais manipuliuojant, jai pavyko pakelti surūdijusios geležies plokštę į pusantros pėdos aukštį.

Paskui Klarisa pavažiavo mašina atgal taip, kad žibintų šviesa kristų po durimis, ir ištraukė iš po automobilio sėdynės guminį kilimėlį.

- Jūs ketinate lįsti į vidų, mis Starling?

- Man būtina pažiūrėti, kas ten yra, misteri Jou. Jeigu durys staiga užgriūtų ant manęs - cha-cha-cha! - arba dar kas nors atsitiktų, būkite

malonus ir paskambinkite štai šiuo telefonu. Jie žino, kad aš esu čia, ir tuoj pat pagelbės.

- Taip, žinoma. Būtinai, - jis padavė merginai "Pakardo" raktelius.

Starling patiesė kilimėlį ant šlapios žemės prie durų ir atsigulė ant jo. Purškė silpnas lietus, dvokė puvėsiais ir pelėmis. Ji užsisegė viršutinę megztinio sagą, įtraukė pečius ir palindo po durimis.

Ji atsidūrė po automobilio, kuris stovėjo prie pat kairiosios sienos, bagažine. Dešinėje pusėje buvo prikrauta dėžių; jos buvo užpildžiusios visą erdvę. Starling aukštielninka brovėsi tol, kol pasiekė mažą tarpelį tarp dėžių. Tada ji pakėlė žibintuvėlį. Vorai laisvą erdvę buvo apraizgę nesibaigiančiu tinklu. Prie užpakalinio automobilio sparno ji surado šiek tiek vietos ir dar kiek pašliaužusi atsistojo.

Iš gatvės atsklido Jou balsas:

- Ar jums nieko blogo neatsitiko, mis Starling?

- Viskas gerai, - atsakė mergina. Pianino viduje kažkas garsiai sublerbė.

- Jūs nusigavote iki pianino?

- Ne.

Aukštas ilgas 1938 metų modelio "Pakardas" buvo uždengtas tentu. Ji apšvietė žibintuvėliu visus kampus.

- Ar mašiną uždengėte jūs, misteri Jou?

- Kai aš atėjau čia pirmąjį kartą, viskas taip ir buvo, - atsakė advokatas. - Aš nepakenčiu dulkių. O Raspeilas tuo nesirūpino. Man paprasčiausiai reikėjo įsitikinti, kad automobilis tebestovi savo vietoje.

Tentas buvo storas ir sunkus. Truktelėjusi jį, Klarisa žibintuvėlio šviesoje išvydo debesis dulkių. Ji šiaip taip nutraukė tentą, atidengdama seną automobilį iki vidurio. Užpakalinius stiklus dengė užuolaidėlės, durų rankenėlė buvo nuklota storu dulkių sluoksniu. Ji įsitempė ir pamėgino jas atidaryti. Užrakintos. Užpakalinėse durelėse iš lauko pusės spynelės nebuvo. Norint pasiekti priekines duris, jai reikėtų perkrauti daugybę dėžių. O vietos joms visai nėra. Tarp lango užuolaidėlių buvo nedidelis plyšys.

Starling atsirėmė alkūnėmis į dėže, prisispaudė prie stiklo ir nukreipė žibintuvėlį į plyšį. Šviesos spinduliai nušliaužė sėdynėmis. Ant jų gulėjo atverstas albumas. Blankioje šviesoje ji įžiūrėjo, kad jame suklijuoti šv. Valentino dienos atvirukai.

- Labai ačiū, daktare Lekteri, - nuo jos trūkčiojančio alsavimo į orą pakilo dulkių stulpas ir aprasojo stiklai. Ji nenorėjo liesti jų ir palaukė, lol jie apdžius. Dabar šviesos pluoštelis slydo suplyšusiu kilimėliu ant

grindų ir stabtelėjo ties juodų vyriškų batų pora. Virš jų - juodos puskojinės, dar aukščiau - kelnės, kuriose aiškiai buvo matyti žmogaus kojos.

Čia niekas nebuvo ištisus penkerius metus. Ramiai, ramiai, nesinervink, brangioji!

- Ei, misteri Jou, ar girdite?

- Taip, mis Starling!

- Misteri Jou, panašu, kad mašinoje kažkas sėdi.

- O Viešpatie! Gal geriau jūs išeikite?

- Kol kas ne. Palaukite dar truputį, jeigu galite.

Dabar reikia pagalvoti. Svarbiausia - suimti save į rankas ir pasistengti elgtis teisingai. Negalima liesti pėdsakų. Reikėtų pagalbos. Bet, iš kitos pusės žvelgiant, geriau veikti vienai. Jeigu sukelsiu ant kojų policiją ir jie sugrius čia, žinau, kas tada bus. Misteris Jou nebūtų manęs įleidęs čia žinodamas, kad mašinoje kažkas yra. Ji bandė nusišypsoti. Nuo misterio Jou paskutiniosios atvykimo dienos čia niekas nebuvo įžengęs. Gerai. Vadinasi, dėžės įneštos jau po to, kai kažkas atsidūrė mašinoje. O tai reiškia, kad jas galima judinti nebijant sunaikinti pėdsakų.

- Viskas gerai, misteri Jou.

- Gerai. Iškviesti policiją ar susidorosite pati?

- Pirmiausia reikia susigaudyti. Lukterkite dar truputėlį.

Dėžių perkrovimo problema buvo tarsi Rubiko kubas. Ji bandė krauti pasikišusi žibintuvėlį po pažastimi, tačiau du kartus išmetė ir galų gale padėjo jį ant mašinos stogo. Reikia sukrauti dėžes už savęs, o mažesnes - pakišti po automobiliu.

Dabar galima pažvelgti į vidų pro priekinį šoninį langą. Stiklas tarp keleivio ir vairuotojo sėdynių uždengtas.

Ji jau gailėjosi, kad prieš lįsdama į garažą neištepė tepalu automobilio raktelių. Tačiau raktas pasisuko spynoje visai lengvai.

Vietos užteko atidaryti durims tiktai trečdaliu. Ji prasispraudė į vidų, atidarė pertvarą ir nukreipė žibintuvėlį į užpakalinę sėdynę. Šviesos pluoštas nuslydo baltais marškiniais su sąsagomis. Mergina staigiu judesiu nukreipė žibintuvėlį aukštyn, prie galvos, tačiau nieko įžiūrėti nepavyko. Tada vėl apžiūrėjo blizgančias sąsagas, švarko atlapus, žemiau matėsi atitrauktas kelnių užtrauktukas. Paskui vėl pašvietė aukščiau - nužvelgė kaklaraištį, apykaklę, iš po kurios stirksojo kaklas. Aukščiau buvo dar kažkas. Audinys, juodas didžiulis gaubtuvas, pridengiantis rėmą, kuris turėjo atstoti galvą. Aksomas. Pats "rėmas" stovėjo ant fanerinės lentynėlės, kuri buvo įtaisyta sėdynės atkaltėje, ties manekeno pečiais.

Starling padarė keletą nuotraukų, paskui išsitiesė visu ūgiu. Šlapia, voratinkliais aplipusi mergina stovėdama tamsoje karštligiškai mąstė.

Dabar ji visai nenorėjo, kad šalia būtų Baltimorės policininkas ir apžiūrinėtų atitrauktą kelnių užtrauktuką bei albumą su atvirukais.

Reikėjo nusigauti iki užpakalinės sėdynės ir nuimti gaubtą. Per šoninį langelį ji pasiekė užpakalinių durų rankenėlę, atidarė jas ir vėl perkrovė dėžes. Atrodė, kad tai truko marias laiko. Čia dvokė dar stipriau. Ji pasilenkė, atsargiai už kampų paėmė albumą ir įdėjo jį į daiktiniams įrodymams skirtą maišelį.

Jai belendant į mašiną sugirgždėjo surūdijusios spyruoklės ir sustingusi figūra pasviro. Mergina atsisėdo šalia. Dešinioji manekeno ranka nukrito nuo kelio ir nusirideno ant sėdynės. Starling pirštu palietė pirštinę. Po ja ranka buvo kieta. Labai atsargiai ji numovė pirštinę. Plaštaka buvo pagaminta iš kažkokios baltos sintetinės medžiagos.

Švelniai, tarsi glostydama mergina apčiupinėjo gaubtuvą. Audinys lengvai dengė kažką kieta. Užčiuopusi viršuje rankenėlę, ji viską suprato. Tai buvo didelis laboratorinis indas pavyzdžiams laikyti. Ji jau žinojo, ką ras viduje.

Nugalėjusi siaubą, ji nedvejodama nutraukė audinį. Inde buvo kruopščiai ties smakru nuo kūno atskirta galva. Ji žvelgė į merginą spindinčiomis nuo spiritinio tirpalo akimis. Burna buvo prasižiojusi, o klaikus pilkas liežuvis išlindęs lauk. Laikui bėgant dalis spirito išgaravo ir viršugalvis jau buvo pradėjęs irti. Pelėdiškai palinkusi virš dirbtinio kūno, galva kvailu žvilgsniu spoksojo į Starling. Netgi žibintuvėlio šviesoje jos bruožai buvo neišraiškingi ir negyvi.

Mergina atsargiai atsilošė į sėdynės atkaltę ir apsidairė.

Ji pabandė įsivaizduoti Lekterį ar ką nors kitą, sėdintį greta jos dabartinio kaimyno, gurkšnojantį kokį nors gėrimą ir apžiūrinėjantį atvirukus. O kas dar? Atsargiai, stengdamasi nepajudinti manekeno iš vietos, ji pamėgino nustatyti jo asmenybę. Nieko naudingo aptikti nepavyko. Švarko kišenėje ji rado tik audinio gabalėlius, nukirptus nuo kelnių klešnių. Vakarinis kostiumas greičiausiai buvo pasiūtas specialiai šiai lėlei.

Starling palietė stirksantį po kelnėmis išsikišimą. Jis buvo kietas. Pirštais praskleidusi užtrauktuką, ji nukreipė šviesą vidun, į styrančią ataugą iš poliruoto medžio. Taip, gabaritai puikūs. Įdomu, ar ją galima būtų dabar pavadinti ištvirkėle?

Apžiūrinėdama galvą mergina suvokė, kad jaučia kažkokį pasitenkinimą. Profesionaliu žvilgsniu apžiūrinėti veidą su papilkėjusiu liežu-

viu liečiantis prie indo sienelių buvo ne taip šlykštu, kaip sapnuoti liežuvį prarijusį Migsą. Ji jautė, kad pajėgtų žiūrėti į bet kokią šlykštybę, jeigu tai duotų nors kokios naudos. Starling buvo pernelyg jauna.

Devintas skyrius

Prieblandoje kvapai, sklindantys nuo žvėries kameros, atrodė aštresni. Be garso veikiančio televizoriaus ekrano šviesa metė Starling figūros šešėlį ant Lekterio narvo grotų.

Tamsoje už metalinių virbų nieko nesimatė, tačiau ji nusprendė neprašyti sanitaro, kad įjungtų šviesą. Ji žinojo, kad kamerą galima apšviesti akimirksniu. Baltimorės tardytojai apklausos metu naudojo tokį metodą. Tačiau kalinys atsisakė kalbėti ir užuot prabilęs išlankstė jiems popierinį viščiuką, kuris kapnojo snapu judinant uodegą aukštyn ir žemyn.

- Daktare Lekteri? - Klarisa girdėjo savo alsavimą, dar kažkieno kvėpavimą kažkur koridoriaus gale, o Migso narve - ji aiškiai tai jautė - buvo tylu. Jo kamera buvo tuščia. Merginai atrodė, tarsi iš ten būtų pūtęs skersvėjis.

Starling žinojo, kad Lekteris seka ją tamsoje. Praslinko dar dvi minutės. Jos kojos, nugara ir visi drabužiai besibraunant į garažą buvo sudrėkę. Ji atsisėdo ant grindų toliau nuo grotų, parietusi po savimi kojas ir išskleidusi šlapius plaukus virš apykaklės.

- Daktare Lekteri, mes pradedame suprasti vienas kitą. Jie galvoja, kad jūs kalbėsitės su manimi.

Tyla. Koridoriaus gale kažkas pradėjo švilpauti melodiją. Po penkių minučių ji vėl prabilo:

- Keista, kad aš nusprendžiau vėl ateiti čia. Kartais jaučiu nenugalimą troškimą pasikalbėti su jumis apie tai.

Kai netikėtai iš kameros išlėkė padėklas maistui, Starling pašoko. Ant jo gulėjo švarus, kruopščiai sulankstytas rankšluostis. Ji žvilgtelėjo į padėklą, paėmė rankšluostį ir ėmė šluostytis plaukus.

- Ačiū.

- Kodėl jūs neklausiate manęs apie Buivolą Bilą? - balsas suskambėjo visai arti. Matyt, jis irgi sėdėjo ant grindų.

- Jūs ką nors žinote apie jį?

- Sužinočiau, jeigu pamatyčiau bylą.

- Aš jos neturiu, - atsakė Starling.

- Jums išvis nieko nebeliks, kai jie išspaus iš jūsų viską, ką tik galima.

- Žinau.

- Būtinai gaukite visą medžiagą apie Buivolą Bilą. Pranešimus, nuotraukas. Aš su malonumu visa tai peržiūrėsiu.

- Daktare Lekteri, jūs pats pradėjote pokalbį. Pasakykite, kas tas žmogus, kurį aš aptikau "Pakarde"?

- Jūs radote ten visą žmogų? Keista. Aš mačiau tik galvą. Iš kur, jūsų manymu, atsirado visa kita?

- Na, gerai. Kieno ta galva?

- O ką jūs manote?

- Atliktas tik parengtinis tyrimas. Baltaodis vyriškis, maždaug 27-erių metų, europietiško tipo. Kas jis?

- Raspeilo meilužis.

- Kokiomis aplinkybėmis jis mirė?

- Leiskite pataupyti jūsų laiką. Tai ne mano darbas. Raspeilas pats jį nužudė. Jis mylėjo jūreivius. Tai buvo skandinavas, vardu Klausas. Jo pavardė niekada nebuvo ištarta, - daktaro balsas sklido nuo pat grindų. Galbūt jis kalbėjo gulėdamas. - Klausas pabėgo iš švedų laivo San Diege. Raspeilas ten dėstė konservatorijoje. Pamatęs jaunuolį jis vos neišprotėjo. Švedas suuodė, kad čia kvepia dideliais pinigais, ir su viskuo sutiko. Jie nusipirko namelį ant ratų ir nuogi šlaistydavosi po mišką. Paskui fleitininkas papasakojo, kad kai berniūkštis sulaužė ištikimybę, šis uždusino jį.

- Raspeilas pats tai papasakojo?

- Taip, psichoterapijos seanso metu. Manau, kad jis pamelavo. Raspeilas visada iškraipydavo faktus. Jis norėjo atrodyti pavojingas ir romantiškas. Greičiausiai švedas uždusо kokios nors banalios lytinės ekstazės metu. Raspeilas negalėjo jo uždusinti. Ar pastebėjote, kaip arti smakro nupjauta galva? Matyt, todėl, kad negalima būtų pamatyti to, ko nebuvo.

- Suprantu.

- Raspeilo svajonė apie puikų gyvenimą sudužo. Jis įdėjo mylimojo galvą į indą su spiritu ir grįžo į Rytus.

- O kur jis paslėpė kūną?

- Užkasė kalnuose.

- Ar jis rodė jums galvą?

- Žinoma. Jis pasakojo, kad dažnai atsisėsdavo greta Klauso mašinoje ir rodydavo jam atvirukus.

- O paskui Raspeilas mirė... pats. Kaip tai atsitiko?

- Atvirai kalbant, aš siaubingai pavargau nuo jo verkšlenimų. Gydymas nepadėjo. Apskritai jis gerokai privargino mane.

- Ir po to pietūs orkestro vadovams...

- Argi jums neteko sutikti žmonių, kurie neturi laiko vaikščioti po parduotuves? Ir tada tenka pasitenkinti tuo, kas yra šaldytuve, Klarisa. Ar aš galiu vadinti jus Klarisa?

- Žinoma. O aš vadinsiu jus...

- Tiktai daktaru Lekteriu. Tai geriausiai atitinka jūsų amžių ir padėtį, - atsakė jis.

- Gerai.

- Kokius jausmus jūs patyrėte garaže?

- Pasišlykštėjimą.

- Kodėl?

- Pelės ir vabalai.

- Ar jūs gėrėte kokių nors vaistų, kad apramintumėte nervus? - paklausė Lekteris.

- Ne. Panašiuose reikaluose aš turiu šiokios tokios patirties.

- Ką jūs pajutote sužinojusi apie mano kaimyno mirtį? Jūs kol kas manęs nieko neklausėte apie jį.

- Aš tik ruošiausi.

- Apsidžiaugėte?

- Ne.

- Nuliūdote?

- Ne. Jūs iš tikrųjų įkalbėjote jį tai padaryti?

Daktaras Lekteris tyliai susijuokė ir pasakė:

- Agente Starling, jūs norite pasakyti, kad būtent aš įkalbėjau jį įvykdyti tą nusikalstamą savižudybę? Nebūkite kvailutė. Yra tobulų ir pakankamai malonių būdų simetrijai pasiekti, ypač kai reikalas susijęs su atgrasiais plepiais. Jūs sutinkate?

- Ne.

- Agente Starling, jūs meluojate. Tai pirmieji jūsų ištarti melagingi žodžiai. "Liūdnas incidentas", būtų pasakęs Trumenas.

- Prezidentas?

- Koks skirtumas? Kodėl, jūsų manymu, aš padėjau jums?

- Nežinau.

- Jūs patinkate Džekui Krofordui?

- Nežinau.

- Tai netiesa. Norite, kad jis pamiltų jus? Pasakykite atvirai, juk jūs norite padaryti jam ką nors malonaus ir tai jus neramina. Tiesa?

- Kiekvienas nori patikti, daktare Lekteri.

- Ne kiekvienas. Manote, kad Džekas Krofordas jūsų atžvilgiu turi rimtų ketinimų? Esu tikras, kas jis labai nelaimingas žmogus. Kaip jūs manote, ar jis mintyse įsivaizduoja meilės scenas su jumis?

- Tai manęs nedomina, daktare Lekteri.

- Taigi jūs sakote, jog nežinote, kodėl jis padeda jums. O ar žinote, kodėl tai darau aš?

- Ne. Pasakykite.

- Gal, jūsų manymu, todėl, kad noriu žvilgtelėti į jūsų vidų ir paragauti jūsų organų? Ne! Aš noriu kai ką gauti iš Krofordo ir todėl ketinu su juo derėtis. Bet jis čia neateis. Ir nepaprašys padėti tirti Buivolo Bilo bylą, nors jis puikiai žino, kad nuo to priklausys daugybės moterų gyvybės.

- Negaliu tuo patikėti, daktare Lekteri.

- Man reikia labai nedaug, ir jis gali tai dėl manęs padaryti. Aš sėdžiu šiame narve jau aštuonerius metus, Klarisa, ir žinau, kad niekada neišeisiu iš čia. Viskas, ko aš noriu, - tai pamatyti pasaulį. Man reikalingas langas, kad galėčiau stebėti medžius, vandenį.

- O jūsų advokatas...

- Čiltonas pastatė koridoriuje televizorių ir įjungė religinį kanalą. Kai tik jūs išeisite, sanitaras įjungs garsą. Ir mano advokatas negali nieko pakeisti. Aš tenoriu tik vėl turėti savo knygas ir stebėti gyvenimą. Aš gerai užmokėsiu už tai, Krofordas gali man padėti. Paprašykite jo.

- Aš perduosiu jūsų žodžius.

- Jis ignoruos juos. O Buivolas Bilas toliau dirbs savo darbą... Aš pasakysiu jums vieną dalyką apie jį. Ir po daugelio metų, kai jie sugaus jį... jeigu sugaus, jūs įsitikinsite, kad aš buvau teisus ir galėjau jums puikiai pagelbėti. Kad aš galėjau išgelbėti daug gyvybių. Klarisa?

- Taip?

- Buivolas Bilas turi dviejų aukštų namą, - lėtai tarė daktaras Lekteris ir išjungė šviesą.

Daugiau jis nieko nepasakė.

Dešimtas skyrius

Klarisa Starling buvo palinkusi prie mokomojo kazino žaidimo stalo ir stengėsi susikaupti klausydama paskaitos apie pinigų išviliojimo būdus azartinių žaidimų metu. Praėjo trisdešimt šešios valandos nuo to

laiko, kai Baltimorės apskrities policija išklausė jos parodymus ir paleido įspėjusi, kad federaliniai organai daugiau neužsiimtų žmogžudysčių tyrimu.

Dėstytojas paleido ruletę, tačiau rutuliukas taip ir neišsprūdo iš jo rankų. Dabar jis nežinia kodėl ištarė jos vardą: "Klarisa Starling". Įdomu, kodėl?

- Klausau.

Dėstytojas smakro judesiu parodė į duris, esančias už jos nugaros. Ji atsigręžė. Štai kas. Į klasę žvilgtelėjo jų šaudymo instruktorius Brajenas. Susidūręs su merginos žvilgsniu, jis gestu pašaukė ją.

- Ruoškitės, Starling. Kur jūsų kovinė ginkluotė? - greitai prašneko jis koridoriuje.

- Kambaryje. Korpuse "S".

Instruktoriaus rankose buvo lagaminėlis, skirtas atspaudams padaryti. Tai buvo ne mokomasis, o tikras lagaminėlis, pačio naujausio modelio. Be to, jis dar turėjo medžiaginį krepšelį.

- Jūs skrisite su Džeku Krofordu. Pasiimkite visa, kas reikalinga nakvynei. Galbūt jūs grįšite šiandien, bet vis dėlto geriau pasiimkite.

- Kur?

- Medžiotojai Vakarų Virdžinijoje rado lavoną. Panašu, kad tai Buivolo Bilo darbas. Vietinė policija jau pradėjo tirti nusikaltimą. Tačiau tai toks užkampis, taigi Džekas nusprendė veikti pats, - Brajenas stabtelėjo prie "S" korpuso durų. - Jam reikalingas žmogus, sugebantis padaryti skenduolio pirštų atspaudus ir atlikti kitus tyrimui būtinus darbus. Pratybose jums tai neblogai sekėsi, ar ne?

- Taip. Aš norėčiau peržiūrėti prietaisus.

Brajenas atidarė lagaminėlį ir padavė jai. Jame buvo puikūs analizės prietaisai, įvairūs buteliukai, bet fotoaparato nebuvo.

- Man dar reikalingas "Polaroidas 1-1" su objektyvu SJU-5, misteri Brajenai, juostos ir elementai.

Ji norėjo užduoti dar vieną klausimą, bet instruktorius jau buvo kažkur dingęs.

- O gal?.. - pradėjo mergina, eidama prie mašinos.

- Nesijaudinkite, - pertraukė ją Brajenas, - revolverio dėklas, gerai įsižiūrėjus, aiškiai matosi, bet tai nesvarbu.

Brajenas važiavo į Kuantikos aerouostą maksimaliu greičiu.

Legendinis dvimotoris "Bičkraftas" jau stovėjo ant pakilimo juostos; žybsėjo signalinės lemputės, durys buvo atidarytos. Vienas sraigtas sukosi ir žolė ties turbinos tūta linko prie žemės.

Automobilis sustojo prie pat lėktuvo. Brajenas paėmė daiktus nuo užpakalinės sėdynės ir padavė juos merginai paspausdamas ranką.

Krofordas, vilkintis marškiniais trumpomis rankovėmis, su akiniais nuo saulės, sėdėjo antrajam pilotui skirtoje vietoje. Išgirdęs, kaip lakūnas trinktelėjo durimis, jis atsisuko.

Klarisa neįžvelgė jo akių per storus juodus akinių stiklus ir staiga pajuto, kad šis žmogus jai visiškai svetimas. Krofordas buvo išbalęs ir įsitempęs.

- Sėskitės. Paimkite popierius ir peržiūrėkite, - tepasakė jis.

Ant užpakalinės sėdynės gulėjo segtuvas, ant kurio buvo užrašyta: "Buivolo Bilo byla".

Vienuoliktas skyrius

Pakilimo juostos kraštas išskydo ir lėktuvas smarkiai krestelėjo. Pasiekęs reikiamą greitį, mažasis lėktuvas pasitikdamas žėrinčią saulę šovė tiesiai į rytus, į šalį nuo Česapikos įlankos.

Tas išgama per pastaruosius dešimt mėnesių įvykdė jau penktąjį nusikaltimą. Jis pagrobdavo jaunas moteris, nužudydavo ir nulupdavo joms odą. Starling žvilgsnis slydo protokolu, kuriame buvo pateikta skrodimo analizė, patvirtinanti, kad pirmiausia aukas jis nužudydavo, o paskui darydavo visa kita.

Atlikęs savo laukines apeigas, jis įmesdavo kūną į vandenį. Lavonus aptikdavo kaskart vis kitoje upėje, netgi kitoje valstijoje. Visi žinojo, kad Buivolas Bilas nenusėdi vietoje. Tai buvo vienintelis visiems žinomas dalykas. Beje, dar buvo nustatyta, kad jis visada naudojosi tuo pačiu ginklu, greičiausiai trisdešimt penkto kalibro koltu.

Buvo beveik tikra, kad jis baltaodis. Taip manoma todėl, kad žudikai recidyvistai paprastai pasirenka aukas iš savo etninės grupės. O visos jo aukos buvo baltaodės. Tai buvo vyras, kadangi moterų žudikių psichopačių mūsų laikais paprasčiausiai nebūna.

Tarp tos vietos, iš kurios jis pagrobdavo merginą, ir tos, kur įmesdavo ją į vandenį, nebuvo jokio sisteminio ryšio. Tais atvejais, kai kūnas būdavo greitai aptinkamas, policija sugebėjo išaiškinti dar vieną aplinkybę: Bilas kurį laiką laikydavo savo aukas gyvas. Jis nužudydavo jas praėjus septynioms - dešimčiai dienų po pagrobimo. Tai reiškė, kad jis turėjo slaptavietę, kurioje galėjo slėpti moteris. O tai savo ruožtu buvo įrodymas, kad jis gyvena sėslų gyvenimą. Jis buvo tarsi voras,

sugrįžtantis į savo skylę. Jis grįždavo į ją, kai pats to panorėdavo. Kur buvo jo irštva, nežinojo niekas.

Didžiausią siaubą žmonėms kėlė tai, kad visą savaitę jis kankindavo auką, kuri tikriausiai žinojo, jog artinasi baisi mirtis.

Trys buvo pakartos, dvi nušautos. Jokių išprievartavimo požymių ar kitokio fizinio išniekinimo ženklų prieš nužudant nepastebėta, skrodimo protokolai teigė, kad lytiniai organai nesudarkyti. Nors patologoanatomai kalbėjo, kad tokiuose suirusiuose kūnuose nustatyti panašius dalykus tiesiog neįmanoma.

Visos buvo rastos nuogos. Dviejų aukų drabužiai buvo aptikti šalikelėje prie jų namų. Beje, suknelės būdavo perrėžtos ties nugara tarsi mirusiųjų įkapės.

Būtų buvę galima ramiai tyrinėti šias fotografijas, jei kabinoje nebūtų buvę taip tvanku, o tas griuvena lėktuvas nekristų į kiekvieną oro duobę ir prakeikta saulė nedegintų taip negailestingai tiesiog per iliuminatorių.

Starling įsispitrijo į Krofordo pakaušį. Jeigu jai lemta sugauti Buivolą Bilą, tai tokia kompanija jai tinka/ Krofordas šioms žmogžudystėms tirti surinko solidžią komandą. Tačiau be nuostolių neapsieita. Pavyzdžiui, Vilis Grehemas, pats gudriausias skyriaus tardytojas, visų Akademijos studentų dievinama legendinė asmenybė. Jis dabar gyveno Floridoje ir tiek daug gėrė, kad baisu buvo į jį net pažiūrėti. Bent jau sklido tokios kalbos.

Galbūt Krofordas pajuto Klarisos žvilgsnį. Jis atsikėlė iš antrajam pilotui skirtos vietos ir atsisėdo greta merginos. Kai jis nusiėmė akinius nuo saulės ir užsidėjo įprastinius, Klarisa pajuto, kad jis visai nesvetimas jai.

- Man labai karšta, o jums? - paklausė jis. - Bobi, čia visai nėra kuo kvėpuoti! - riktelėjo jis lakūnui.

Bobis spustelėjo kažkokį mygtuką ir į kabiną plūstelėjo šalto oro srovė. Starling ant galvos nukrito keletas snaigių.

Džekas Krofordas atsivertė JAV Centrinio ir Rytų regionų žemėlapį. Jame rašalu buvo pažymėtos vietovės, kuriose aptikti lavonai. Jis paėmė šratinuką ir pažymėjo dar vieną tašką.

- Elmės upė yra maždaug šešiomis myliomis žemiau už 79 regioną, - tarė jis. - Šįkart mums pasisekė. Kūnas užkliuvo už meškerės valo. Vietiniai sekliai spėja, kad auka įmesta į vandenį nelabai seniai. Kūnas nugabentas į Poterį, apskrities centrą. Reikėtų kuo greičiau nustatyti aukos asmenybę ir surasti pagrobimo liudininkus. Atspaudus reikės išsiųsti

iš karto, kai tik paimsime mėginius, - Krofordas pakėlė galvą ir atidžiai pažvelgė į merginą pro akinių stiklų apačią. - Džimis Praisas sakė, kad jūs mokate elgtis su skenduoliais.

- Iš tikrųjų man tuo užsiimti dar neteko. Nors Praiso pavestas užduotis atlikau sėkmingai.

- Gerai. Dabar pažvelkite štai čia. Pirmoji mums žinoma auka buvo aptikta Blekvoterio upėje praėjusių metų liepos mėnesį. Merginos pavardė Bimel. Sužinojome, kad ji pagrobta balandžio penkioliktąją iš Belvederio, Ohajo valstijos. Čia nedaug ką tepavyko sužinoti. Tik po trijų mėnesių buvo nustatyta jos asmenybė. Kita auka pagrobta Čikagoje antrojoje balandžio mėnesio dekadoje. Ji rasta Indianoje, Vobašo upėje, netoli Lafeito miesto praėjus maždaug dešimčiai dienų po pagrobimo. Būtent todėl mums ir pavyko nustatyti, kas jai atsitiko. Paskui buvo rasta dvidešimtmetė mergina Roling Fork upėje, trisdešimt aštuonios mylios į pietus nuo Luisvilio, Kentukio valstijoje. Nustatyti jos asmenybės nepavyko. Kita auka buvo moteris, pavarde Varner. Tai atsitiko Evansvilyje, Indianos valstijoje. O rasta ji buvo Embaraso upėje, rytų Ilinojuje. Paskui jis nusigavo į pietus ir paskandino eilinę auką pietiniame Damaske, Džordžijos valstijoje. Ši mergina, Kitridž, buvo kilusi iš Pitsburgo. Štai jos nuotrauka. Jam baisiai sekasi - iki šiol niekas nematė, kaip jis pagrobia savo aukas. Bent jau mes apie tai kol kas negirdėjome.

- Ar netoli aukų paskandinimo vietų yra judrių trasų?

- Ne.

- O jeigu, sakykim, jis stengiasi sumėtyti pėdas? Pabandykime nubrėžti vektorius nuo pagrobimo iki paskandinimo vietų.

- Nebloga mintis. Bet jeigu jis vienu išvažiavimu atsikrato lavono ir pagrobia naują auką, vadinasi, jis daro solidų lankstą. Mes įvedėme visus duomenis į kompiuterį ir šis tiesiog rūkti pradėjo. Gautais duomenimis, žudikas gyvena Rytuose. Jo “kelionės” nesutampa su mėnulio fazėmis. Niekas nesutampa. Ne, manau, kad jis irgi seka mūsų veiksmus, Starling.

- Jūs manote, kad žudikas labai atsargus?

Krofordas patvirtindamas linktelėjo:

- Neįtikėtinai atsargus.

Lakūnas nusiėmė ausines ir per petį šūktelėjo:

- Pradedame leistis, Džekai. Pasilikite savo vietoje.

- Gerai, - atsakė Krofordas ir pridūrė kreipdamasis į merginą: - Instruktažas baigtas, Starling.

Dvyliktas skyrius

Medinis namas Poteryje, Vakarų Virdžinijoje, kuriame buvo šarvojami mirusieji, buvo ir Renkino apylinkės lavoninė. Žmogžudysčių ekspertu čia dirbo daktaras Akinas. Jeigu jam kildavo įtarimų nustatant mirties priežastį, lavonas būdavo gabenamas į gretimoje apskrityje esantį Klaksono rajoninį medicinos centrą, kuriame dirbo labiau patyrę specialistai.

Iš aerouosto Klarisa važiavo nusikaltėliams pervežti skirtu automobiliu, todėl, norėdama girdėti policininko, kuris aiškino Krofordui įvykio detales, žodžius, turėjo priglausti ausį prie metalinių grotų.

Kai šefas ir vairuotojas išlipo ir nuėjo į lavoninę, Starling paaiškėjo, kad šioje pervežimo kameroje nėra durų rankenėlių. Ji labai ilgai ir atkakliai daužė kumščiu stiklą, kol pagaliau vienas iš netoliese stovinčių policininkų išgirdo ir riktelėjo vairuotojui, kad jis ją išleistų.

Krofordas jau kalbėjosi su vyriausiuoju tardytoju, einančiu šerifo pareigas. Tai buvo neaukštas kresnas vyriškis su akiniais metaliniais rėmeliais, avintis madingais batais iš "Romeos" katalogo.

Jie įžengė į apytamsį morgo koridorių, kuriame raminančiai ūžė koka-kolos automatas. Prie sienų stovėjo neįprasti daiktai - kojinė siuvamoji mašina, vaikiškas triratukas, dirbtinės žolės rulonas, dryžuotas tentas, pritvirtintas prie stulpų. Ant sienos kabojo "Šventosios Sicilijos, sėdinčios prie pianino" kopija. Merginos plaukai buvo supinti į kasas, o ant klavišų krito rožių žiedlapiai.

- Labai dėkoju, kad jūs taip greitai pranešėte, - pasakė Krofordas.

- Jums paskambino tiesiai iš įvykio vietos, - atsakė tardytojas. - Kiek man žinoma, šerifas Perkinsas susisiekti su jumis negalėjo. Šiuo metu jis drauge su misis Perkins poilsiauja Havajuose. Šį rytą aš kalbėjausi su juo telefonu. Jis man paskambins vakare. Misterio Perkinso nuomone, dabar svarbiausia sužinoti, ar mergina ne iš mūsų apskrities. Prieš imantis kitų darbų, aš įsakiau užsiimti būtent šiuo.

- Mes kaip tik ketiname jums padėti. Jeigu...

- Aš jau kalbėjau su Čarlstonu. Iš tenykščio kriminalinio skyriaus žada atsiųsti keletą žmonių. Jie padarys viską, ką reikės.

- Šerife, kai kuriuos tokio pobūdžio nusikaltimo aspektus reikėtų aptarti vyriškai, prie keturių akių, - pasakė Krofordas, linktelėjęs galva į Starling pusę. Jie nuėjo į mažytį kambarėlį ir uždarė duris. Maždaug po

keturių minučių vyrai grįžo. Vyriausiojo tardytojo lūpos buvo kietai sučiauptos.

- Oskarai, pakvieskite daktarą Akiną. Pasakykite, kad jam skambina telefonu.

Netrukus lavonų balzamavimui skirtame kambaryje su gėlėtais apmušalais dekoruotomis sienomis ir gipso lipdiniais ant aukštų lubų Klarisa Starling pirmą kartą susidūrė su realaus Buivolo Bilo egzistavimo įrodymais.

Ryškiai žalias plastikinis maišas su užtrauktuku iki pat viršaus buvo vienintelis šiuolaikinis daiktas kambaryje. Jis gulėjo ant senamadiško stalo, skirto balzamavimui, atsispindėdamas daugybės spintelių veidrodiniuose stikluose.

Starling nusiėmė šaliką ir apsivyniojo juo galvą, kaip tai daro akušerės, išsiėmė iš savo krepšio gumines chirurgines pirštines.

Kambaryje buvo tik daktaras Akinas, Starling ir Krofordas. Misteris Akinas pažvelgė į Starling padrąsinančiu žvilgsniu. Abu jautė ir keistą pasitenkinimą, ir nesuprantamą nerimą.

Krofordas išsitraukė iš kišenės dezodorantą ir papurškė. Šefas ir daktaras pasitepė specialiu skysčiu panoses; tai padarė ir Starling. Atsistojusi prie kriauklės ji išsitraukė fotoaparatą. Už nugaros pasigirdo atitraukiamo maišo užtrauktuko garsas.

Dar kartą žvilgtelėjusi į rožes ant apmušalų, Klarisa giliai įkvėpė ir iškvėpė. Paskui atsisuko ir nukreipė žvilgsnį į kūną.

- Reikėjo iš karto uždėti ant rankų popierinius paketus, - pasakė ji. - Kai baigsiu, pati tai padarysiu, - ji atsargiai pradėjo fotografuoti kūną.

Nužudytoji buvo jauna, maždaug šimto septyniasdešimties centimetrų ūgio moteris plačiais klubais. Nuo vandens tos vietos, kur nebuvo odos, atrodė tik šiek tiek papilkėjusios, kadangi upėje ji išgulėjo vos keletą dienų, o oras buvo šaltas. Oda buvo nudirta nuo krūtų iki pat kelių. Ji atrodė, tarsi būtų apvilkta toreadoro drabužiais. Ant kūno aiškiai matėsi žvaigždės formos delno dydžio plėštinė žaizda, nuo kurios moteris ir mirė.

Nuo galvos, pradedant antakiais, buvo nulupta oda su visais plaukais.

- Daktaras Lekteris sakė, kad jis nuima skalpus, - prabilo Starling.

- Geriau padirbėkite savo "Polaroidu", - burbtelėjo Krofordas, stovėdamas šalia merginos.

Jis apėjo aplink stalą ir piktai patempė lūpą. Klarisa nusimovė vieną pirštinę, kad galėtų apčiupinėti kojas žemiau kelių. Blauzda buvo

apsivijusi meškerės valu su kabliuku, kuriuo ir buvo pagautas kūnas sraunioje upėje.

- Ką pasakysite, Starling?

- Manau, jog ji - ne vietinė. Jos ausų speneliai pradurti trijose vietose. Ji gausiai vartojo kosmetiką. Panaši į miestietę. Nuo kojų maždaug dvi savaites nebuvo šalinami plaukeliai. Matote, kokie jie gležnučiai? Greičiausiai plaukelius ji šalindavo kremu. Pažastų plaukelius taip pat. Ant apatinės lūpos pabalę gyvaplaukiai. Ji kruopščiai rūpinosi savo išvaizda, tačiau pastaruoju metu to daryti negalėjo...

- Ką jūs manote apie žaizdą?

- Nežinau, - atsakė Starling. - Manau, kad žaizda šautinė.

- Gerai. Šauta visai iš arti. Dujos prasiskverbė į krūtinkaulį, išsiplėtė odos paviršiuje ir aplink kiaurymę susidarė žvaigždė.

Už sienos pasigirdo vargonų garsai - matyt, priekinėje šio laidojimo ritualui skirto namo dalyje prasidėjo atsisveikinimo ceremonija.

- Baisi mirtis, - tarė daktaras Akinas. - Atleiskite, bet aš nors baigiantis apeigoms turiu pasirodyti ten. Šeimos nariai visada nori, kad aš pabūčiau su jais paskutinėmis akimirkomis. Lamaras ateis čia, kai tik baigs groti. Tikiuosi, kad jūs išsaugosite viską patologoanatomui iš Klakstono, misteri Krofordai.

- Du kairiosios rankos nagai nulaužti, - tęsė Starling, kai daktaras išėjo. - O po kitais yra purvo ar kažkokios panašios medžiagos pėdsakų. Galima paimti mėginį?

- Paimkite smėlio ir kosmetikos likučių pavyzdžius, - įsakė Krofordas. - Mes jiems pranešime, kai sužinosime rezultatus.

Lamaras, ištįsęs liesas tarnautojas vos prasikalusiais ūsiukais, įėjo tuo metu, kai jie ėmė smėlio likučių pavyzdžius iš nužudytosios panagių.

- Jūs, matyt, esate dirbusi manikiūrininke, - tarė jis.

Visi stebėtojai su tam tikru pasitenkinimu konstatavo, kad lavono delnuose nėra įprastų nagų žymių. Tai liudijo, kad mergina, kaip ir visos ankstesniosios aukos, mirė prieš sudarkant kūną.

- Ar jums bus patogiau padaryti pirštų atspaudus, jeigu mes apversime kūną? - paklausė Krofordas.

- Taip. Būtų patogiau.

- Pirmiausia apžiūrėkime dantis, o paskui Lamaras mums padės.

- Tik nufotografuoti ar reikalinga ir analitinė schema? - Starling pritvirtino prie kameros specialų įtaisą, jausdama pasitenkinimą, kad turi visus reikiamus įrankius.

- Užteks nuotraukų, - atsakė Krofordas. - Schema be rentgeno gali mus tik suklaidinti.

Starling pasižiūrėjo į pirmąją nuotrauką ir dar kartą spragtelėjo fotoaparatu. Antroji nuotrauka turėtų būti geresnė.

- Jos gerklėje kažkas įstrigę, - pasakė Klarisa.

Krofordas pažiūrėjo į nuotrauką. Joje aiškiai matėsi cilindro formos daiktas, įstrigęs tarp balso stygų.

- Duokite man žibintuvėlį.

- Kai kūnas ištraukiamas iš vandens, burnoje paprastai būna lapų ir įvairių sąnašų, - pasakė Lamaras Krofordui.

Iš savo kelioninio krepšio Starling išsiėmė pincetą ir pažiūrėjo į prie lavono palinkusį savo šefą. Šis pritardamas linktelėjo. Klarisai prireikė tik sekundės, kad išimtų daiktą iš gerklės.

- Kas tai, koks nors vaisius? - paklausė Krofordas.

- Ne, sere, tai vabzdžio lėliukė, - atsakė Lamaras. Ir jis pasirodė besąs teisus. Starling įdėjo lėliukę į paketą. - Galima paprašyti apskrities eksperto, kad ištirtų ją, - pridūrė jis.

Dabar kūnas buvo apverstas veidu žemyn ir atspaudus padaryti pasidarė lengviau. Starling buvo nusiteikusi pačiam blogiausiam atvejui, bet jai neprireikė nei dezodoranto, nei kokios nors kitos priemonės. Ant storų plokštelių ji iš pradžių padarė rankų pirštų, o vėliau, jeigu būtų aptikti pėdsakai, ir kojų padų atspaudus.

Aukos pečiuose buvo išrėžti du trikampiai odos gabalėliai.

Starling juos nufotografavo.

- Neužmirškite jų išmatuoti, - pasakė Krofordas. - Nuplėšdamas drabužius merginai iš Arkonos jis taip pat nudrėskė odą nuo pečių. Žymės atitinka suplėšyto megztuko, kuris voliojosi pakelėje, suplėšytas vietas. O štai čia šis tas naujo. Anksčiau man neteko to matyti.

- Ant blauzdų matyti nudegimo žymės, - tarė Starling.

- Jų dažnai pasitaiko ant pastovėjusių lavonų, - pasakė Lamaras.

- Ką? - nesuprasdamas paklausė Krofordas.

- Aš pasakiau, kad JŲ DAŽNAI PASITAIKO ANT PASTOVĖJUSIŲ LAVONŲ.

- Aš puikiai girdėjau, bet nesuprantu, kodėl?

- Žmonių lavonai dažnai būna su nudegimų žymėmis, netgi jei nėra labai karšta, kadangi jie kurį laiką guli saulėkaitoje.

- Iš patologoanatomo sužinosim, ar šios žymės atsirado merginai gyvai esant, ar jau po mirties.

- Greičiausiai nudeginta duslintuvu, - pridūrė Lamaras.

- Kuo?

- Automobilio duslintuvu. Štai nušauto Bilio Petrio lavonas buvo įgrūstas į bagažinę. Bilio žmona dvi ar tris dienas važinėjo tuo automobiliu ieškodama savo vyro, kol pagaliau jį aptiko. Ant negyvėlio kūno buvo tokios pat nudegimo žymės, tik ant sėdmenų, - papasakojo Lamaras.

- Puiki mintis. Aš priimčiau jus į tarnybą, Lamarai.

Starling pajuto stiprų troškimą kai ką pasakyti prieš užtraukiant maišo užtrauktuką, apibendrinti tai, ką matė. Bet ji tik linktelėjo ir ėmė dėlioti mėginius.

Kai kūnas vėl buvo uždengtas, viskas nušvito tarsi kitoje šviesoje. Starling nusimovė pirštines, atsuko čiaupą. Vanduo nebuvo labai šaltas. Lamaras žvilgtelėjo į ją ir išėjo. Po minutės grįžo nešinas skardine ledinio sodos vandens, atidarė ją ir pasiūlė merginai.

- Ne, ačiū, - atsakė Starling. - Kažin ar aš dabar ką nors nuryčiau.

- Na ir nereikia. Apsišlakstykite smilkinius. Šaltis padės jums atsigauti. Aš visada taip darau.

Kai Starling baigė rašyti raštelį patologoanatomui, ant stalo, esančio prie sienos, įsijungė radijo siųstuvas.

Tai, kad auką rado beveik iš karto po nusikaltimo įvykdymo, buvo didelė sėkmė. Krofordas planavo kaip galima greičiau nustatyti jos asmenybę ir užsiimti pagrobimo liudininkų paieška. Tai buvo reikalaujantis kruopštumo darbas, bet jo efektas galėjo būti milžiniškas.

Krofordas pasiėmė "Liton" faksą, kad kuo greičiau persiųstų atspaudus. Skirtingai negu federalinis faksimilės įrenginys, šis buvo prijungtas prie FTB pagrindinių vyriausiųjų rytinių valstijų valdybų. Starling padaryti atspaudai jau buvo visai išdžiūvę.

- Įdėkite juos į faksą - jūsų rankos vikresnės.

Tai reiškė, kad ji neturi teisės sugadinti brangias korteles, ir Klarisa puikiai atliko pavestą užduotį. Tuo metu Krofordas kalbėjosi telefonu su FTB Vašingtono operatorine.

- Dorote, ar jūs prisijungėte prie sistemos?

Siekiant pagreitinti identifikacijos procesą, nužudytosios merginos pirštų atspaudai laidais nukeliavo į visų rytinių valstijų FTB tardymo skyrių operatorines. Jeigu Čikagoje, Detroite, Arkanzase ar kitų rajonų kartotekose bus rasti identiški atspaudai, tuoj pat bus gautas atsakymas.

Paskui Krofordas išsiuntė dantų, veido nuotraukas, beje, viršutiniąją galvos dalį Starling apdairiai buvo pridengusi rankšluosčiu tam atvejui, jeigu nuotraukos kokiu nors būdu patektų į spaudą.

Tuo metu, kai jie jau ruošėsi išvažiuoti, iš Čarlstono atvyko trys Vakarų Virdžinijos kriminalinio tyrimo centro darbuotojai. Krofordas ilgai spaudė visiems rankas ir išdalino korteles su tiesioginio telefono numeriais.

Kai Krofordas ir Starling įsėdo į mašiną, prie durų stovintis Lamaras draugiškai pamojavo jiems ranka. Vanduo skardinėje tebebuvo šaltas. Lamaras grįžo į savo kambarį ir susimaišė gaivinančio gėrimo.

Tryliktas skyrius

Tenesio valstijoje, Memfyje, Ketrina Beiker Martin ir jos geriausias draugas vėlai naktį žiūrėjo filmą per televizorių jo bute ir rūkė hašišą. Reklaminiai intarpai darėsi vis ilgesni ir dažnesni.

- Aš turiu šio to pakramtyti. Ar nori aguonų grūdelių? - paklausė Ketrina.

- Tuoj nubėgsiu. Duok raktus.

- Sėdėk. Aš drauge sužinosiu, ar neskambino motina.

Ketrina, aukšta, jauna, stambių kaulų, gražaus veido, vešlių šviesių plaukų mergina pašoko nuo sofos. Ištraukusi iš po žurnalinio stalelio savo batus, ji apsiavė ir išėjo į gatvę.

Vasario vakaras nebuvo labai šaltas, tačiau drėgnas. Nuo Misisipės atsklidęs rūkas gaubė didžiulę mašinų stovėjimo aikštelę. Tiesiai virš galvos kabėjo išbalęs, siauras, į meškerės kabliuką panašus mėnulis. Pažvelgus į dangų, merginą supurtė drebulys. Ji perkirto automobilių stovėjimo aikštelę ir pasuko prie savo namo, esančio maždaug už šimto jardų.

Tarp daugybės treilerių ir valčių, stovinčių ant ratukų, tiesiai prie jos durų privažiavo rudas furgonas. Mergina atkreipė į šią mašiną dėmesį dėl to, kad ji priminė siuntinius išvežiojantį automobilį, kuriuo paprastai jai būdavo atvežamos dovanos nuo motinos.

Ji eidama žvilgtelėjo į prie furgono stovintį įjungtą toršerą su didžiuliu gaubtu. Prie jo stovėjo senas krėslas raudonais gėlėtais apmušalais. Abu šie daiktai buvo svetainės atributai.

Ketrina Beiker Martin, nužvelgusi daiktus, pribėgo prie durų. Amžinai kažkas nuvažiuoja, atvažiuoja. Stounhindvilidže nuolat vyksta judėjimas. Užuolaida jos lange sukrutėjo ir ant palangės mergina išvydo savo katiną - jis buvo išrietęs nugarą ir trynėsi į stiklą.

Ji susirado raktą, bet prieš įkišdama jį į spyną apsidairė. Iš furgono iššoko žmogus. Žibinto šviesoje mergina pamatė, kad viena jo ranka

sugipsuota ir kabo parišta ant krūtinės. Ji įžengė į kambarį ir uždarė duris.

Po minutės dirstelėjusi į gatvę, Ketrina Beiker Martin pamatė, kaip vyriškis bando įkelti į kėbulą krėslą. Prilaikydamas keliu, sveikąja ranka jis bandė įstumti krėslą į vidų, tačiau neišlaikė svorio ir krovinys nukrito ant asfalto. Vyriškis pastatė krėslą ant kojelių ir nuvalė purvą nuo kartūninių apmušalų.

Ketrina išėjo į gatvę.

- Aš padėsiu, - ji nuoširdžiai norėjo tam žmogui padėti.

- Na, ką jūs! Ačiū, - žmogaus balsas jai pasirodė keistai įtemptas, iš akcento ji suprato, kad vyriškis nevietinis.

Šaligatvio žibintas apšvietė jo veidą iškraipydamas bruožus. Figūrą ji įžiūrėjo geriau. Jis mūvėjo chaki spalvos aptemptomis kelnėmis ir vilkėjo zomšinę striukę. Ji buvo prasegta ir ant krūtinės matėsi strazdanos. Pasmakrė ir skruostai buvo taip nuskusti, kad veidas atrodė glotnus tarsi moters. Lempos metamos šviesos šešėlyje aiškiai žibėjo akys.

Ketrina pajuto savo kūnu slystant jo žvilgsnį. Vyrai dažnai gėrėdavosi jos stambiu kūnu. Vieniems pavykdavo tai nuslėpti, o kitiems ne.

- Gerai, - lėtai tarė jis.

Nuo žmogaus sklido nemalonus kvapas. Be to, mergina pasišlykštėjo išvydusi ant pečių iš po rankovių išlindusius susigarbanojusius jo plaukus.

Įstumti krėslą į furgoną pasirodė nesudėtinga.

- Padėkite pastumti jį į priekį, - jis įšoko į kėbulą, triukšmingai kažką pastūmė į šalį. Jie nustūmė krėslą iki pat sėdynių.

- Jūsų keturioliktas? - paklausė jis.

- Ką?

- Paduokite štai tą virvę, tysančią po jūsų kojomis.

Kai Ketrina pasilenkė, jis stipriai sudavė jai į pakaušį sugipsuota ranka. Ji išsigandusi užsidengė galvą rankomis, bet netrukus pajuto dar vieną smūgį. Paskui pasipylė dar keletas smūgių ir ji susmuko greta krėslo.

Vyriškis akimirką žiūrėjo į merginą, paskui nusitraukė nuo rankos gipsą, įkėlė į furgoną lempą ir uždarė užpakalines dureles. Paskui atvertė jos megztuko apykaklę ir pasišviesdamas žibintuvėliu perskaitė etiketėje nurodytą dydį.

- Gerai, - sumurmėjo jis.

Jis perrėžė megztinį išilgai nugaros, chirurginėmis žirklėmis nutraukė jį, surišo merginai rankas ir apvertė ją ant nugaros.

Ji buvo be liemenėlės. Jis pačiupinėjo pirštais pilnas krūtis, paskui pakilnojo jas, patikrino jų stangrumą.

- Gerai, - vėl sumurmėjo jis.

Ant kairiosios krūties buvo likęs rausvas aistringo bučinio pėdsakas. Jis paspaudė pirštu žymę ir patenkintas linktelėjo, kai ši nuo lengvo spustelėjimo išnyko. Paskui apvertė merginą ir apžiūrėjo jos galvą, sklaidydamas tankius plaukus. Kietas gipsas odos nebuvo pažeidęs.

Dviem pirštais jis aptiko ant kaklo pulsą ir pajuto tvinksnius.

- Gera-a-ai, - pasakė jis. Jo dviaukštis namas buvo gana toli, todėl jis nusprendė neatrišti merginai rankų.

Nuo kambario palangės Ketrinos katinas sekė, kaip furgonas vis tolsta, kaip palaipsniui į vieną tašką susilieja jo užpakalinės šviesos.

Tuo metu kambaryje suskambo telefonas. Tamsoje žybtelėjo žiburėlis - tai įsijungė autoatsakovas.

Skambino Ketrinos motina, Tenesio valstijos senatorė.

Keturioliktas skyrius

Aštuoniasdešimtaisiais metais, kurie buvo praminti auksiniu terorizmo amžiumi, Amerikos Kongreso narių vaikų pagrobimai siekiant gauti išpirką buvo gana dažni.

2 val. 45 min. ryto specialus FTB Memfio poskyrio agentas pranešė į Vašingtoną apie vienturtės senatorės Rutos Martin dukters dingimą.

3 val. ryto iš Vašingtono skyriaus garažo išvažiavo du furgonai be skiriamųjų ženklų. Vienas pasuko į Senato pastatą, kur techniniai darbuotojai įrenginėjo specialią įrašančiąją ir koduojančiąją aparatūrą senatorės Martin kabinete, prie šių įrenginių buvo prijungti artimiausi telefonai automatai. Antrasis automobilis, taip pat su paruošta sekimui aparatūra, sustojo Virdžinijos aveniu, netoli nuo senatorės namų. Du vyrukai prijungė furgone esančią aparatūrą prie misis Martin namų telefono.

Visi vylėsi, kad žaibiškas Ketrinos Beiker Martin pagrobimas įvykdytas turint vienintelį tikslą - gauti išpirką. Ši mintis teikė vilties, kad mergina gyva.

Niekas nedrįso netgi užsiminti, kad gali būti kitaip.

Prieš pat aušrą Memfio patrulis, gaudantis valkatas Vinčester aveniu, sulaikė pagyvenusį vyrišką, kuris rankiojo nuo kelio aliuminines skardines ir kitokį šlamštą. Jo vežimėlyje buvo rastas moteriškas, prie-

kyje užsagstytas, tačiau išilgai nugaros tarsi įkapės perrėžtas megztukas. Ant jo aptiktas valyklos ženkliukas liudijo, kad megztukas priklausė Ketrinai Beiker Martin.

* * *

6.30 ryto Džekas Krofordas važiavo iš Arlingtono pietų kryptimi. Staiga nuaidėjo šaižus telefono skambutis.

- "Devyni - trisdešimt - keturi - keturiasdešimt" klauso.

- "Keturiasdešimtąjį" kviečia "Alfa-keturi".

Privažiavęs platesnį kelkraštį, Krofordas stabtelėjo, kad galėtų visą dėmesį skirti pokalbiui.

"Alfa-4" buvo FTB direktoriaus slaptažodis.

- Džekai, ar jūs jau žinote apie Ketriną Martin?

- Naktinis budėtojas man pranešė.

- Vadinasi, jūs žinote ir apie megztinį. Kalbėkite.

- Vietinė policija iš karto sukėlė triukšmą dėl pagrobimo, - pradėjo Krofordas. - Aš nelabai to norėjau ir iš karto ėmiausi kontroliuoti visus telefonus. Nors megztinio nugara ir perrėžta, mes negalime iš karto tvirtinti, kad tai Bilo darbas. Galbūt mus tik gąsdina ir greitai pareikalaus išpirkos. Kas užsiima paieška Tenesyje, mes ar jie?

- Jie. Valstybinė policija dirba neblogai. Iš Baltųjų rūmų skambino Filas Adleris. Jis pranešė apie "didžiulį prezidento susidomėjimą". Mes galime pasižymėti, Džekai.

- Aš irgi apie tai pagalvojau. O kur pati senatorė?

- Pakeliui į Memfį. Ji skambino man į namus prieš minutę. Ar galite tai įsivaizduoti?

- Taip, - Krofordas prisiminė senatorę Martin, kuri dalyvavo svarstant biudžetą.

- Ji prispaus mus visu svoriu.

- Ją nesunku suprasti.

- Žinoma, - atsakė direktorius. - Aš paaiškinau jai, kad mes kaip visada stengiamės iš visų jėgų.

- Gerai. Mūsų senatorė - griežtas žmogus, Tomi. Jeigu ji liks mūsų darbu nepatenkinta, išskrisime...

- Žinau. Palaikykite ryšį su manimi. Džekai, kiek dienų mes turime aplinkybių sutapimui patikslinti - šešias ar septynias?

- Nežinau. Jeigu jis puls į paniką sužinojęs, su kuo turi reikalą, gali iš karto ją pribaigti ir įmesti į vandenį.

- Kur jūs dabar?
- Dviejų mylių atstumu nuo Kuantikos.
Krofordas padėjo ragelį ir išvažiavo į plentą.

Penkioliktas skyrius

Per televiziją buvo rodoma tiesioginė laida, kurioje dalyvavo Piteris Dženingsas ir senatorė Ruta Martin. Aukšta valingo, bet atviraširdiško veido moteris stovėjo savo vienturtės dukters kambaryje.

- Aš kreipiuosi į jus, žmogau, kuris slepiate mano dukterį, - prieidama arčiau prie telekameros prabilo ji tokiu balsu, kokiu dar niekada nebuvo kalbėjusi. - Gal jūs rasite jėgų ir paleisite ją nepadaręs nieko blogo. Jos vardas Ketrina. Tai labai švelnus ir paklusnus kūdikis. Prašau paleisti ją, prašau nedaryti jai nieko blogo. Viskas priklauso nuo jūsų. Jėga ir valdžia jūsų pusėje. Aš suprantu, kad jūs taip pat mokate mylėti ir kentėti. Tik jūs galite apsaugoti ją nuo blogio. Dabar jūs turite puikią galimybę įrodyti visam pasauliui savo gerumą, įrodyti, kad jūs galite elgtis su žmonėmis geriau, negu šis žiaurus pasaulis elgiasi su jumis. Jos vardas Ketrina.

Kai senatorės Martin veidas išnyko iš ekrano, jame pasirodė mėgėjiško filmo, kur besimokantis vaikščioti kūdikis savo rankutėmis spaudžia didžiulio koli veislės šunio gaurus, vaizdai.

Senatorė Martin vis dar kalbėjo:

- Tai Ketrina, kai ji buvo dar visai mažytė. Paleiskite ją. Paleiskite ją iš ten, kur dabar laikote, ir jūs galėsite tikėtis mano nuoširdaus dėkingumo.

Toliau ekrane ėmė mirgėti fotografijos. Štai aštuonerių metų Ketrina prie jachtos vairo. Laivas prisišvartavęs prie kranto ir mergaitės tėvas pats dažo bortus. Po to buvo parodytos dvi jaunos merginos fotografijos stambiu planu.

Ir vėl ekrane pasirodė senatorės veidas:

- Visos šalies akivaizdoje pažadu, kad jums padėsiu, kuo tik galiu. Aš pakankamai galinga ir ištesėsiu savo pažadą. Aš Jungtinių Amerikos Valstijų senatorė. Aš palaikau tiesioginius ryšius su Strateginės gynybos skyriumi ir kosminio ginklo, žinomo “Žvaigždžių karų” pavadinimu, sistemomis. Jeigu jūs turite priešų, aš sutrinsiu juos į dulkes. Jeigu dar kas nors jums kliudo, aš pašalinsiu jį iš jūsų kelio. Skambinkite man bet kuriuo paros laiku. Mano dukrelė vardu Ketrina. Galite demonstruo-

ti savo galią, tik nepadarykite Ketrinai nieko blogo.

Tai buvo paskutinieji per televiziją ištarti senatorės žodžiai.

Klarisos kambaryje suskambo telefonas. Krofordas skambino jai iš lėktuvo:

- Starling, susikraukite daiktus ir po valandos laukite manęs. Išvyksime dviem paroms.

Ji pamanė, kad pokalbis baigtas - ragelyje pasigirdo signalas. Bet staiga vėl žodžiai:

- Prietaisai nereikalingi, pasiimkite tiktai savo daiktus.

- Kur susitiksime?

- Smitsono muziejuje, - jis pradėjo kalbėtis su kažkuo, sėdėjusiu greta, ir padėjo ragelį.

Važiuodama automobiliu į susitikimo vietą, Starling galvojo apie naująją auką. Ji nujautė, kad Ketrinos lavonas jau gali būti aptiktas. Sužinojęs, kas aukos motina, Buivolas Bilas galėjo paspartinti įvykius. Jis tikriausiai norės greičiau atsikratyti aukos ir įgrūdęs jai į burną vabzdį išmes į upę.

O gal Krofordas jau veža tą vabzdį analizei. Ir kodėl prireikė iškviesti ją į Smitsono muziejų? Juk iš ten gauti vabzdį gali bet kuris FTB agentas. Be to, jis liepė pasiimti tualetinius reikmenis.

Savaime suprantama, kad šefas nenorėjo aiškinti detalių paprasčiausiu radiotelefonu.

Ji įjungė tą radiostotį, per kurią nuolat buvo transliuojamos naujausios žinios, ir kantriai išklausė oro prognozę. Paskui vėl buvo kartojama žinių laida. Dingo senatorės Martin duktė. Jos megztuką rado perrėžtą išilgai nugaros Buivolo Bilo stiliumi. Liudininkų kol kas nėra. Aukos, rastos Vakarų Virdžinijoje, asmenybė nenustatyta.

Vakarų Virdžinija. Prisiminimai apie Poterio ritualinių paslaugų namus sukėlė jai baisius ir drauge brangius prisiminimus. Būdama ten, ji prisiminė tai, kas visai nebuvo susiję su liūdnais įvykiais realybėje. Stovėdama prie laidojimo namų kriauklės, apimta gilios nevilties, ji sėmėsi jėgų iš nepaprasto šaltinio - mergina prisiminė savo mamą.

Starling sustabdė automobilį netoli FTB pastato, prie kurio būriavosi daugybė žurnalistų. Ji išjungė variklį ir nuėjo pėsčiomis du kvartalus iki Smitsono nacionalinio gamtos istorijos muziejaus. Keletas didžiulio pastato langų buvo apšviesti. Netoliese stovėjo Baltimorės apskrities policijos furgonas. Krofordo vairuotojas Džefas naujoje mašinoje laukė šefo. Išvydęs Starling, jis kažką pasakė per pasikalbėjimo įtaisą.

Šešioliktas skyrius

Tarnautojas nuvedė Klarisą į antrąjį aukštą, ten, kur stovėjo didžiulė dramblio iškamša.

Lifto durelės atsivėrė. Džekas Krofordas, susikišęs rankas į apsiausto kišenes, laukė jos paskendęs mintyse.

- Labas vakaras, Starling.

- Sveiki.

Neatsisukdamas jis pasakė tarnautojui:

- Toliau mes rasime kelią patys. Ačiū.

Krofordas ir Starling ėjo koridoriumi pro įvairiausius antropologinius eksponatus. Patalpa buvo silpnai apšviesta. Eidama greitų tvirtų Kroford o žingsnių ritmu, Starling intuityviai pajuto, kad Krofordas trokšta ją apkabinti ir tuoj pat tai padarytų, bet jam neužtenka drąsos ją paliesti.

Ji laukė, kol šefas prabils. Galų gale ji sustojo priešais Krofordą taip pat susikišusi rankas į kišenes. Taip kurį laiką jie ir stovėjo tylėdami tarp nebylių senų kaulų.

Paskui Krofordas pakaušiu atsirėmė į stiklinę vitriną, giliai įkvėpė ir tarė:

- Reikia manyti, kad Ketrina Martin dar gyva.

Klarisa keletą kartų linktelėjo ir nuleido galvą. Galbūt jam bus geriau kalbėti nežiūrint jai į akis. Iš išorės jis atrodė ramus, bet kažkas jį gerokai trikdė. Starling pagalvojo, kad tikriausiai mirė jo žmona. O gal dėl visko kalta diena, praleista su sielvarto išmušta iš vėžių Ketrinos motina.

- Memfyje ima aiškėti kai kurios detalės, - pasakė jis. - Man atrodo, kad nusikaltėlis ją pagrobė automobilių stovėjimo aikštelėje. Niekas nieko nematė. Ji įėjo į namą, paskui nežinia kodėl išėjo atgal į gatvę. Matyt, neilgam, kadangi duris paliko praviras. Raktai buvo padėti ant televizoriaus. Manau, kad namuose ji buvo neilgai - net nebuvo nuėjusi į miegamąjį prie telefono. Autoatsakovas vis dar tebezirzė, kai jos draugužis pagaliau iškvietė policiją. Taigi dabar ji to žvėries rankose, Starling. Ketrina Beiker Martin laukia mūsų jo irštvoje, Starling. Mes turime daugių daugiausia savaitę. O gal ir mažiau, - Klarisa su viltimi ir nekantrumu iš padilbų pažvelgė į savo šefą. - Mes turime dar vieną vabzdį, - tęsė jis, - ir mūsų vyrukai jau tyrinėja jį...

- Kur jį rado? Pas tą neatpažintą merginą šaldymo kameroje?

- Ne. Eime, parodysiu. Įdomu, ką jūs pasakysite.

- Entomologijos skyrius kitoje pusėje, misteri Krofordai.

- Žinau.

Jie pasuko kitu koridoriumi ir atsidūrė prie antropologinės laboratorijos durų. Pro matinį stiklą sklido šviesa ir girdėjosi balsai. Jie įėjo. Kambario viduryje prie ryškiai apšviesto stalo darbavosi trys žmonės baltais chalatais. Kuo jie užsiėmė, nebuvo aišku. Džekas Berouzas iš FTB skyriaus, per petį žiūrėdamas į palinkusius prie stalo žmones, kažką žymėjosi bloknote. Kambaryje tvyrojo pažįstamas kvapas.

Vienas iš vyrų pasitraukė į šalį, kažką įdėjo į metalinę vonelę ir viskas iš karto paaiškėjo. Ant didelio nerūdijančio plieno padėklo gulėjo Klauso galva, kurią ji aptiko garaže.

- Klauso gerklėje taip pat rasta lėliukė, - pasakė Krofordas. - Minutėlę, Starling. Džekai, ar tu kalbiesi su dispečeriu?

Berouzas diktavo informaciją iš savo bloknoto. Jis uždengė delnu ragelį ir atsakė:

- Taip, Džekai, jie visas pajėgas skiria Klausui.

Krofordas paėmė ragelį:

- Bobi, nelauk, kol įsikiš Interpolas. Nedelsdamas perduok nuotraukas ir medicininę išvadą. Skandinavijos šalys, Vakarų Vokietija, Nyderlandai. Pranešk, kad Klausas tikriausiai tarnavo prekybiniame laivyne. Perduok detalias nuotraukas, - jis grąžino ragelį Berouzui. - Kur jūsų automobilis, Starling?

- Pakalnėje, prie skyriaus.

- Tą vabzdį aptiko Džonas Hopkinsas, - pranešė Krofordas jiems belaukiant lifto. - Lėliukė buvo įgrūsta į gerklę tokiu pat būdu, kaip ir merginai iš Vakarų Virdžinijos. Hopkinsas aptiko ją šiandien vakare, maždaug septintą valandą. Baltimorės policija surado mane lėktuve. Jie nori susisiekti su daktaru Endželu, kad šis nustatytų Klauso amžių, taip pat sužinotų, kelintais metais jam buvo suskaldytos žiaunos.

- Sekundę. Jūs norite pasakyti, kad Klausą galbūt nužudė Buivolas Bilas? Prieš daugelį metų?

- Ar jums tai atrodo neįtikėtina? Pernelyg daug sutapimų.

- Dabar, šiuo momentu - taip.

- Pamąstykime drauge.

- Daktaras Lekteris pasakė man, kur yra Klausas.

- Teisingai, pasakė.

- Daktaras Lekteris pasakė man, kad jo pacientas, Bendžaminas

Raspeilas, prisipažino, jog nužudė Klausą. Tačiau pats jis mano, kad mirtis greičiausiai ištiko dėl seksualinio pobūdžio asfiksijų.

- Visa tai tik žodžiai.

- Manote, kad daktaras Lekteris žino, nuo ko iš tikrųjų mirė Klausas, o Raspeilas ir seksas čia niekuo dėti?

- Klauso gerklėje rasta lėliukė, merginos iš Virdžinijos gerklėje - taip pat. Apie panašius dalykus man anksčiau neteko girdėti ar skaityti. Ką jūs apie tai manote?

- Pirmiausia man kilo klausimas, kodėl liepėte pasiimti daiktus? Norite, kad aš susitikčiau su Lekteriu?

- Su jumis vienintele jis kalba, Starling, - Krofordas atrodė labai nusiminęs. - Jaučiu, kad jūs turite planą. - Ji linktelėjo. - Apsvarstysim jį pakeliui į kliniką.

Septynioliktas skyrius

- Iki to laiko, kol Lekterį suėmė dėl žmogžudystės, jis dirbo psichiatru, - pradėjo Krofordas. - Jis atliko daugybę psichiatrinių tyrimų kriminalinių nusikaltėlių gydymo įstaigose Merilende ir Virdžinijoje, taip pat ir visoje Rytinėje pakrantėje. Jis yra matęs daugybę psichiškai nesveikų nusikaltėlių. Kas žino, ką jis išdarinėjo su jais. Paprasčiausiai šiaip sau, iš smalsumo. Tai viena mūsų svarstymų kryptis. Be to, jis pažinojo Raspeilą ir šis galėjo jam papasakoti daugelį dalykų. Galbūt jis yra sakęs Lekteriui, kokia tikroji Klauso mirties priežastis.

Krofordas ir Starling sėdėjo vienas priešais kitą automobilyje, lekiančiame į JAV šiaurę, į Baltimorę, iki kurios dar buvo likusios trisdešimt septynios mylios.

- Iš pradžių apsistosime ties dviem momentais. Pirmiausia, Lekteris žino kažką konkretaus. Antra, negalima užmiršti, kad jis viską daro savo malonumui. Tarkim, jis panorės, kad Buivolas Bilas būtų pagautas, kol Ketrina dar gyva. Tačiau reikia, kad jis būtų tuo suinteresuotas ir iš to turėtų kokios nors naudos. Pagąsdinti jo mes neturime kuo - iš jo ir taip jau atėmė popierių ir knygas.

- Na, o jeigu paprasčiausiai paaiškinus jam situaciją ir ką nors pažadėjus? Tarkim, kamerą su langu. Beje, siūlydamas savo pagalbą jis būtent to ir prašė.

- Jis siūlė pagalbą, Starling, bet nepažadėjo paprasčiausiai įduoti nusikaltėlį. Jūs, matau, panikuojate. Lekteris neskuba. Kai mes papra-

šysime, kad jis įduotų nusikaltėlį, jis pradės delsti. Iš karto jis nieko nepasakys.

- Netgi už apdovanojimą? Juk jeigu Ketrina bus nužudyta, jis nieko negaus.

- Tarkim, mes pasakysime, kad žinome apie jo informuotumą ir imsim įkalbinėti, kad jis atskleistų paslaptį. Jis patirs didžiulį malonumą vilkindamas šį procesą. Jis elgsis taip, lyg stengtųsi prisiminti. Jis pasės vilties daigelius senatorės Martin širdyje, iš tikrųjų leisdamas merginai žūti. O paskui ateis kitų motinų ir jų sudužusių vilčių eilė. Tuo jis ir gyvena. Tai jo maitinančioji terpė.

- Vadinasi, daktaras Lekteris privalo galvoti, kad mes atėjome pas jį tik pasikalbėti.

- Teisingai.

- Kam tada visi tie nereikalingi svarstymai? Jūs galėjote paprasčiausiai pasiųsti mane pasikalbėti, ir tiek.

- Aš kol kas svarstau. Jūs padarysite tai, kai gausite įsakymą.

- Aš manau, kad kol kas nereikia užsiminti apie Klauso gerklėje rastą vabzdį tuo nurodant galimą Buivolo Bilo ryšį su Klausu.

- Teisingai. Jūs vėl atėjote pas jį nustebinta to, kad išsipildė jo pranašystė, jog jis nuima savo aukų skalpus. Lyg tarp kitko galite užsiminti, kad toks įtakingas žmogus, kaip senatorė Martin, gali būti jam naudingas. Jis turi patikėti, jog būtina skubėti, kad jeigu Ketrina mirs, jis nieko negaus, nes senatorė jau nebus suinteresuota.

- Iš tikrųjų taip ir bus?

- Jums būtų geriausia savo gyvybe prisiekti, kad nežinote atsakymo į šį klausimą.

- Suprantu, - vadinasi, įtakingoji moteris kol kas apie tai neinformuota. Reikia stiprių nervų.

Atvirai pasakius, Krofordas bijo jos įsikišimo, bijo, kad ji nepadarytų grubios klaidos kreipdamasi į Lekterį.

- Jūs supratote mane?

- Taip. O kaip jis mums parodys Buivolo Bilo pėdsakus nežinodamas detalių?

- Nežinau, Starling. Jis turėjo daug laiko apie tai galvoti. Jis laukė savo valandos paguldydamas ant aukuro vieną po kitos šešias gyvybes. Lekteris mūsų žinioje tris dienas. Jei mums nepavyks nieko išgauti, jį pradės kvosti Baltimorės policija. Ir tik teismas sutramdys jų įtūžį.

- Praėjusi kvota nedavė jokios naudos. Daktaras Lekteris, matyt, mažai tenukentėjo.

- Ką jis perdavė jiems tada? Popierinį viščiuką?

- Taip, - šis originalus kūrinys vis dar tebegulėjo Starling rankinėje. Ji ištraukė jį, išlygino ir privertė kapnoti snapeliu.

- Aš nekaltinu Baltimorės policijos. Jis jų žmogus. Jeigu Ketrina bus nužudyta, jie turės įrodyti senatorei Martin, kad išbandė visus metodus.

- Kas ji per moteris?

- Puiki, tačiau griežta ir, be abejo, protinga. Jums, Starling, ji patiktų.

- Lėliukė Klauso gerklėje lieka mūsų paslaptimi? Ar mes galėsime nuslėpti jos egzistavimą nuo žurnalistų?

- Ne ilgiau kaip tris dienas.

- Todėl veikti reikia nedelsiant.

- Negalima pasitikėti Čiltonu ir apskritai kuo nors iš jo personalo, - pasakė Krofordas. - Jeigu sužinos Čiltonas, sužinos visas pasaulis. Jis žino, kad jūs tiriate Klauso bylą ir kad su Buivolo Bilo byla ji nesusijusi.

- Šiąnakt?

- Tai vienintelis tinkamas laikas. Jūs turėtumėte žinoti, kad informacija apie aukos iš Vakarų Virdžinijos gerklėje rastą lėliukę pasirodys rytiniuose laikraščiuose. Tai prasitarė vietinis medicinos ekspertas. Dabar tai jau nebe paslaptis, - tarė Krofordas ir pakėlė telefono ragelį.

Aštuonioliktas skyrius

Didelis vonios kambarys baltų koklių sienomis, stiklinės lubos su kabančiu šviestuvu, grakščios itališko stiliaus lentynėlės, ant jų daugybė vijoklinių augalų ir kosmetikos reikmenų. Didžiulis veidrodis aprasojęs nuo karšto vandens. Bėgančios dušo srovės triukšmą nustelbia kaip reta aukštas balsas. Iš lauko pusės vonios duris skrebena mažas šunytis.

Po dušu prausiasi Džeimas Gambas, baltaodis, trisdešimt ketverių metų, maždaug šimto aštuoniasdešimt šešių centimetrų ūgio, devyniasdešimt dviejų kilogramų svorio, kaštoninių plaukų, žydrų akių vyriškis. Jokių ypatingų žymių jis neturi. Savo vardą "Džeimsas" jis pats taria be raidės "s" - Džeimas. To reikalauja ir iš kitų.

Sušlapinęs kūną jis išsimuilino krūtinę ir šlaunis plikomis rankomis, o nekenčiamas savo kūno vietas ištrynė kempine. Jo kojos buvo storokos, tačiau jis manė, kad apskritai jos patrauklios.

Gambas rūpestingai apsitrynė, išsitepė brangiu odą minkštinančiu

kremu. Patrynė kempine savo penį, sėklides ir tarpukojį, nušluostė didžiulį veidrodį ir išsitiesė priešais jį visu ūgiu kraipydamas klubus, nors vyriškieji atributai gerokai jam trukdė.

- Padaryk man ką nors, mylimasis. Greičiau padaryk, - jis kalbėjo labai plonu balsu ir vis dėlto tikėjo, kad skamba neblogai. Jokie vaistai nepadėjo jam pakeisti balsą, užtat jie puikiai pašalino plaukelius ant šiek tiek paburkusių krūtų. Daugybė elektros procedūrų sustabdė barzdos ir ūsų plaukų augimą. Bet jis vis tiek nebuvo panašus į moterį. Jis buvo vyras, galintis apsvaiginti ne tik kumščiu, bet ir nagais.

- Ką tu ketini man dary-y-yti?

Nuskambėjus balsui, prie durų vėl ėmė skrebenti šunytis. Gambas apsivilko chalatą, įleido mažą baltą pudelį, paėmė jį ant rankų ir pabučiavo gauruotą kailiuką.

- O-o-o! Tu išalkusi, mano džiaugsme? Aš - irgi, - norėdamas atidaryti duris jis perkėlė kalytę ant kitos rankos. Ši bandė paspnikti. - Minutėlę, brangioji, - laisva ranka jis pakėlė nuo grindų netoli lovos keturioliktojo kalibro mini karabiną ir padėjo jį ant pagalvės, - tyliau, tyliau. Mes vakarieniausime po minutės, - nuleidęs kalę ant grindų, jis susirado šlepetes.

Pudelis, žiūrėdamas į šeimininką ištikimomis alkanomis akimis, nubėgo paskui jį į virtuvę.

Iš mikrobanginės krosnelės Džeimas Gambas išėmė tris vakarienės paketus - du “Hangri men” sau ir vieną “Lin kazn” pudeliui.

Kalytė godžiai prarijo mėsą, desertą, tik daržovių nelietė. Džeimo Gambo lėkštėse liko vien kaulai.

- Tu dar neatlikai reikalo Nr. 2. Na, gerai, aš nežiūrėsiu, - jis prisidengė ranka akis, bet tebežiūrėjo pro tarp pirštų likusį plyšį. - Ak, mano mažyte! Tu juk tikra ledi! Na, dabar laikas į lovytę.

Misteris Gambas mėgo ruoštis miegui. Tai jis darydavo keletą kartų per naktį. Jis mėgo ir pabusti, mėgo neuždegęs šviesos ilgai sėdėti viename iš kambarių arba netgi dirbti, kai kildavo kokios nors netikėtos idėjos.

Prieš išjungdamas šviesą virtuvėje jis sekundę susimąstė, surinko tuščias lėkštes, nušluostė stalą.

Spragtelėjo jungiklis ir centrinėje namo dalyje įsižiebė ryški šviesa. Džeimas Gambas su lėkštėmis rankose ėmė leistis žemyn. Kalytė suinkštė ir snukučiu atidarė duris, stengdamasi neatsilikti nuo šeimininko.

- Na, gerai, kvailute, - tarė jis paimdamas pudelį ant rankų.

Tiesiog po virtuve esančiame rūsyje buvo gilus išsekęs šulinys. Jo

septyniasdešimties centimetrų aukščio rentinys buvo sumūrytas iš plytų. Jį dengė pakankamai sunkus originalus medinis stogelis. Stogelyje buvo įtaisytas liukas kibirui. Liuko durelės buvo atidarytos ir į angą Džeimas Gambas sumetė maisto likučius iš lėkščių.

Kaulai ir daržovių gabalėliai švystelėjo ir dingo pragariškoje tamsoje. Pudelis atsitūpė ir gailiai, tarsi maldaudamas, suinkštė.

- Ne, jau nieko neliko, - pasakė Gambas. - Tu ir taip per stora.

Jis vėl pakilo į viršų šnabždėdamas kalei:

- Ak, tu, mano storule.

Jis visai nekreipė dėmesio į prislopintą beprotišką riksmą, ataidintį iš juodos skylės:

- MALDAUJU...

Devynioliktas skyrius

Leisdamasi žemyn į nusikaltėlių psichopatų skyrių, Starling iš visų jėgų stengėsi neklausyti triukšmo ir šauksmų, nors ir jautė, kaip jos kūnu bėgioja skruzdėlytės. Slėgis, atrodė, vis didėjo, tarsi ji būtų leidusis gilyn po vandeniu. Bepročių artumas, mintys apie kenčiančią Ketriną Martin teikė jai ryžto. Bet dabar vien ryžto nepakako - būtina ramybė, savitvarda, reikia pasitelkti visą išmintį. Reikia skubėti to neparodant. Jeigu daktaras Lekteris žino atsakymą į jos klausimą, ji privalo nepražiopsoti jo besiklausydama gudrių nusikaltėlio išvedžiojimų.

Sanitaras paspaudė mygtuką ir iš karto paliko ją vieną su durimis atidariusiu Barniu.

- Sveikinu vėl pas mus atvykus, - pasakė jis ir spragtelėjo spyną jai už nugaros.

- Sveiki, Barni.

- Kokios šviesos jums reikia?

Koridoriuje tarp kamerų buvo tamsu. Tik pačiame gale ji pamatė šviesos dėmę, krintančią ant grindų iš kameros.

- Ko gero, daktaras nemiega.

- Naktį jis niekada nesumerkia akių, netgi jeigu išjungia elektrą.

- Kas bus, tebūnie.

Starling lėtai judėjo koridoriumi nesidairydama į šonuose esančias kameras. Jos žingsnių aidas pačiai merginai atrodė pernelyg garsus. Be jo tylą trikdė iš vienos kitos kameros sklindantis knarkimas bei kosčiojimas.

Ji nusprendė nepažvelgti į daktaro Lekterio kamerą tol, kol jis nepažiūrės į merginą pirmas. Jausdama šaltuką tarpumentėse ji priėjo prie televizoriaus ir išjungė garsą.

Lekteris vilkėjo baltą pižamą, tokios pat spalvos, kaip ir jo būsto sienos. Tik jo plaukai, akys ir raudona burna dabar atrodė spalvotos.

Jis sėdėjo prie stalo netoli kapronininio tinklo ir piešė.

- Labas vakaras, daktare.

Tarp raudonų lūpų pasirodė liežuvio galiukas. Lyžtelėjęs ties viduriu viršutinę lūpą, jis tuoj pat dingo burnoje.

- Klarisa, - jo balsas gergždė. Įdomu, kada jam teko kalbėti paskutinį kartą? Amžinas tylėjimas... - Jūsų vizitas pernelyg vėlyvas.

- Tai naktinės pratybos, - atsakė ji norėdama atrodyti labiau pasitikinti savimi. - Vakar aš buvau Vakarų Virdžinijoje...

- Jūs susižeidėte?

- Ne, aš...

- Jūsų tvarstis naujas, Klarisa.

- A, tiesa, - nustebusi prisiminė ji. - Aš nusibrozdinau šiandien per plaukimo pamoką, - tvarstį ant kojos slėpė kelnės, bet jis vis tiek pajuto kraujo kvapą. - Vakar aš buvau Vakarų Virdžinijoje. Ten aptiktas lavonas. Tai paskutinis Buivolo Bilo darbas.

- Visai ne paskutinis, Klarisa.

- Paskutinis šiuo metu.

- Sutinku.

- Jai buvo nuimtas skalpas. Kaip jūs ir sakėte.

- Ar jūs neprieštarausite, jei aš piešiu, kol mes kalbėsimės?

- Ne, prašau.

- Ar matėte lavoną?

- Taip.

- O ankstesnes aukas?

- Tik nuotraukas.

- Ir ką jūs pajutote?

- Baimę. Paskui aš įsigilinau į darbą.

- O vėliau?

- Sukrėtimą.

- Ar jūs pasakėte Džekui Krofordui tai, ko aš prašiau?

- Taip. Bet jis nelabai tuo susidomėjo.

- O po to, kai buvo rasta nauja auka?

- Jis kalbėjo su savo viršininku...

- Su Alanu Blumu?

- Taip. Daktaras Blumas pareiškė, kad Buivolas Bilas - tai žurnalistų sugalvota asmenybė. Kad skalpų nuėmimas - tai bulvarinės spaudos išmonė.

- Aišku. O ką galvojate jūs?

- Aš nelabai tuo tikiu.

- Jūs studijuojate psichologiją, teisminę mediciną. Ir kaip šie mokslai charakterizuoja Buivolą Bilą?

- Pagal vadovėlius, jis paprasčiausiai sadistas.

- Jeigu tikėsime knygomis, gyvenimas labai painus dalykas, Klarisa. Aistra perauga į pyktį, odos tuberkuliozė pasireiškia taip pat kaip dilgėlinė. Jūs turite omenyje daktaro Blumo vadovėlius?

- Taip.

- Ar jūs skaitėte juose apie mane?

- Taip.

- Kaip jie charakterizuoja mane?

- Kaip psichopatą.

- Ir, jūsų manymu, Blumas visada teisus? - daktaro Lekterio šypsena apnuogino smulkius dantis. - Pas mus pilna visokių specialistų, Klarisa. Daktaras Čiltonas mano, kad Samis iš gretimos kameros serga hebefrenine* šizofrenija ir visuomenei yra prarastas visiems laikams. Jis uždarė jį į Migso kamerą - mano, kad jis beviltiškas. O ką jūs galvojate apie tokius ligonius? Nebijokite, jis negirdi.

- Juos labai sunku išgydyti, - atsakė ji. - Panašias asmenybes kankina sąmonės dezintegracija ir periodiškas visiškas proto praradimas.

- Gerai. Jeigu jūs sugebate įsigilinti į mūsų problemas, aš galbūt padėsiu jums išspręsti jūsiškes.

- Daktare Lekteri, o kodėl jūs sakote, kad Buivolas Bilas ne sadistas?

- Laikraščiuose parašyta, kad ant visų aukų riešų aptiktos timpos, kuria užspaustos arterijos, žymės. Ant riešų, o ne ant kojų. Ar jūs aptikote ant Vakarų Virdžinijoje rasto lavono kojų kokias nors žymes?

- Ne.

- Klarisa, aukai oda paprastai nudiriama pakabinus ją už kojų. Taip daroma dėl to, kad į galvą ir krūtinę priplūstų daugiau kraujo ir kad auka neprarastų sąmonės. Ar jūs tai žinojote?

- Ne.

- Kai būsite Vašingtone, apsilankykite Nacionalinėje galerijoje ir atidžiai apžiūrėkite Ticiano paveikslą "Marsijos nubaudimas", kol jo

*Jauniems žmonėms būdinga šizofrenijos forma, pasireiškianti juokais, krykštavimu.

dar nesugrąžino į Čekoslovakiją. Nuostabios detalės. Atkreipkite dėmesį į šeimininką, nešantį kibirą vandens.

- Daktare Lekteri, susidarė tam tikros aplinkybės, dėl kurių mes turime gana neįprastą pasiūlymą.

- Kam?

- Jums, jeigu išgelbėsite nelaimingąją. Ar jūs matėte per televizorių senatorę Martin?

- Taip, aš žiūrėjau naujienas.

- Ką galvojate apie pažadus?

- Melagingi, bet nekenksmingi. Ji prastai informuota.

- Tai labai daug galinti moteris. Be to, ryžtinga.

- Įdomu.

- Aš įsitikinusi, kad jūsų intuicija tiesiog stulbinanti. Senatorė Martin pareiškė, kad jei jūs padėsite jai susigrąžinti gyvą ir sveiką Ketriną, ji padarys viską, kad jus pervestų į federalinę žinybą. Ir jūs gausite patalpą su langu į gamtą, jeigu tokių kamerų išvis yra. Be to, jūs galėsite dirbti savo darbą. Žinoma, bus imtasi visų atsargumo priemonių.

- Aš netikiu tuo, Klarisa.

- Turite patikėti.

- Aš tikiu jūsų žodžiais. Bet žmonių tarpusavio santykiuose egzistuoja daug jums nežinomų dalykų, o ką ir bekalbėti apie teisingus žmogaus asmenybės tyrimo būdus. Tikiuosi, jūs pasakysite tai Jungtinių Amerikos Valstijų senatorei, juk jūs išrinkta pasiuntine!

- Aš jūsų išrinktoji, daktare Lekteri. Jūs pats išsirinkote mane pokalbiams. Ar norite, kad ateitų kas nors kitas? O gal jūs paprasčiausiai negalite padėti?

- Tai grubu ir neteisinga, Klarisa. Netikiu, kad gausiu iš Džeko Krofordo kokią nors kompensaciją, kai jis gaus iš manęs informaciją... Galbūt aš ir pasakysiu vieną dalyką, skirtą senatorei. Gal mes ir susidėrėsime, bet tik mainais už informaciją asmeniškai apie jus. Taip ar ne?

- Užduokite klausimą.

- Taip ar ne? Ketrina laukia ar ne? Klausosi gulėdama ant akmeninės aslos. Ir ką ji pasakys jums paskui?

- Užduokite savo klausimą.

- Koks jūsų pats baisiausias vaikystės prisiminimas? - Starling giliai įkvėpė. - Mane domina ne jūsų pats baisiausias prasimanymas, žinoma.

- Tėvo mirtis, - atsakė mergina.

- Papasakokite.

- Jis buvo šerifas. Kartą susekė du iš parduotuvės išeinančius plėšikus. Lipdamas iš savo pikapo, tėvas bandė iššauti, bet šautuvas užsikirto ir jie nužudė jį.

- Užsikirto?

- Tai buvo labai senas automatinis "Remingtonas". Paprasčiausiai gilzė neišlėkė. Kai taip atsitinka, tenka iš naujo valyti ginklą. Manau, kad jam tereikėjo stuktelėti buože į duris, kad išmuštų gilzę.

- Jis iš karto mirė?

- Ne. Jis buvo labai stiprus žmogus ir gyveno dar visą mėnesį.

- Ar jūs lankėte jį ligoninėje?

- Taip, daktare Lekteri.

- Papasakokite smulkiau, jei atsimenate.

Starling užsimerkė.

- Kartą jį aplankyti atėjo mūsų kaimynė, vieniša pagyvenusi moteris, ir perskaitė jam vieno veikalo apie mirtį pabaigą. Manau, tuo pasakyta viskas. Štai taip. Mes susitarėme su jumis.

- Taip, žinoma. Jūs buvote pakankamai atvira, Klarisa. Aš visada jaučiu tokius dalykus.

- Taigi mainai?

- Ar, jūsų manymu, mergina iš Vakarų Virdžinijos buvo graži?

- Ji kruopščiai rūpinosi savo išvaizda.

- Negaiškite laiko.

- Ji buvo gana stambi.

- Nušauta į krūtinę?

- Taip.

- Krūtys nedidelės?

- Pagal ūgį - taip.

- Tačiau klubai platūs?

- Taip.

- Kas dar?

- Į gerklę buvo įgrūsta vabzdžio lėliukė, bet spauda to kol kas nežino.

- Drugelio?

Klarisos širdis akimirką apmirė. Ji labai norėjo, kad daktaras to nepastebėtų.

- Drugelio, - atsakė mergina, - labai prašau papasakoti, kaip jūs tai atspėjote?

- Klarisa, aš noriu pasakyti jums, kodėl Buivolui Biliui reikalinga Ketrina, o paskui mes atsisveikinsime. Šiomis aplinkybėmis tai mano

paskutiai žodžiai. Jūs galėsite perduoti tai senatorei ir tada ji tegul ateis čionai su įdomesniais pasiūlymais arba tegul laukia, kol kūnas iškils į paviršių kaip mano žodžių patvirtinimas.

- Kam ji reikalinga Buivoliui Biliui, daktare Lekteri?

- Jam reikalinga visa jos priekinės kūno dalies oda drauge su krūtine, - tarė daktaras Lekteris.

Dvidešimtas skyrius

Ketrina Beiker Martin gulėjo maždaug penkių metrų gylio rūsio šulinio dugne. Tamsoje ji girdėjo savo trūkčiojantį alsavimą ir garsų širdies plakimą. Kartkartėmis ją apimdavo baimė, panaši į tą, kurią patiria patekusi į spąstus lapė; kartkartėmis ji įstengdavo mąstyti. Mergina suprato, kad ją pagrobė, bet kas - ji nežinojo. Jai sunku buvo patikėti, kad tai ne sapnas, o reali tikrovė.

Dabar ji jautėsi daug geriau, negu tuo momentu, kai atsipeikėjo pirmąjį kartą. Baisus galvos svaigimas aprimo, ir ji ėmė suvokti, kad oro čia pakanka. Ji atidžiai apžiūrėjo duobę, į kurią pateko. Pečius, šlaunis, kelius gėlė nuo cemento drėgmės ir šalčio. Galvos skausmas nurimo ir dabar skaudėjo tik kairiąją ranką. Bevardis pirštas buvo sulaužytas. Ji suprato ir tai.

Mergina buvo aprengta svetimu storu užsagstomu kostiumu. Jis buvo švarus ir skleidė jai nepažįstamą kvapą. Grindinys irgi buvo švarus, ant jo mėtėsi tik keletas kaulų ir daržovių gabalėlių. Čia buvo ir plastmasinis šiukšlių kibiras su prie rankenos pririšta virvele.

Ketrina Martin būtų pajėgusi eiti, deja, eiti nebuvo kur. Grindinys, ant kurio ji gulėjo, buvo ovalinės formos, jo dydis - maždaug trys metrai ilgio ir du su puse metro pločio. Čia dar buvo duobė vandeniui nutekėti. Tai buvo gilaus uždengto šulinio dugnas. Lygios betoninės sienos kildamos aukštyn pamažu siaurėjo.

Viršuje pasigirdo triukšmas. Gal tai plaka jos širdis? Garsai viršuje... Dabar jie aiškiai atsklinda iki jos. Šis požeminis kalėjimas buvo rūsyje, kaip tik po virtuve. Girdėjosi žingsniai grindimis, vandens tekėjimas iš čiaupo. Šuo nagais krapštė linoleumą. Blankus žibintuvėlis, kabantis ant virvutės, šiek tiek nusileido ir apšvietė merginą.

Kai šiukšlių kibiras virvele supdamasis į šalis ėmė kilti aukštyn, mergina sudrebėjo. Bandydama nugalėti baimę, ji įkvėpė ir vos įstengė ištarti žodžius:

- Mano šeima užmokės. Grynais. Mano mama nieko neklausinėdama atsiskaitys su jumis. Štai jos asmeninis... Oi! - viršuje nuslydo juodas šešėlis. Bet tai tebuvo rankšluostis. - Štai jos asmeninis telefonas: du šimtai du...

- Nusiprausk.

Tai buvo tas keistas balsas žmogaus, kuris kalbėjosi su šuniuku. Žemyn nusileido kibiras. Ji užuodė karšto muilino vandens kvapą.

- Nusirenk ir nusiprausk visą kūną, priešingu atveju aš apliesiu tave šlangu, - paskui šiek tiek tyliau, pasisukęs į šunį, tarė: - Taip, mes nuprausime ją panaudodami šlangą. Būtinai, mano saulute.

Ketrina Martin virš šulinio girdėjo kojų šlepsėjimą. Dabar ji viską įžiūrėjo aiškiau - liuką, virvelės, prie kurios buvo pritvirtintas žibintuvėlis, storį. Gal pabandžius kaip nors įsikabinti į ją užmetus rankšluostį? Po velnių, reikia veikti. Sienos atrodė nepriekaištingai glotnios, kaip aukštyn kylantis vamzdis. Skylė betone per pėdą virš ištiestos rankos buvo vienintelis defektas.

Netrukus dar kažkoks daiktas ėmė iš lėto leistis žemyn. Pasirodė, jog tai šlangas. Vadinasi, gresia ledinio vandens čiurkšlė. Tai įspėjimas.

- Nusiprausk visą kūną.

Kibire su vandeniu plaukiojo kempinė ir brangaus odą minkštinančio kremo flakonėlis. Ji nusirengė. Nuo šalčio rankų ir šlaunų oda pašiurpo. Ji pritūpė greta kibiro ir pradėjo praustis.

- Dabar nusišluostyk ir išsitepk kremu. Kruopščiai įtrink juo visą kūną, - kremas nuo vandens buvo sušilęs. - Surink šiukšles ir išplauk grindis.

Ji surinko viščiuko kaulus, daržovių likučius, viską sudėjo į pintinę, stropiai išplovė cementines grindis. Prie pat sienos Ketrina aptiko kažkieno lakuotą rankos nagą.

Kibiras vėl pakilo į viršų.

- Mano mama užmokės jums! - liūdnai suriko mergina, neužduodama nė vieno klausimo. - Ji sumokės tiek, kad tapsite turtuoliu. Kas jūs bebūtumėte - iranietis, palestinietis, "Juodaodžių kovos už laisvę" judėjimo atstovas, ji užmokės. Jums tereikia...

Šviesa užgeso. Vėl baisi neįžvelgiama tamsa.

Šiukšlių kibiras nusileido žemyn. Mergina atsisėdo ant jo ir ėmė karštligiškai mąstyti. Dabar ji žinojo, kad jos pagrobėjas veikia vienas ir kad jis yra baltaodis amerikietis. Gal pavyks nustatyti, kas jis toks. Nuo smūgių į galvą ten, aikštelėje, ji visiškai prarado atmintį. Kažkur tolimoje širdies kertelėje ruseno viltis, kad grobikas paleis ją. Merginos

smegenys karštligiškai dirbo, ji ilgai mąstė ir pagaliau kai ką suvokė. Vadinasi, kažkas čia jau pabuvojo. Moteris, mergina? Kur ji dabar? Ką jis padarė jai?

Nors ji tebebuvo tarsi ištikta šoko ir mąstė lyg per rūką, jai neprireikė daug laiko, kad viską suprastų. Suvokti baisią tiesą jai padėjo odą minkštinantis kremas. Dabar ji žinojo, į kieno rankas pateko. Tarsi nuplikyta karštu vandeniu ji klaikiai suriko, šoktelėjo, įsikabino į sieną, kažką vapėdama bandė kepurnėtis į viršų. Šauksmas palaipsniui peraugo į sprangų kosėjimą ir ji pajuto burnoje kažką šilto ir sūraus. Ji puolė ant grindų ir apmirė prispaudusi kelius prie pasmakrės, įsitvėrusi rankomis į savo tankius plaukus.

Dvidešimt pirmas skyrius

Atsidūrusi užgriozdintame sanitarų kambaryje, Klarisa Starling iš karto puolė prie telefono. Ji greitai surinko numerį.

- Krofordas.

- Aš skambinu iš tarnybinių patalpų, esančių greta sustiprinto režimo zonos. Daktaras Lekteris manęs paklausė, ar daiktas, kurį mes radome aukos iš Vakarų Virdžinijos gerklėje, iš tikrųjų drugelio lėliukė. Jis pasakė, kuriam tikslui Buivolui Bilui reikalinga Ketrina. Cituoju: “Jam reikalinga jos priekinės kūno dalies oda drauge su krūtine”. Lekteris pasiruošęs deryboms. Jis laukia iš senatorės “įdomesnio” pasiūlymo.

- Ir tuo jis užbaigė pokalbį?

- Taip.

- Įdomu, kada jis vėl prabils?

- Manau, jog po keleto dienų. Bet aš pabandysiu išprovokuoti jį pokalbiui nedelsiant, jeigu mes gausime kokios nors naujos informacijos iš senatorės.

- Toks skubotumas pateisinamas. Mums pavyko nustatyti merginos asmenybę, Starling. Maždaug prieš pusvalandį gavome pranešimą iš Detroito. Vasario septintąją Detroite dingo dvidešimt dvejų metų mergina Kimberli Džei Emberg. Dabar ieškoma liudininkų. Šerlotsvilio patologoanatomo teigimu, ji mirė ne vėliau kaip vasario vienuoliktąją, o gal netgi dešimtąją.

- Vadinasi, ji išgyveno pas jį viso labo tik tris dienas! - sušuko Starling.

- Aukų įkalinimo laikas vis trumpėja. Manau, tai nieko nenuste-

bins, - Kroføordo balsas buvo lygus. - Ketrin pas jį "svečiuojasi" jau dvidešimt šešias valandas. Jeigu Lekteris turi ką pasakyti, jis privalo tai padaryti artimiausio jūsų pokalbio metu. Su Baltimorės plicija aš susitariau. Jie duos jums automobilį. Be to, "Hodžo" viešbutyje, esančiame už dviejų kvartalų nuo klinikos, jums rezervuotas kambarys tam atvejui, jeigu jums prireiktų šiek tiek pailsėti.

- Jis pernelyg atsargus, misteri Krofordai, įsitikinęs, kad būtent jūs nepadarysite jo labui nieko gero. Žinias apie Bilą aš išgavau pateikusi keletą savo asmeninio gyvenimo faktų. Nors aš visai neįžvelgiu ryšio tarp jo klausimų ir šios bylos... Ar norite žinoti, kuo jis susidomėjo?

- Ne.

- Ir dėl to jūs neliepėte pasiimti diktofono? Nusprendėte, kad be jo man bus lengviau? Kad kalbėdama be liudininkų aš būsiu jam atviresnė?

- Yra ir kitoks paaiškinimas. O gal aš jumis visiškai pasitikiu, Starling? Gal laikau jus savo geriausiu atradimu? Kam tada pašaliniai klausytojai? Ar tokiu atveju aš galiu jums įsakyti, kad pasiimtumėte diktofoną?

- Suprantu, sere. Ką galime pasiūlyti Lekteriui?

- Kai ką galim. Jūs tai sužinosite po penkių minučių, žinoma, jeigu neįsigeisite pailsėti.

- Sakykite dabar, - paprašė Starling. - Iškvieskite sanitarą Aloncą. Aš lauksiu jo prie aštuntojo skyriaus durų.

- Po penkių minučių, - užbaigė pokalbį Krofordas.

Lygiai po penkių minučių koridoriuje pasirodė Aloncas, laikantis rankoje užantspauduotą voką nuo Kroføordo. Jame buvo žemėlapis ir instrukcija. Blausioje koridoriaus šviesoje ji paskubomis perskaitė tekstą ir paspaudė mygtuką iškviesdama Barnį.

Dvidešimt antras skyrius

Daktaras Lekteris sėdėjo prie stalo ir skaitinėjo korespondenciją. Starling nusprendė, kad lengviau bus prieiti prie grotų, kol jis dar jos nepastebėjo.

- Daktare.

Atsakydamas jis kilstelėjo pirštą prašydamas tylos. Baigęs skaityti laišką jis susimąstė kasydamasis savo šešiapiršte ranka smakrą, o rodomuoju pirštu pasikrapštė panosę.

- Na, ką jūs pasakysite?

- Turiu pasiūlymą, - atsakė Starling atsegdama portfelį.

Priėjo Barnis. Ji vėl užsegė portfelį. Klarisa pavydėjo šiam žmogui neeilinių sugebėjimų. Pasižiūrėjęs vien į nuotraukos negatyvą jis aptikdavo narkotikus. Jo žvilgsnyje atsispindėjo protas ir intelektas.

- Atleiskite, - tarė Barnis. - Jeigu jūs turite peržiūrėti visą pluoštą dokumentų, aš galiu pasiūlyti jums nedidelį mokyklinį staliuką. Ar norite? Jis čia, sandėliuke.

- Ar mums verta dabar kalbėtis? - daktaras kilstelėjo ištiestą ranką.
- Taip, Barni. Ačiū.

Įvykdęs pažadą Barnis išėjo. Klarisa Starling atsisėdo prie stalo ir pradėjo:

- Daktare Lekteri, senatorė turi gana solidų pasiūlymą.

- Ar jis solidus, nuspręsiu aš pats. Jums pavyko taip greitai pasikalbėti su ja?

- Taip. Ji nieko nemeluoja ir nieko neslepia. Tai viskas, ką ji gali padaryti, todėl derėtis beprasmiška, - Klarisa atitraukė žvilgsnį nuo portfelio. Žiūrėdamas į ją, devynių žmonių žudikas daktaras Lekteris tylėdamas įrėmė sulenktą pirštą į panosę. Jo žvilgsnyje slypėjo neįžvelgiama tamsa. - Jeigu jūs padėsite laiku sugauti Buivolą Bilą, surasti sveiką ir gyvą Ketriną Martin, jus perkels į Administracinę veteranų ligoninę Niujorko "Oneidos" parke. Pro palatos langą jūs matysite ligoninę juosiantį mišką. Žinoma, bus imtasi visų atsargumo priemonių, tačiau jūs galėsite užsiimti savo darbu, atlikinėti psichologinius testus ir daryti kitokius tyrimus nežinodamas nusikaltėlio pavardės ir kitų jo duomenų. Jūs galėsite gauti visas knygas. Žinoma, viskas bus iš anksto apgalvota, - ji pakėlė akis. Tyla galėjo būti apgaulinga. - O dabar pats įdomiausias, pats nuostabiausias dalykas. Vieną savaitę per metus jūs išvyksite iš ligoninės ir praleisite laiką štai čia, - ji padėjo žemėlapį ant padėklo, tačiau daktaras jo neprisitraukė. - Tai Palm Ailendas. Kiekvieną dieną jūs galėsite vaikščioti pakrante ar maudytis vandenyne. Apsauga neprieis prie jūsų septyniasdešimties metrų atstumu. Tai viskas.

- O jeigu aš atsisakysiu?

- Jūs galėsite pasikabinti toje palatoje jaukias užuolaidėles. O gal tai ir padės. Mes neturime kuo jus išgąsdinti, daktare. Aš tenoriu, kad jūs galėtumėte išvysti saulės šviesą.

Ji nusisuko nenorėdama susidurti su jo žvilgsniu. Bet konfrontacijos nepajuto.

- Po išlaisvinimo Ketrina Martin turės ateiti pas mane, kad papasa-

kotų apie savo pagrobėją, jeigu aš sugalvosiu publikuoti straipsnį šia tema. Bet apie tai ji kalbėsis TIK su manimi.

- Taip. Galite manyti, kad tai jau nuspręsta.

- Iš kur jūs žinote? Kieno nuspręsta?

- Aš pati atvesiu ją.

- Jeigu ji sutiks.

- Na, mes pirmiausia paklausime jos.

Jis įtraukė į kamerą padėklą.

- Palm Ailendas...

- Ieškokite į šiaurę nuo Long Ailendo.

- Palm Ailendas. "Gyvūnų ligų tyrimo centras". Skamba labai viliojančiai.

- "Centras" užima tik dalį salos. Peizažas ten puikus. Pavasarį susisuka lizdus žuvėdros.

- Žuvėdros, - daktaras Lekteris atsiduso. Jis lengvai kilstelėjo galvą ir raudonu liežuvio galiuku lyžtelėjo tokią pat raudoną viršutinę lūpą, - prieš kalbant apie tai, Klarisa, man reikia truputį pagalvoti. Taigi mainai? Aš kai ką pasakysiu jums, o jūs pasakysite man.

- Gerai.

- Pirmiausia kol kas užmirškime Buivolą Bilą. Šis vardas nuvilioja jus nuo pėdsakų ir neturi nieko bendro su ieškomu žmogumi. Kad būtų patogiau, vadinkime jį Bilu. Aš labai glaustai dėstysiu savo mintis. Jūs pasiruošusi?

- Pasiruošusi.

- Visa lėliukės esmė ta, kad ji keičia savo pavidalą. Kirmėlė tampa drugeliu ar plaštake. Bilas irgi nori pasikeisti. Todėl jis siūdinasi sau moteriškus drabužius iš tikros žmogaus odos. Todėl visos jo aukos tokios stambios. Visa tai jis atlieka dviejų aukštų name. Tikiuosi, jums aišku, kodėl.

- Pakabina aukas ant kopėčių.

- Teisingai.

- Daktare Lekteri, aš niekaip negaliu suvokti ryšio tarp transseksualų ir smurto. Paprastai tokie žmonės pasyvūs.

- Teisingai, Klarisa. Dažnai jų problemos išsprendžiamos chirurginiu būdu - vien kosmetika transseksualų nepatenkina. Bet Bilas nėra eilinis transseksualas. Klarisa, ar jūs jaučiate, jog esate labai arti tiesos?

- Ne, daktare Lekteri.

- O kas įvyko po to, kai žuvo jūsų tėvas?

- Mane išsiuntė į Montaną pas mamos pusseserę.

- Ar jums patiko Montana, Klarisa?

- Labai.

- O dėdė?

- Mes labai skirtingi žmonės.

- Jūs pasakėte, kad pagal statistiką transseksualams nebūdingas žiaurumas. Atsimenate, mes kalbėjome apie tai, kad pyktis yra aistros pasireiškimas? Bilas visai ne transseksualas, Klarisa, bet jis pats galvoja kitaip. Jis iš visų jėgų stengiasi juo būti. Įtariu, kad dėl to jis bando viską iš eilės.

- Jūs pasakėte, kad mums būtų visai nesunku jį surasti.

- Mūsų šalyje yra trys pagrindiniai transseksualinės chirurgijos centrai: Džono Hopkinso centras, Minesotos universitetas ir Kolumbijos medicinos centras. Nenustebsiu sužinojęs, kad jis kreipėsi į vieną iš jų ar net į visus tris ir buvo atstumtas.

- Kokiu pagrindu jie galėjo atsisakyti jam pagelbėti? Kodėl?

- Jūs labai nekantri, Klarisa. Pirmoji priežastis - jo nusikaltimai. Jie galėjo būti atsisakymo priežastis, jeigu, žinoma, jie susiję su lyties pakeitimo problemomis. Pavyzdžiui, persirengimas moterimi publikos akivaizdoje ir panašiai. Jeigu jam nekilo panašių problemų, tada teks pasitelkti paveldimumo specialistus.

- Kokiu būdu?

- Ar norite sužinoti, kaip jie daro atranką?

- Žinoma.

- O kokia jums bus iš to nauda, Klarisa? Paaukštins tarnyboje? Kas jūs dabar "Dži-men-devyni"? O ką gali šiandien reikšti "Dži-men-devyniasdešimt aštuoni"?

- Pirmiausia pagrindinio įėjimo raktas.

- Ar jums patinka Montana, Klarisa?

- Montana - tai labai šaunu.

- Ar jūs žinote, kaip atliekami testai ruošiant pacientą transseksualinei operacijai ir siekiant nustatyti, ar ji reikalinga?

- Ne.

- Jeigu jūs gautumėte visus vieno šių centrų slaptuosius dokumentus, mūsų reikalo sėkmė beveik garantuota. Jūs, žinoma, norite viską gauti kuo greičiau. Tiesa, Starling?

- Tai būtų nuostabu.

- Na, o dabar pažvelkime į viską psichologų akimis. Institute "Haus-3 - person" ieško tų, kurie iš karto nupiešia moters figūrą. Vyrai transseksualai beveik visada pirmiausia piešia moterį. Paprastai jie daug dė-

mesio skiria įvairiems papuošalams. O vyrų figūros visada vienodos. Paieškokite namo be jokių papuošimų, be vaikiško vežimėlio prie slenksčio, be užuolaidų ant langų ir gėlių kieme piešinio. Tikrų transseksualų piešiniuose medžiai tik dviejų tipų - išsikeroję gluosniai ir kamienai, primenantys nupjautus penius. Tai labai svarbu. Psichinių ligonių piešiniai visai kitokie. Bilo medžiai turėtų atrodyti klaikiai. Ar aš ne per greitai kalbu?

- Ne, daktare Lekteri.

- Transseksualai niekada nepiešia savęs nuogų. Nepainiokite jų su paranoikais, kurių yra gana daug ir kurie persirenginėja moterimis. Jie nuolat susiduria su teisėsaugos organais. Ar apibendrinti tai, ką pasakiau?

- Taip. Labai prašau.

- Jums reikia gauti sąrašą vyrų, kuriems atsisakė suteikti pagalbą visi trys chirurginiai centrai. Išsirinkite tuos, kuriuos atmetė dėl nusikalstamo elgesio motyvų, kurių vaikystė buvo sunki. Tuos, kurie galbūt buvo įkalinti. Paskui atkreipkite dėmesį į testus. Reikia ieškoti stambaus, ne vyresnio kaip trisdešimt penkerių metų baltaodžio vyriškio. Bet jis ne transseksualas, Klarisa. Tik jis pats galvoja toks esąs. Dėl to ir įsiutęs, kad jam nepadėjo. Tai viskas, ką aš galiu pasakyti neturėdamas rankose bylos medžiagos. Ar jūs paliksite ją man?

- Taip.

- Ir piešinius?

- Jie segtuve.

- Tada paskubėkite pasinaudoti gauta informacija, Klarisa. Pažiūrėsim, kas iš to išeis.

- Norėtųsi sužinoti, kaip jūs...

- Ne. Neskubėkite. Tai mes aptarsime kitą savaitę. Ateikite, jeigu ką nors surasite. Priešingu atveju neverta.

Dvidešimt trečias skyrius

Daktaro Lekterio vidinis pasaulis lengvai įsisavindavo ryškias spalvas ir kvapus, bet sunkiai įsimindavo garsus. Jam teko šiek tiek įsitempti, kad išgirstų gilioje atminties kertelėje Bendžamino Raspeilo balsą. Daktaras Lekteris su malonumu įsivaizdavo, kaip įduos jaunai FTB agentei Džeimą Gambą, todėl prisiminti Raspeilo pasakojimą būtinai reikėjo. Paskutiniąją savo gyvenimo dieną riebus fleitininkas gulėdamas ant

kušetės Lekterio kabinete papasakojo Džeimo Gambo likimo istoriją.

"Hipių klestėjimo metais Džeimas gyveno vargingame San Francisko rajone, klaikiame bute su baklažanų spalvos sienomis, išmargintomis narkotikų dėmėmis.

Jis kažkaip įsigudrino suklastoti dokumentus ir tapo Džeimu. Galbūt buvo padaryta klaida gimdymo namuose. Bet jis labai pykdavo, jei kas nors jį pavadindavo kitaip. Jis dirbo daugybėje vietų, iš visur jį išvarydavo, tačiau už labai menką atlyginimą priimdavo vėl. Kartą aš jį pamačiau ant lovos savo kambaryje. Jis sėdėjo apkabinęs galvą rankomis. Jį išvarė iš antikvarinės krautuvėlės už eilines machinacijas.

Aš pasakiau jam, kad nesitaikstysiu su tokiu jo elgesiu. Tuo metu mano gyvenime jau buvo Klausas. Džeimo negalima pavadinti homoseksualistu iš prigimties - jis tokiu pasidarė kalėjime. Kai tik jis pasirodydavo kokioje nors patalpoje, ji tuoj ištuštėdavo. Jis nužudė savo senelį ir močiutę turėdamas vos dvylika metų. Ir kas panorės būti viename kambaryje su tokiu žmogumi?

Ir štai likęs be darbo jis vėl padarė nusikaltimą. Džeimas nuėjo į paštą ir paėmė savo buvusiam darbdaviui skirtą siuntinį tikėdamasis ten rasti ką nors vertingo. Siuntinys buvo iš Malaizijos. Jis greitai atidarė dėžę, tačiau ten rado tik negyvus drugelius.

Jo bosas išsiųsdavo pinigus pašto darbininkams į salas, o šie siuntinėjo jam siuntinius su negyvais drugeliais. Panaudodamas klijus, jis darydavo iš drugelių įvairiausius ornamentus išdrįsdamas pavadinti juos meno kūriniais. Džeimui drugeliai buvo nereikalingi, jis piktai žarstė juos į šalis rankomis tikėdamasis rasti paslėptų brangenybių, tačiau jis tik išsitepliojo rankas žiedadulkėmis. Daugiau nieko nebuvo.

Štai jis ir sėdėjo apkabinęs galvą nešvariomis rankomis ir garsiai kūkčiojo. Paskui netikėtai išgirdo tylų šnaresį ir pamatė gyvą drugelį, ką tik išsiritusį iš lėliukės. Jis žiūrėjo, kaip ką tik gimusi būtybė išskleidė sparnus. Tai buvo didelis žalias drugelis. Džeimas atidarė langą, vabzdys išskrido, o jis staiga pajuto šiokį tokį palengvėjimą ir suprato, ką turi daryti.

Džeimas surado pakrantėje namelį, kuriame mes su Klausu leisdavome laiką, ir kartą grįžęs iš darbo, aš radau jį ten. Užtat manojo Klauso niekur nesimatė. Klauso niekur nebuvo. Aš paklausiau Džeimo, kur Klausas. Jis atsakė, kad Klausas išėjęs maudytis. Aš supratau, kad jis meluoja, nes Klausas niekuomet net neįbrisdavo į jūrą. Ramusis vandenynas jam atrodė pernelyg pavojingas. O kai atidariau šaldytuvą, ką, jūsų manymu, aš ten pamačiau? Stiklainyje su apelsinų sultimis buvo Klau-

so galva. Iš jo odos Džeimas pasidarė juostą, užsirišo ją ir įžūliai paklausė, ar ji man patinka. Žinau, jus apims siaubas pagalvojus, kad po viso to aš turėjau reikalų su Džeimu. Kai jūs sutikote jį, jo būklė buvo klaiki, ir, manau, jis labai nustebo, kad jo neišsigandote".

O štai patys paskutinieji Raspeilo žodžiai:

"Stebiuosi, kodėl tėvai neprimušė manęs iki to laiko, kai aš tapau pakankamai suaugęs, kad galėčiau apvynioti juos aplink pirštą".

Ploni skalpelio ašmenys šiek tiek slystelėjo, kadangi sužeista Raspeilo širdis dar bandė plakti. Paskui sekė Lekterio žodžiai: "Tarsi šiaudelis bedugnėje, ar ne?" Bet Raspeilas neįstengė nieko atsakyti.

Daktaras Lekteris atsiminė kiekvieną žodį ir dar daug ką kita. Tai buvo malonūs, sielą ir širdį sušildantys prisiminimai.

Klarisa Starling nuovoki - daktaras patiria malonumą bendraudamas su ja. Ji, žinoma, nusigaus iki Gambo pasitelkusi jau dabar turimą informaciją. Bet tam reikės laiko. O norint viską pagreitinti, labai praverstų šiokios tokios detalės. Daktaras Lekteris buvo įsitikinęs, kad, susipažinęs su bylos medžiaga, be jokių abejonių, aptiks pėdsakus. Galbūt jam padėtų informacija apie tai, kur dirbo Džeimas iš karto po savo senelio ir močiutės nužudymo. Rytoj jis įduos jai Džeimą Gambą ir padarys tai taip atvirai, kad netgi Džekas Krofordas iš karto viską supras. Tai įvyks rytoj.

* * *

Kai tik Krofordas nusileido liftu į pirmąjį aukštą, jo automobilyje sugaudė iškvietimo signalas. Vairuotojas Džefas pakėlė ragelį, paklausė ir mostelėjo šefui ranka. "Ji mirusi, matyt, rado lavoną", - šmėkštelėjo Krofordui galvoje bėgant prie mašinos. Skambino direktorius. Bet naujiena nebuvo labai bloga, nors ir pakankamai nemaloni: Čiltonas klausėsi Klarisos ir Lekterio pokalbio ir dabar įsikišo į bylą; senatorė Martin irgi sužinojo tiesų kelią pas psichopatą. Merilendo valstijos generalinis prokuroras po konsultacijos su gubernatoriumi davė leidimą pervežti daktarą Hanibalą Lekterį į Tenesio valstiją. Norint tai atidėti ar atšaukti, prireiks didžiulių pastangų. Direktorius norėjo sužinoti Krofordo nuomonę šiuo klausimu.

Lekteris iš esmės virsta monstru. Čiltonas kupinas tuščių ambicijų. Senatorę Martin neramina tik dukters likimas. Ketrinos Martin gyvybė pavojuje... Kaip visa tai sudėlioti į vietas?..

- Na ir tegul perveža, - atsakė Krofordas.

Dvidešimt ketvirtas skyrius

Daktaras Čiltonas ir trys puikiai apsiginklavę Tenesio valstijos kariškiai stovėjo susispietę ant pakilimo juostos ir iš visų jėgų stengėsi perrėkti pasikalbėjimo įrenginių keliamą triukšmą bei "greitosios pagalbos" mašinos, stovinčios greta lėktuvo, sirenos gaudesį.

Armijos kapitonas padavė daktarui šratinuką. Vėjas sklaidė popieriaus lapus ir jam teko prilaikyti juos ranka.

- Ar pakilus į orą to nebus galima padaryti? - paklausė Čiltonas.

- Sere, mes turime pasirašyti dokumentus perdavimo metu. Tokios instrukcijos.

Antrasis pilotas baigė ruošti lėktuvą skrydžiui, ištraukė stovus iš po ratų ir riktelėjo:

- Viskas paruošta!

Kariškiai ir daktaras Čiltonas priėjo prie užpakalinių "greitosios pagalbos" mašinos durų. Atidarant jas visi įsitempė tarsi ruošdamiesi galimam smūgiui.

Daktaras Hanibalas Lekteris apvilktas tramdomaisiais marškiniais, su ledo ritulio vartininko kauke buvo pririštas prie vertikaliai stovinčių neštuvų ir šiuo metu šlapinosi. Sanitaras Barnis laikė "antį".

Vienas iš kariškių įpykęs sugriežė dantimis, kiti du nusisuko.

- Atleiskite, - pasakė Barnis Lekteriui ir vėl uždarė duris.

- Nesijaudinkite, Barni, - atsakė daktaras. - Aš jau baigiu. Ačiū.

- Nėra už ką.

- Ar jūs norite atsisveikinti su manimi?

- Žinoma.

- Taigi iki pasimatymo, Barni.

Galingas sanitaras plačiai atidarė duris ir pašaukė kariškius:

- Laikykite neštuvus iš abiejų pusių, vyrukai. Paguldykite jį ant žemės. Neskubėkite...

Neštuvus su daktaru įkėlė į lėktuvą; dešiniojoje jo pusėje buvo pašalintos trys sėdynių eilės. Antrasis pilotas pririšo neštuvus prie sėdynių sutvirtinimų.

- Ar jis taip ir gulės ant grindų viso skrydžio metu? - paklausė vienas kariškis. - O gumines apatines kelnes jam užmovėte?

- Tau teks sulaikyti savo vandenėlį tik iki Memfio, vaikine, - pridūrė antrasis pilotas kreipdamasis į nusikaltėlį.

- Daktare Čiltonai, ar galiu aš kai ko jūsų paprašyti? - tarė Barnis.

Jie dar nebuvo įlipę į lėktuvą. Propeleriai jau pradėjo kelti vėją, o drauge su juo - dulkes ir šiukšles. - Tie vaikinai nieko nesupranta.

- Ten yra labai stiprių ir prityrusių sanitarų. Tegu jie dabar kvaršina galvas.

- Manote, kad jie sugebės su juo elgtis tinkamai? Jūs nepažįstate jo. Viena, ko jis bijosi, - tai nieko neveikimo ir nuobodulio. Fizinis kankinimas neduos jokios naudos.

- Aš niekada to ir neleisiu.

- Jūs būsite ten pirmosios apklausos metu?

- Taip. O jūs - ne.

- Aš taip pat galėčiau skristi - užtrukčiau viso labo tik porą budėjimo valandų.

- Tai jau nebe jūsų rūpestis, Barni. Ten būsiu aš ir pasistengsiu juos visko išmokyti.

- Jie turi būti labai atidūs, - tarė Barnis. - Toks žmogus gali iškrėsti Dievas žino ką.

* * *

Klarisa Starling, viešbučio kambaryje sėdėdama ant lovos krašto, niūriai žvelgė į juodą telefono aparatą, kuriuo prieš minutę baigė kalbėtis su Krofordu. Jos plaukai po dušo buvo susitaršę, pečius dengė studentiškas chalatas. Ji jautėsi taip, tarsi ką tik būtų gavusi smūgį į saulės rezginį.

Praėjo tik trys valandos po pokalbio su daktaru Lekteriu ir dvi valandos po to, kai jie drauge su Krofordu klinikoje išanalizavo visus transseksualų pareiškimus. Per tą trumpą laiką, kol ji miegojo, daktaras Čiltonas sugebėjo sumaišyti visas jų kortas.

Po velnių! Po velnių! Po velnių! Jūs nužudėte ją, daktare Čiltonai. Jūs nužudėte ją, daktare Kalės vaike! Lekteris žinojo daugiau ir aš būčiau išpešusi iš jo tai, kas svarbiausia. Viskas baigta. Viskas šuniui ant uodegos. Kai Ketriną Martin ras upėje, aš dėsiu visas pastangas, kad jūs išvystumėte jos kūną. Prisiekiu, aš padarysiu tai. Jūs viską iš manęs atėmėte. Skubiai reikia kažką daryti. Tuojau pat. Bet ką? Ko griebtis?

Dvidešimt penktas skyrius

Lėktuvas, atskraidinęs Lekterį, palietė ratais žemę Memfio aerouoste. Iš po jo pasklido žydrų dūmų juostos. Dispečerio nurodymu, lėktu-

vas pasuko Nacionalinių ginkluotųjų pajėgų angarų link, toliau nuo keleivių išlaipinimo vietos. Pirmajame angare jų laukė "greitosios pagalbos" mašina ir limuzinas.

Senatorė Ruta Martin pro aptemdytą savo automobilio langą stebėjo, kaip kariškiai išneša neštuvus. Ji vos susilaikė nepuolusi prie surišto žmogaus su kauke, kad išmelstų iš jo bent vieną žodį. Bet tai būtų buvę pernelyg žema.

Suskambo telefonas. Jos sekretorė, Brajana Hosadž, pakėlė ragelį.

- Tai FTB. Džekas Krofordas, - pranešė ji.

Senatorė Martin paėmė ragelį nenuleisdama akių nuo daktaro.

- Kodėl jūs man nieko nepranešėte apie Lekterį, misteri Krofordai?

- Bijojau, kad jūs padarysite tai, ką ketinate daryti dabar, senatore.

- Nesiruošiu kovoti su jumis, misteri Krofordai. Bet jeigu jūs ketinate kovoti su manimi, jums teks gailėtis.

- Kur dabar Lekteris?

- Aš jį matau.

- Jis žino, kad jūs čia?

- Ne.

- Senatore Martin, paklausykite manęs. Jūs norite suteikti jam kažkokias garantijas - gerai, puiku. Bet prašau jūsų prieš tai pakalbėti su daktaru Blumu. Jis padės jums, patikėkite.

- Aš jau turiu profesionalių patarėjų.

- Tikiuosi, geresnių, negu Čiltonas.

- Ši mūsų šneka - tik laiko gaišinimas, misteri Krofordai. Jūs nusprendėte pasiųsti pas jį žalią studenčiokę, nieko nenutuokiančią apie reikalą. Aš padarysiu geriau. Daktaras Čiltonas mano, kad Lekteris gali sureaguoti į konkrečius, iš pirmų lūpų gautus pasiūlymus. Ir aš juos pateiksiu. Jei Ketrina liks gyva ir sveika, aš visus apipilsiu malonėmis, jus taip pat. Jeigu ji... mirs, už savo veiksmus neatsakau.

- Tada paklausykite manęs, senatore Martin.

Jo balse nebuvo jokio pykčio, tik profesionali ramybė ir pasitikėjimas savimi. Senatorė pajuto tai.

- Kalbėkite, - sutiko ji.

- Jei ką nors sužinosite, tuojau pat praneškite man. Patikėkite, mes turime viską, kas būtina. Nepasikliaukite vietine policija. Tegu nesusidaro nuomonės, kad, nušalinę mane, jie viską padarys geriau.

- Čia turi atvykti Polas Krendleris iš Justicijos ministerijos. Jis viskuo pasirūpins.

- Kas vadovauja operacijai?

- Majoras Bachmanas iš Tenesio valstijos FTB skyriaus.

- Gerai. Reikia, kad viskas išliktų paslaptyje. Buivolas Bilas neturi nieko suuosti. Aptikę jį, mes pasiųsime specialią grupę. Sučiupti jį reikia greitai ir be kraujo praliejimo. Jūs ruošiatės asmeniškai kalbėtis su Lekteriu?

- Taip.

- Gal pirmiausia pasišnekėkite su Klarisa Starling? Ji čia pat.

- Kam? Daktaras Čiltonas man viską paaiškino.

Prie mašinos lango pasilenkė Čiltonas, mėgindamas kažką pasakyti pro stiklą. Brajana Hosadž paėmė jį už rankos ir neigiamai papurtė galvą.

- Po jūsų pokalbio su Lekteriu aš turiu gauti leidimą susitikti su juo.

- Misteri Krofordai, jis pažadėjo, kad pasakys tikrąjį Buivolo Bilo vardą mainais už tam tikrą komfortą. Jeigu jis to nepadarys, aš atiduodu jį jums visiems laikams.

- Senatore Martin, aš suprantu, jums labai sunku, bet turiu perspėti: jokiu būdu nieko jo nemaldaukite.

- Gerai, misteri Krofordai. Atleiskite, bet ilgiau negaliu kalbėtis, - ji padėjo ragelį. - Jei aš suklysiu, jai atsitiks tas pats, kaip ir kitoms nelaimingoms merginoms, - vos girdimai ištarė ji ir pakvietė gestu Hosadž ir Čiltoną į mašiną.

* * *

Daktaras Hanibalas Lekteris sėdėjo giliame ąžuolo krėsle didelio kambario viduryje. Krėslas varžtais buvo pritvirtintas prie grindų. Tramdomieji marškiniai, surištos kojos, grandinės, laikančios jį prie krėslo, - viskas buvo uždengta antklode. Kraupi ledo ritulininko kaukė slėpė nusikaltėlio veidą atimdama galimybę kandžiotis.

Kodėl gi šitaip? Ji manė, kad buvo galima oriai susitikti kabinete prie stalo. Senatorė metė žvilgsnį į Čiltoną ir atsisuko į sekretorę, ketindama paimti popierius.

Čiltonas atsistojo už krėslo atlošo ir nuėmė kaukę.

- Senatore Martin, susipažinkite su daktaru Lekteriu, - tarė jis.

Ant paraudusių daktaro akių krito plaukų kuokštas. Jo veidas buvo išblyškęs kaip kaukė. Senatorė Martin ir Hanibalas Lekteris įdėmiai tyrinėjo vienas kitą. Ji - aiškiu, tiesiu žvilgsniu, jis - paskendęs mintyse, suprantamose tik jam vienam.

Daktaras Čiltonas atsisėdo prie stalo, apsižvalgė ir pradėjo:

- Senatore, daktaras Lekteris pareiškė man, kad yra nusiteikęs kai ką paaiškinti mainais į geresnes kalėjimo sąlygas.

Senatorė išsiėmė dokumentą:

- Daktare Lekteri, tai sprendimas, kurį tuojau pat pasirašysiu. Jame sakoma, kad aš linkusi suteikti jums pagalbą. Perskaityti?

Ji pamanė, kad nusikaltėlis neketina atsakinėti į klausimus, ir nuėjo prie stalo pasirašyti, bet Lekteris netikėtai ištarė:

- Aš nesiruošiu atiminėti iš jūsų ir Ketrinos laiko derėdamasis dėl tų niekingų privilegijų. Mes ir taip praradome pakankamai daug brangių minučių. Aš jums padėsiu dabar. Tikiu, kad jūs ištesėsite savo žodį, kai viskas sėkmingai baigsis.

- Galite manimi pasitikėti.

- Tikrasis Buivolo Bilo vardas - Viljamas Rubinas. Paprastai jis prisistato kaip Bilis Rubinas. Pas mane jis pateko tūkstantis devyni šimtai septyniasdešimt penktųjų balandžio ar gegužės mėnesį. Jį rekomendavo Bendžaminas Raspeilas, kurį tada gydžiau. Atsimenu tik, kad Rubinas gyvena Filadelfijoje; tikslaus adreso, deja, nežinau. Bet Baltimorėje jis buvo drauge su Raspeilu.

- Kur jūsų užrašai? - nutraukė jį majoras Bachmanas.

- Juos sunaikino policija, kai...

- Apibūdinkite jį.

- Ką jūs šnekate, majore! Senatorė Martin čia tik dėl...

- Jo amžius, išvaizda - viskas, ką prisimenate, - neatlyžo majoras.

Bet daktaras Lekteris paprasčiausiai užsisklendė savyje. Jis jau galvojo apie kažką kita. Jei net ir girdėjo klausimus, tai neparodė to.

Senatorė vėl atkreipė į save jo dėmesį, kai jie liko vieni. Daktaro akys buvo įsmeigtos tiesiai į ją.

- Nuo jų dvokia cigarais, - pratarė jis. - Jūs pati supote Ketriną?

- Atleiskite, ką aš dariau?

- Jūs maitinote ją krūtimi?

- Taip.

- Alinantis darbas, tiesa?..

Moters vyzdžiai išsiplėtė, o daktaras, pasimėgavęs jos skausmu, nusprendė, kad šiai dienai pakaks. Jis tęsė:

- Viljamui Rubinui dabar turi būti trisdešimt penkeri, jo ūgis - daugiau kaip šimtas aštuoniasdešimt centimetrų, tvirto kūno sudėjimo; tada svėrė aštuoniasdešimt kilogramų, bet dabar, manau, yra dar sunkesnis. Jo plaukai kaštoniniai, akys šviesiai žydros. Perduokite jiems tai ir mes tęsime toliau.

- Gerai, - senatorė Martin nunešė raštelį prie durų.

- Aš mačiau jį tik kartą. Jis pažadėjo ateiti dar sykį, bet dingo.

- Kodėl jūs galvojate, kad jis ir yra Buivolas Bilas?

- Jis ir tada žudė žmones. Ir darė tai, žvelgiant iš anatominės pusės, maždaug taip pat. Jis kreipėsi pagalbos norėdamas baigti visa tai. Jam buvo būtina pasikalbėti iš širdies.

- Ir jūs negalėjote... Jis gerai žinojo, kad jūs nepajėgsite jo pakeisti?

- Žinoma, bet, matyt, norėjo pamėginti.

- Vadinasi, Bilis nužudė žmogų, kurio galva buvo rasta mašinoje?

- Manau, taip.

- Jūs pažinojote jį?

- Ne. Raspeilas vadino jį Klausu.

- Tai, ką papasakojote FTB, tiesa?

- Tiesa. Kaip ir tai, ką jie man sakė, senatore.

- Aš liepiau palikti jus čia, Memfyje. Mes apie jūsų padėtį pakalbėsime vėliau, kai visa tai... Kai viskas baigsis, jus nuveš į Braši Mauntiną.

- Ačiū. Man reikalingas telefonas - tam, jeigu ką nors prisiminčiau.

- Jūs jį gausite.

- Ir muzika. Glenas Guldas. “Goldbergo variacijos”. Ne per daug?

- Nė kiek.

- Senatore Martin, pernelyg nepasitikėkite FTB žmonėmis. Džekas Krofordas niekada nežaidžia garbingai. Toks jau jo būdas. Jis visada stengiasi areštuoti pats. “Uždėti pavalkus”, kaip jie sako.

- Ačiū, daktare Lekteri.

- Man labai patinka jūsų kostiumėlis, - dar pridūrė jis, kai moteris jau buvo prie durų.

* * *

Jis tyliai sėlina į savo požeminį kalėjimą, stengdamasis kvėpuoti per burną, kad nesigirdėtų jo alsavimo. Jis visiškai nenori gadinti sau nuotaikos nereikalingu triukšmu. Jo neįtikėtinai dideli infraraudonieji akiniai primena krabo akis. Misteris Gambas žino, kad toks jis ne itin simpatiškas. Bet kaip tik naudodamasis tais akiniais jis patyrė nemažai malonių akimirkų šiame rūsyje žaisdamas savo mirtinus žaidimus.

Jis pasilenkia ir nukreipia nematomus spindulius į šulinio dugną.

Objektas guli ant šono niekinga poza. Atrodo, kad ji miega. Šalia - tuščias kibiras. Šį kartą ji nenutraukė plonos virvutės bandydama lygio-

mis sienomis ropštis į viršų. Ji prispaudusi rankas prie veido ir čiulpia didįjį pirštą.

Perbėgęs infraraudonaisiais spinduliais per Ketrinos kūną, mintyse misteris Gambas jau pradeda įgyvendinti vieną gana sudėtingą idėją.

Nudirti žmogui odą velniškai sunku, ypač kai keliami tokie aukšti reikalavimai, kaip tai daro misteris Gambas. Būtina daug ką apgalvoti. Svarbiausia - pirmojo pjūvio vieta.

Jis nukreipia spindulį į Ketrinos nugarą. Geriausia būtų pradėti čia, bet kaip susidoroti vienam? Tai ne toks darbas, kad galima būtų pasikviesti ką nors į pagalbą. Taip, jis pažįsta tokių žmonių, kurie jo pastangas vertina, bet tam reikia laiko. Reikia viską padaryti pačiam. Pjūvis krūtinės centre - šventvagystė; jis iš karto atsisako tokios minties.

Misteris Gambas per infraraudonuosius akinius negali nustatyti kūno spalvos, bet mato, kad mergina kaip reikiant sulysusi. Matyt, paskutiniuoju metu laikėsi dietos.

Iš savo patirties jis žinojo, kad, prieš nuimant derlių, reikia luktelėti savaitėlę. Staiga kritus svoriui, operacija lengvesnė ir paprastesnė.

Be to, išsekę jo objektai suvaldomesni. Paklusnesni. Kai kurie atbunka, sustingsta. Tuo pat metu reikia pritaikyti atitinkamą racioną, kad būtų išvengta netikėtų sudirgimo protrūkių, kurie žalingi odai.

Taip, jos svoris krinta. Šitas objektas toks specifinis, taip atitinka jo tikslus, kad ilgai laukti jis negali, o ir neturi to daryti. Rytoj po pietų reikia baigti. O gal naktį. Vėliausiai - poryt. Kaip galima greičiau.

Dvidešimt šeštas skyrius

Iš televizijos žinių Klarisa Starling įsivaizdavo, kaip atrodo Stounhindžvilidžo rajonas. Rytinio Memfio gyvenamąjį masyvą sudarė daugiaaukščiai namai ir nedideli kotedžai, išsidėstę raide “U” aplink didelę automobilių stovėjimo aikštę.

Jai reikėjo kaip galima daugiau sužinoti apie Ketriną Beiker Martin. Iš pirmo žvilgsnio ši vieta neatrodė labai tinkama senatorės dukteriai. Starling jau spėjo susipažinti su trumpais jos biografijos duomenimis, kuriais disponavo FTB, ir žinojo, kad Ketrina Martin buvo idealus studentės nevykėlės pavyzdys. Ji patyrė nesėkmę uždaroje Farmingtono mokykloje, tokius pat dvejus nesėkmingus metus praleido Midlberyje. Dabartiniu metu mokėsi uždarame Sautvesterno universitete ir, be to, pati davė pamokas.

Starling nesunkiai įsivaizdavo užsisklendusį, užsispyrusį, išpaikintą vaiką, vieną iš tų, kurie nieko nenori klausyti. Tačiau ji suprato, kad tokias išvadas reikia daryti labai atsargiai. Klarisa pati mokėsi uždaroje mokykloje, gyveno tik iš stipendijos, bet jos pažymiai visada būdavo daug geresni, negu jos drabužiai. Ji matė daugybę vaikų iš turtingų šeimų, kurie visokiausiais būdais mėgino išvengti problemų. Iš šalies žiūrint, tokie mokiniai atrodė abejingi viskam šiame pasaulyje.

O gal Ketrina buvo stipriai prisirišusi prie tėvo? Ji prisiminė filmą, kurį rodė per televizorių senatorės pasisakymo metu. Senatorė meldė išgelbėti jos vienintelį vaiką - mergaitė su tėvu plaukiojo jachta. Įdomu, ar ji labai mylėjo savo tėtę, kai buvo maža? Ką ji jautė, kai sužinojo apie keturiasdešimt dvejų metų tėvo mirtį nuo širdies priepuolio? Be jokios abejonės, Ketrina buvo labai prisirišusi prie jo. Tėvo ilgesys - štai kas suartino ją su Ketrina.

Klarisa suprato, kad meilė nelaimingajai merginai labai padėjo jai tiriant bylą.

Starling be vargo rado Ketrinos namus - priešais juos stovėjo du policijos automobiliai. Čia į akis jai krito kelios baltos dėmės.

FTB žmonės iš Tenesio pamėgino paimti alyvos, kurią ant asfalto buvo palikę automobiliai, mėginius. Krofordas sakė, kad jie padirbėjo nepaprastai gerai.

Būtent šioje aikštelėje Bilas pagrobė merginą, beje, taip netoli nuo namų, kad ji net nebuvo uždariusi durų. Kažkas paskatino ją išeiti iš namų, kažkas, kas nekėlė jokio pavojaus.

Starling žinojo, kad Memfio policininkai kalbėjosi su visais kaimynais, bet tie sakė nieko nepastebėję. Galbūt visa tai atsitiko kažkur tarp aukštų vilkikų. Matyt, jis sekė merginą pasislėpęs kokioje nors mašinoje. Buivolas Bilas, savaime suprantama, žinojo, kad Ketrina buvo namie. Greičiausiai jis jau ramiai buvo nusižiūrėjęs savo auką ir tik laukė palankaus momento. Tokių stambių merginų pasitaiko nedažnai. Žinoma, jis ne šiaip sau sėdėjo ir laukė, kol pasirodys tinkamų matmenų mergina. Tokiu atveju jam būtų tekę sugaišti daugybę dienų.

Buto duris atidarė policininkas su uniformine kepure. Starling parodžius savo pažymėjimą, jis linktelėjimu leido jai įeiti.

- Man reikia apžiūrėti patalpas. - Žodis "patalpos" atrodė tinkamiausias žmogui, kuris bute nebuvo nusiėmęs kepurės.

Jis pritariamai linktelėjo.

- Jeigu kas skambintų, nieko nelieskite. Aš pats atsiliepsiu.

Virtuvėje Starling pamatė prie telefono prijungtą magnetofoną. Šalimais stovėjo dar du aparatai. Vienas be disko - tiesioginis ryšys su centru.

- Galiu jums padėti? - paklausė jaunuolis.

- Ar policija jau baigė darbą?

- Šeimai jau leista naudotis patalpomis. Aš tik atsiliepinėju į telefono skambučius. Jūs galite liesti viską, ko prireiks.

- Gerai, tada aš ir pradėsiu.

Jaunuolis paėmė laikraštį ir atsisėdo į savo vietą.

Starling reikėjo susikaupti. Gerai būtų likti bute vienai, bet ačiū ir už tai, kad čia viso labo tik vienas policininkas, o ne visa kuopa. Pirmiausia ji pradėjo apžiūrinėti virtuvę. Buvo matyti, kad čia niekas valgio negamino. Ketrina labai mėgo kukurūzų dribsnius - jos draugužis minėjo tai policijai. Klarisa pažvelgė į šaldytuvą. Jame stovėjo dvi dėžutės dribsnių. Pro virtuvės langą aikštelės nebuvo matyti.

Starling patiko gražus, raminantis miegamojo interjeras. Šis kambarys buvo apstatytas geriau, negu galėjo sau leisti eilinė jauna moteris. Čia kabojo Koromandeilo užuolaidos, stovėjo riešutmedžio sekreteras, spinta, tualetinis stalelis, dvigulė lova. Starling kilstelėjo lovatiesę. Abi ritinėlių formos pagalvės pūpsojo vienoje pusėje, kairėje. Tikriausiai Ketrina pasidėjo jas ten, kad būtų patogiau. Galbūt čia buvojo meilužis, apie kurį nežinojo jos draugas. Nors visiškai įmanoma, kad čia ji ir leido laiką su savo draugu.

Klarisa jautė, kad su nusikaltimu miegamasis neturėjo nieko bendro. Greičiausiai Krofordas buvo teisus tvirtindamas, kad merginą pagrobė aikštelėje. Bet Starling labai norėjo suprasti Ketriną ir pati tinkamiausia vieta buvo ši, kur ji GYVENO. Klarisa sąmoningai pasitaisė: kur ji gyvena.

Patį didžiausią susidomėjimą sukėlė spinta. Ketrina Martin (valyklos ženkliukas "K.B.M.") turėjo daugybę rūbų, kai kurie buvo labai brangūs. Starling išvydo itin solidžių firmų etiketes. Motinos dovanos, suprato ji.

Visa tai buvo privilegijuoto kūdikio, studentės ir mokytojos vienu metu, gyvenusios daug geriau, negu kiti, daiktai.

Sekretere gulėjo daugybė laiškų nuo mokyklos draugų, parašytų vingria rašysena. Apatiniame stalčiuje - įvairiaspalvis popierius dovanoms vynioti.

Ant tualetinio stalelio - nemaža, oda aptraukta skrynutė brangenybėms laikyti - tokią turi kiekviena mergina, išaugusi geroje šeimoje. Nie-

ko ypatingai brangaus, paprasčiausia bižuterija. Kur galėjo būti vertingi daiktai? Jeigu jų čia nėra, vadinasi, kas nors juos paėmė?

Starling kruopščiai apčiupinėjo skrynutę ir užpakalinėje sienelėje aptiko slaptą skyrelį. Atidariusi ji išvydo, jog jis tuščias. Nuo ko ir ką reikėjo slėpti? Na, žinoma, ne nuo plėšikų. Ištyrinėjusi dėžutę, išorinėje jos pusėje Klarisa pastebėjo voką.

Užsimovusi vilnones pirštines, ji apsuko skrynutę, išėmė slaptąją dėželę, apvertė ją. Rudas vokas buvo pritvirtintas prie dugno lipnia juosta. Ji atplėšė voką. Penkios nuotraukos, nufotografuotos "Polaroidu". Vyro ir moters meilės aktas. Veidų beveik nesimatė. Dvi nuotraukos buvo nufotografuotos vyro, dvi - moters, viena - automatiškai iš šalies. Nuotraukos nebuvo tokios ryškios, kad būtų galima įžvelgti detales. Bet, sprendžiant iš figūros, tai, be jokių abejonių, buvo Ketrina. Ant vyriškio kūno buvo matyti randas, likęs po apendicito operacijos. Starling kruopščiai įdėjo kiekvieną nuotrauką į atskirą paketą, paskui viską drauge sudėjo į rudą voką ir įstatė dėžutę atgal.

- Savo užrašų knygelėje turiu nemažai telefono numerių; jūs galite paskambinti pakankamai kompetentingiems asmenims, - pasigirdo už jos nugaros balsas. - Nenorėčiau manyti, kad iš skrynutės ką tik buvo pagrobti daiktai.

Starling pažvelgė į veidrodį. Tarpduryje stovėjo dingusios merginos motina. Ji atrodė labai nuvargusi.

- Laba diena, senatore Martin. Jūs norite čia pailsėti? Aš jau beveik baigiau.

Net ir būdama tokia prislėgta, senatorė elgėsi oriai. Bet po išorine ramybe slėpėsi karingumas.

- Sakykite, kas jūs? Aš maniau, kad policija jau padarė viską, kas reikalinga.

- Mano vardas Klarisa Starling. Aš iš FTB. Jūs kalbėjotės su daktaru Lekteriu, senatore?

- Jis man pasakė vardą, - senatorė užsidegė cigaretę ir nuo galvos iki kojų nužvelgė merginą. - Pažiūrėsime, ko verti jo žodžiai. O ką radote dėžutėje jūs, agente Starling? Kokia šių daiktų vertė?

- Kai kurie dokumentai, juos patikrinsime per kelias minutes, - Starling stengėsi kalbėti kaip galima taikingiau.

- Mano dukters skrynutėje? Leiskite žvilgtelėti.

Starling už durų išgirdo balsus ir vildamasi, kad jų pokalbį nutrauks, paklausė:

- Misteris Koplis iš Memfio taip pat čia?

- Ne. Jūs neatsakėte į mano klausimą. Neįsižeiskite, mis, tačiau aš turiu žinoti, ką jūs aptikote mano dukters skrynelėje, - ji pasuko galvą ir per petį ištarė: - Polai, ateikite čia. Agente Starling, tikiuosi, jūs pažįstate misterį Krendlerį iš Justicijos ministerijos? Polai, štai ta mergina, kurią Džekas Krofordas įtraukė į darbą su Lekteriu.

Blizganti Krendlerio plikė buvo įdegusi, jo išvaizda atitiko amžių.

- Misteri Krendleri, mes pažįstami. Sveiki.

- Inspektorė Starling mano dukters brangenybių dėžutėje kažką rado ir įsidėjo į rankinę. Manau, mums reikėtų pažiūrėti, kas tai, argi ne taip?

- Inspektorė? - paklausė Krendleris.

- Galima jums tarti porą žodžių?

- Žinoma. Bet vėliau, - jis ištiesė ranką.

Starling veidą išpylė prakaitas. Ji suprato, kad senatorė Martin vargu ar dabar gali susitvardyti, bet atleisti Krendleriui už nepasitikėjimą negalėjo. Ir niekada neatleis.

- Paimkit, - tarė mergina ir padavė jam voką.

Krendleris pažvelgė į pirmąją nuotrauką ir tuoj pat įdėjo atgal į voką. Bet senatorė Martin jau laikė jį savo rankose.

Gaila buvo žiūrėti į moterį, bevartančią tas siaubingas fotografijas. Peržiūrėjusi jas, ji priėjo prie lango, užsimerkė ir pakėlė veidą į debesimis aptrauktą dangų. Dienos šviesoje ji atrodė susenusi. Virpčiojančiomis rankomis ji užsidegė cigaretę.

- Senatore, aš... - pradėjo Krendleris.

- Policija kruopščiai apžiūrėjo šitą kambarį, - lėtai ištarė misis Martin. - Esu tikra, jie matė šitas nuotraukas, bet pasielgė pakankamai išmintingai padėdami jas į vietą ir laikydami liežuvius už dantų.

- Ne, to negali būti, - tyliai paprieštaravo Starling. Žinoma, šita moteris gavo smūgį kaip reikiant, bet ką daryti, velniai griebtų? - Misis Martin, mes turime sužinoti, koks čia žmogus. Jei tai jos draugas, tada viskas normalu. Aš viską sužinosiu per penkias minutes. Jų daugiau niekas nepamatys, o Ketrina nieko nesužinos.

- Aš pati tuo pasirūpinsiu, - senatorė Martin greitai įsidėjo voką į savo rankinę. Kaip bebūtų keista, bet Krendleris visą laiką tylėjo.

Į kambarį įkišo galvą senatorės padėjėjas:

- Atleiskite, misis Martin. Skambina iš FTB. Galite sužinoti Bilio Rubino paieškų rezultatus.

- Eikite, senatore, - tarė Krendleris. - Aš ateisiu po minutės.

Ruta Martin tylėdama išėjo.

Kol Krendleris stovėjo prie durų, Klarisa jį spėjo apžiūrėti. Ministras vilkėjo nepriekaištingo kirpimo kostiumą. Ginklo neturėjo. Krendleris stovėjo palenkęs galvą, nepaleisdamas durų rankenos.

- Taip, jūs šauniai padirbėjote, - pagaliau ištarė jis atsisukdamas. Starling praleido pro ausis šią pašaipą. Ji drąsiai pažvelgė į akis. - Kuantikoje ruošia gerus seklius, - pridūrė Krendleris.

- Bet ne vagišius.

- Žinau.

- Abejoju.

- Gerai, užmirškime tai.

- Tikiuosi, mes galėsime patikrinti fotografijas? - paklausė ji.

- Žinoma.

- Kas tasai Bilis Rubinas, misteri Krendleri?

- Lekteris sakė, kad tai tikrasis Buivolo Bilo vardas. Pažvelkite pati, - jis padavė jai lapelį su užrašytu senatorės ir daktaro pokalbiu. - Ną, ką jūs galvojate? - paklausė Krendleris, kai ji baigė skaityti.

- Nieko ypatingo, - atsakė Starling. - Jis sako, kad nusikaltėlis baltasis, vardu Bilis Rubinas, persirgęs juodlige. Kas beatsitiktų, Lekterį vargu ar bus galima apkaltinti melu. Blogiausiu atveju jis paprasčiausiai pasakys, kad apsiriko. Labai tikiuosi, kad to neįvyks. Bet visiškai tikėtina, kad jis tiesiog tyčiojasi iš senatorės. Misteri Krendleri, jis tokių dalykų genijus. Beje, jūs kada nors... buvote susitikęs su juo? - Krendleris neigiamai papurtė galvą ir su švilpesiu atsiduso. - Daktaras Lekteris nusiuntė į aną pasaulį devynis žmones. Prarasti jis neturi ko, todėl jam belieka tik juokauti. Dėl to mes ir bandėme su juo koketuoti.

- Aš viską žinau - girdėjau įrašą, kurį padarė Čiltonas jūsų pokalbio metu. Nesakau, kad prastai padirbėta, bet, drįstu tvirtinti, tai nepasikartos. Tegu skyrius tęsia transseksualų paieškas, o jūs rytoj pat grįžkite į Kuantiką tęsti mokslų.

- Man pavyko dar kai ką aptikti...

- Tuojau pat grįžkite į Vašingtoną, į pratybas, - kapodamas žodžius ištarė jis ir atidarė duris.

- Misteris Krofordas pavedė man...

- Jūs padarysite tai, ką sakau aš. Dabar jūs pavaldi ne Džekui Krofordui. Jūs turite elgtis taip, kaip ir kiti Akademijos klausytojai. Tikiuosi, supratote? Keturioliktą dešimt lėktuvas. Jūs turite išskristi šiuo reisu.

- Misteri Krendleri, daktaras Lekteris kalbėjosi su manimi tada, kai jau buvo išvijęs visus Baltimorės tardytojus. Galbūt jis priims mane dar kartą. Misteris Krofordas mano...

Krendleris trenkė durimis stipriau, negu derėjo.

- Galbūt jūs ir labai talentinga studentė, kitaip Krofordas nebūtų įtraukęs jūsų į darbą. Bet sakau jums paskutinį kartą: mažiau karščiuokitės, kitaip galite turėti didelių nemalonumų. Jūsų darbas baigtas, agente Starling. Aš nušalinu jus nuo šios bylos. Prašau grąžinti pažymėjimą.

- Jis man reikalingas, kad galėčiau nešiotis ginklą. Kuantikoje man išdavė pistoletą.

- Ginklą! O Dieve! Grąžinkite pažymėjimą, kai tik grįšite į Akademiją. Ir dar, - tęsė Krendleris jiems kartu išėjus iš namo, - Džeką Krofordą aš kuo nuoširdžiausiai gerbiu. Pasakykite jam, kad mes labai apgailestaujame dėl jo žmonos Belos ligos. O dabar grįžkite namo ir kibkite į mokslus, susitarėme?

- Iki pasimatymo, misteri Krendleri.

Ji liko viena milžiniškoje automobilių stovėjimo vietoje jausdama, kad šiame pasaulyje neįstengia nieko suvokti.

Pirma, kas krito jai į akis, buvo balandis, tipenantis po ryškiai išdažytais vilkikais ir valtimis ant ratukų. Jis sugriebė kažkokį ant asfalto besivoliojusį smulkų daiktą ir po sekundės išmetė. Stiprus vėjas šiaušė jo baltas plunksnas.

Staiga ji prisiminė tą negyvą merginą, kurią matė ant stalo Poterio ritualinių paslaugų namuose. Skenduolės nagai buvo padengti žvilgančiu laku, kaip ir šitos prakeiktos valtys bei namukai ant ratų.

Koks jos vardas? Kimberli.

VELNIAS, NENORIU, KAD TIE KALĖS VAIKAI MATYTŲ MANO AŠARAS.

Dieve mano, koks dažnas šitas vardas. Jų klasėje buvo net keturios Kimberli. Vargšelė Kimberli iš visų jėgų stengėsi būti aukštumoje, dėl grožio tiek skylučių prasidūrė ausyse. O Buivolas Bilas žvelgdamas į jos pilnas krūtis nuspaudė gaiduką. Ji žiūrėjo sau po kojomis. Taip, sprendžiant iš veido, rankų ir kojų, oda buvo didžiausia merginos vertybė. Kimberli, dabar tu gali širsti! Tavęs nebandė ieškoti senatoriai. Dėl tavęs lėktuvai neskraidino iš vienos vietos į kitą bepročių. Ji nemėgo žodžio "beprotis". Ji apskritai daug ko nemėgo daryti. Šitas pasaulis pilnas keistų žmonių...

Starling pažvelgė į laikrodį. Iki lėktuvo išskridimo dar buvo likę laiko ir ji turi spėti kai ką padaryti. Turi pamatyti Lekterio veidą, kai jis tars Bilio Rubino vardą. Jeigu jai pavyks atlaikyti jo keistą žvilgsnį pakankamai ilgai, jeigu ji sugebės pažvelgti giliai vidun, kur užgimsta pa-

daužiški žiburiukai, tai galbūt sužinos ką nors svarbaus. Galbūt ji pamatys ten linksmybės atspindžius.

AČIŪ DIEVUI, AŠ TEBETURIU PAŽYMĖJIMĄ.

Dvidešimt septintas skyrius

Sprausdamasi pro transporto kamščius Memfio gatvėse, Klarisa Starling ant skruostų juto įtūžio ir pasipiktinimo ašaras. Netikėtai užplūdo keistas palengvėjimas. Stebuklingas, antgamtiškas praregėjimas šnibždėjo jai, kad kovą reikia tęsti.

Daktaro Lekterio atvykimas į naująją vietą sukėlė papildomų problemų dėl apsaugos. Grasinantys skambučiai pasipylė jau tą pačią minutę, kai jis čia įsikūrė. Jo aukos turėjo daug draugų ir artimųjų, kurie troško išvysti daktarą negyvą.

Prie teismo pastato durų sargybinis patikrino jos pažymėjimą. Dabar fojė priminė įslaptintą objektą. Policininkai stovėjo prie lifto ir laiptų. Kariškiai buvo įsitaisę krėsluose ir ant suolų taip, kad jų nebuvo matyti.

Prie lifto Klarisą sustabdė seržantas.

- Spaudos atstovams įeiti uždrausta.

- Aš ne žurnalistė.

- Jus atsiuntė Generalinis prokuroras? - paklausė jis, pažvelgęs į pažymėjimą.

- Generalinio prokuroro pavaduotojas Krendleris, - atsakė Starling. - Aš ką tik iš jo.

Policininkas linktelėjo galva.

- Čia susirinkę daugybė žmonių, norinčių pasižiūrėti į daktarą Lekterį. Ačiū Dievui, nedažnai tenka išvysti panašių dalykų. Bet pirmiausia jums reikia pasišnekėti su daktaru Čiltonu.

- Aš ką tik mačiausi su juo, - sumelavo Starling. - Mes kartu rūpinomės kalinio pergabenimu iš Baltimorės. Man sukti čia?

- Taip, mis, - atsakė seržantas. - Atleiskit, būtinos saugumo priemonės, mis. Mes tikriname visų ginklus, net policijos.

Starling pritariamai linktelėjo. Ji išėmė iš pistoleto apkabos šovinius, seržantas patikrino juos ir padėjo į stalo stalčių.

Pačiame bokšto viršuje buvo aštuonkampė salė, išdažyta balta spalva. Grindys ir sienos buvo iš poliruoto ąžuolo. Kvepėjo vašku ir bibliotekos dulkėmis. Čia budėjo du žmonės, vilkintys Tenesio valstijos Pataisos įstaigų departamento uniformomis. Įėjus Starling, tas, kuris buvo

žemesnis, atsistojo, o kitas, aukštesnis, sėdėjo sudedamoje kėdėje tolimajame salės kampe veidu atsisukęs į narvą. Jis buvo atsakingas už tai, kad Lekteris nenusižudytų.

- Jūs gavote leidimą kalbėtis su kaliniu, mis? - paklausė sargybinis. Žetone buvo įrašytas jo vardas: Pembris T.U.

- Taip, žinoma, - atsakė Starling. - Aš jau esu mačiusis su juo anksčiau.

- Susipažinusi su atsargumo priemonėmis? Peržengti barjerą draudžiama.

- Savaime suprantama.

Artindamasi prie narvo, Starling nenuleido nuo daktaro Lekterio akių. Jis sėdėjo prie pritvirtinto prie grindų staliuko ir skaitė. Priešais jį gulėjo keletas knygų ir aplankas su Buivolo Bilo byla, kurią ji pati buvo davusi Baltimorėje. Nedidelis kasetinis magnetofonas buvo pritvirtintas grandine prie staliuko kojos. Tarp beprotnamio sienų šis žmogus atrodė labai neįprastai.

- Labas rytas, Klarisa, - ištarė daktaras nepakeldamas galvos. Jis baigė skaityti puslapį, įdėjo juostelę ir atsisuko su visu krėslu į merginą. Smakrą jis prilaikė kumščiais, alkūnėmis rėmėsi į krėslo atramas. - Diuma sako, kad varnų mėsa rudenį, kai jos nutunka nuo kadagio uogų, labai pagerina sultinio aromatą ir skonį. Norėtumėte paragauti, Klarisa?

- Aš maniau, kad jūs norėsite atgauti savo piešinius. Tuos, kurie liko ligoninėje. Kol kas jūs neturite lango į gyvąją gamtą.

- Labai išmintinga. Daktaras Čiltonas jumis susižavėjęs, o Džeką Krofordą, atrodo, nustūmė į šalį. Tai jie atsiuntė jus pamėginti paskutinį kartą?

- Niekas manęs nesiuntė. Aš pati atėjau.

- Žmonės pagalvos, kad mes įsimylėję vienas kitą. Ar nenorėtumėte paklausti manęs apie Bilį Rubiną, Klarisa?

- Daktare Lekteri, nė kiek ne...abejodama tuo, ką jūs papasakojote senatorei, noriu paprašyti jūsų, kad patartumėte... tai dėl tos jūsų minties apie...

- Abejodama... Tai man patinka. Daugiau nebus jokių patarimų. Jūs norėjote mane apgauti, Klarisa. Manote, jog aš žaidžiau su jumis?

- Manau, kad MAN jūs visada sakėte tiesą.

- Gaila, kad norėjote apgauti mane, - daktaras palenkė galvą, dabar buvo matyti tik akys. - Gaila, kad Ketrina Martin daugiau niekada nepamatys saulės. Saulė - tai ugnies guolis, kuriame miršta jos Dievas, Klarisa.

- Gaila, kad jums tenka meluoti, o paskui braukti ašarą, - atsakė Starling. - Gaila, kad mes negalime užbaigti to, apie ką šnekėjome. Tai primena man nuolaužas, pusę arkos.

- Pusė arkos negali išstovėti. Beje, apie arkas - jie dar leidžia jums užsiimti šiuo darbu? Neatėmė pažymėjimo?

- Ne.

- O ką turite po švarkeliu?

- Greitašaudį pistoletą.

- Vadinasi, jūs ginkluota?

- Taip.

- Tada jums reikia atsisegioti. Jūs mokate siūti?

- Taip.

- Jūs pati pasisiuvote šį kostiumėlį?

- Ne. Daktare Lekteri, jūs viską matote. Negali būti, kad jūs, kitados pelnęs to Bilio Rubino pasitikėjimą, apie jį tiek mažai žinotumėte.

- Ką jūs sakote!

- Jeigu jūs buvote susitikęs su juo, tai jūs žinote ABSOLIUČIAI viską. Bet šiandien jūs prisiminėte viso labo tik vieną detalę - juodligę. Taip, taip, žinoma, aš esu įsitikinusi, kad jeigu jūs su juo buvote susitikęs, tai turite žinoti viską. O galbūt jūs nepalaikėte su juo jokių kontaktų ir jums viską papasakojo Raspeilas? Baltimorėje jūs ruošėtės man daug ką papasakoti, galbūt kažką svarbaus. Papasakokite.

- Ar jūs gerai išstudijavote šią bylą? - jis parodė į aplanką. - Viskas, ko reikia jam sugauti, yra čia. Jeigu, žinoma, skaitysite atidžiai. Net inspektorius Krofordas seniai turėjo tai pastebėti. Beje, jūs skaitėte jo pranešimą Nacionalinėje policijos akademijoje, kur jis citavo Marką Aurelijų? Jeigu jis suprato šį filosofą, tai turėjo be jokio vargo susigaudyti ir šiame reikale.

- Kaip?

- Kai jūs demonstruojate proto blyksnius, aš užmirštu, kad jūsų karta nemoka skaityti, Klarisa. Inspektorius duoda paprasčiausius patarimus. Kiekvienu atveju reikia paklausti: kas yra daiktas iš esmės? Tai pirmasis principas.

- Nesuprantu..

- Ką daro žmogus, kurio jūs ieškote?

- Žudo...

- Taigi! - šūktelėjo daktaras; akimirką jo veido išraiška pasikeitė. - Tai pasekmė. Ką jis daro pirmiausia, kas jį tam paskatina?

- Pyktis, nesantaika su visuomene, seksualinis nepilnavertiškumas...

- Ne.

- Tai kas gi vis dėlto?

- Jis trokšta to, kas nepasiekiama. Jis trokšta tapti tuo, kuo esate jūs. Šiame siekyje ir slypi visa esmė. Nuo ko prasideda noras pasiekti tai, kas nepasiekiama mums, paprastiems žmonėms, Starling? Mes susirandame kažkokį pakaitalą, dalykus, kurie gali patenkinti mūsų troškimus, taip?

- Ne, mes paprasčiausiai...

- Būtent. Mes pradedame nuo to, kad stengiamės gauti tai, kas įmanoma. Argi jūs nejaučiate kiekvieną dieną į save įsmeigtų godžių, nepasotinamų žvilgsnių? O jūs pati? Argi jūs nežiūrite taip į kitus?

- Gerai. Bet pasakykite...

- Ne. Atėjo jūsų eilė kalbėti. Nuo šio momento mes prisimename *Qui pro quo* - mainus. Aš turiu būti labai atsargus jūsų draugėje. Kalbėkite.

- Ką?

- Jūs man turite kai ką pasakyti. Kas atsitiko jums bei jūsų arkliui ir kaip jūs sutramdėte savo pagiežą žuvus tėvui. Ne, geriau jūs klausykitės. Po dvejų metų mirus tėvui motina išsiuntė jus gyventi pas savo pusbrolį. Jums buvo dešimt metų. Jie augino arklius skerdimui. Ir jūs pabėgote iš namų išsivesdama vieną arklį, kuris prastai matė. Teisybė? Kas jus privertė taip padaryti?

- Jie norėjo jį paskersti.

- Jūs žinojote, kada?

- Netiksliai. Aš visą laiką nerimavau dėl jo, nes jis greitai tuko.

- Kas paskatino jus pabėgti būtent tą dieną?

- Nežinau.

- Prisiminkite.

- Jaudinimasis, nerimas dėl aklo arklio.

- Kas paskatino jus, Klarisa? Kada jūs leidotės į kelią?

- Labai anksti. Buvo dar tamsu.

- Vadinasi, kažkas prikėlė jus. Kas? Sapnas?

- Aš pabudau nuo ĖRIUKŲ BLIOVIMO. Buvo tamsu, bet jie bliovė labai garsiai.

- Tai buvo pavasariniai ėriukai, skirti skerdimui?

- Taip.

- Ką jūs padarėte?

- Jiems aš nieko negalėjau padaryti. Aš buvau viso labo...

- Kai jūs leidotės į kelią, dar girdėjote tvarte likusių ėriukų bliovimą?

- Neilgai. Jų buvo tik dvylika.

- Ir dabar jūs kartais prabundate naktį? Prabundate neperžvelgiamą naktį nuo prisisapnavusio jums ėriukų bliovimo?

- Kartais.

- Jūs manote, kad jeigu pati pagautumėte Buivolą Bilą ir Ketrinai nieko neatsitiktų, tai visam laikui priverstumėte užsičiaupti savo ėriukus? Jūs manote, kad tokiu atveju jūs daugiau nebeprabustumėte nuo jų gailaus bliovimo? Taip, Klarisa?

- Taip... Nežinau... Galbūt...

- Ačiū, Klarisa, - daktaras Lekteris pažvelgė į kažką už merginos nugaros.

- Pasakykite jo vardą, daktare, - paprašė Starling.

- Čiltonas, - tarė Lekteris. - Manau, jūs pažįstami?

Iš karto Starling nesuprato, kad greta stovi nelemtas vyriausiasis daktaras. Jis paėmė ją už alkūnės. Ji išsilaisvino.

Sargybinis Pembris ir jo aukštasis draugas akimirksniu atsirado šalia.

- Į liftą, - įsakė Čiltonas. Jo veidas buvo įraudęs.

- Iki pasimatymo, Klarisa. Jūs man pranešite, kai ėriukai nustos bliovę?

- Taip, - Pembris suspaudė jos ranką. Reikėjo arba paklusti, arba pradėti kovą. - Taip, - pakartojo ji, - būtinai pranešiu.

- Pažadate?

- Taip.

- Tada kodėl mums nebaigus statyti arką? Pasiimkite aplanką, Klarisa, jis man daugiau nebereikalingas.

Dvidešimt aštuntas skyrius

Patyrusius sargybinius Pembrį ir Boilą atsiuntė čia iš valstybinio Braši Mauntino kalėjimo specialiai dėl Lekterio. Tai buvo ramūs, savimi pasitikintys vyrai, kuriems nebuvo reikalingas daktaro Čiltono instruktažas.

Jie atvyko į Memfį anksčiau už Lekterį ir iš karto rūpestingai ištyrinėjo narvą. Į senovinį teismo pastatą atgabenus daktarą, kruopščiai apieškojo jį nenuvilkdami tramdomųjų marškinių. Buvo atidžiai apčiupinėti drabužiai, visos siūlės patikrintos metalo ieškikliu.

Boilas ir Pembris iš karto rado su Lekteriu bendrą šneką. Apžiūrėdami jie ramiai ir geraširdiškai kalbėjosi su juo:

- Daktare Lekteri, mes turime susitarti. Elgsimės su jumis taip, kaip ir jūs su mumis. Būkite disciplinuotas ir gausite "Eskimo" ant pagaliuko. Priešingu atveju mes elgsimės be ceremonijų, drauguži. Pabandysi įkąsti - liksi be dantų. Atrodo, jums čia viskas pernelyg gerai įrengta. Jūs nesiruošiate nieko laužyti?

Pakankamai patikimame, su visomis įmanomomis atsargumo priemonėmis narve vis dėlto nebuvo įrengtas padėklas maistui paduoti. Artėjant pietums atmosfera įkaito. To priežastis buvo Klarisos pasirodymas. Daktaras Čiltonas visiems sukėlė daug rūpesčių priversdamas sanitarus įkišti nuolankų Lekterį į tramdomuosius marškinius ir surišti jam kojas. Čiltonas nebuvo linkęs kreiptis į sargybinius Pembrį ir Boilą vardais, kurie buvo aiškiai matomi ant žetonų, ir šūkčiojo tik "ei, jūs".

Pembris pamėgino paaiškinti, kad Klarisos pasirodymas - ne jų, o sargybinių, budinčių apačioje, kaltė. Bet vyriausiasis gydytojas draskėsi ir plyšojo iš įtūžio.

Vakarienės metu Čiltono nebuvo. Matydami visišką kalinio paklusnumą, Boilas ir Pembris ryžosi panaudoti patikimą ir patikrintą savąjį maitinimo metodą.

- Daktare Lekteri, vakarieniausite be tramdomųjų marškinių, - pareiškė Pembris. - Paprašysiu atsisėsti ant grindų prie grotų ir iškišti rankas. Štai taip, - Pembris uždėjo antrankius, tarp riešų palikdamas vieną grotų strypą, o iš viršaus rankas dar prislėgė plieniniu virbu. - Truputį skauda, aš žinau. Bet tai truks ne ilgiau kaip minutę ir bus išvengta nepageidaujamų pasekmių ir jums, ir mums.

Būdamas tokioje padėtyje, daktaras Lekteris negalėjo nei atsistoti, nei suriesti kojas, nei pakelti jas prieš spirdamas.

Tiktai tada Pembris sugrįžo prie stalo paimti narvo raktų. Jis pasikabino ant rankos lazdą, įsidėjo į kišenę dujų balionėlį ir priėjo prie durų. Atrakinęs jas, Boilas įnešė vakarienę. Prieš nuimdamas antrankius, Pembris užrakino duris, nunešė raktus ir vėl padėjo į stalčių. Kol Lekteris buvo narve, stovėti šalia su raktu kišenėje sargybinis neturėjo teisės.

- Taip geriau? - paklausė Pembris.

- Taip, ponai, daug patogiau, - atsakė Lekteris. - Žinote, aš visada stengiuosi, kad būtų kiek galima mažiau rūpesčių.

- Mes taip pat, broliuk.

Daktaras Lekteris pradėjo valgyti. Tuo pat metu jis kažką rašė ir

paišė plunksnakočiu su specialia minkšta plunksna. Jis įjungė grandine pritvirtintą prie stalo kojos magnetofoną. Glenas Guldas fortepijonu skambino Bacho variacijas. Nuostabi muzika užliejo ryškiai apšviestą narvą ir visą kambarį su sustingusiais iš įtampos sargybiniais.

Muzikos garsus nustelbė kylančio lifto gaudesys. Atsivėrė durys ir nepažįstamas balsas ištarė:

- Turiu surinkti indus.

Daktaras Lekteris išgirdo, kaip prie jo prisiartino žemesnis sargybinis, Pembris.

- Misteri Lekteri, prašau sėstis ant grindų, kaip anksčiau.

- Leiskite baigti vakarieniauti, pone Pembri. Bijausi, kad nuo ilgo skridimo sutriko mano virškinimas, - tai buvo ištarta pabrėžtinai lėtai.

- Gerai, - sutiko Pembris ir šūktelėjo kažkam prie durų: - Mes paskambinsime, kai viskas bus baigta.

Vėl suūžė liftas, nustelbiantis muziką.

Daktaras Lekteris kažką nepastebimai išsiėmė iš burnos ir nušluostė į popierinę servetėlę. Jo rankų judesiai buvo ramūs ir pasitikintys.

Nenumaldomas smalsumas per ilgus kalinimo metus padėjo daktarui perprasti visas kalėjimo gudrybes. Po to, kai Baltimorės beprotnamyje jis sudraskė slaugę, buvo padarytos tik dvi klaidos. Kartą kažkoks tardytojas psichiatras užmiršo pasiimti šratinuką. Dar svečiui neišėjus Lekteris įsigudrino perlaužti jį: plastmasinį korpusą įmetė į klozetą, o metalinė šerdelė atsidūrė storoje čiužinio siūlėje.

Vienintelis aštrus daiktas beprotnamio patalpoje buvo nedidelis kaištis ant varžto, laikiusio lovą prie sienos, galvutės. Bet ir jo užteko įpjovoms šerdelėje padaryti. Po šešių mėnesių vienas sanitaras užmiršo paimti didelę sąvaržėlę, kuria buvo susegta korespondencija daktarui. Colį šitos vielos daktaras įkišo į šerdelę. Trumpą vamzdelį lengvai buvo galima paslėpti drabužių klostėse ties apykakle.

Dabar daktaras Lekteris atsargiai išsitraukė vielos puselę iš šerdelės ir sulenkė tam tikru kampu. Išėjo raktas antrankiams atrakinti.

Sudėjęs rankas už nugaros, jis treniruodamasis penkiolika kartų perėmė raktą iš vienos rankos į kitą. Kol plovėsi ir šluostėsi rankas, raktas buvo burnoje. Paskui paslėpė jį tarp dešiniosios rankos pirštų žinodamas, kad Pembris žiūrės tik į jo keistą kairiąją.

- Aš jau pasiruošęs, misteri Pembri, - tarė Lekteris sėsdamasis prie grotų ir iškišdamas rankas. - Ačiū, kad palaukėte.

Daktaras girdėjo, kaip prisiartino sargybinis, patikrino, ar neišsimuilino jis rankų riešų, stipriai užveržė antrankius ir sugrįžo prie stalo

raktų. Pro fortepijono garsus pasigirdo raktų ryšulėlio skimbčiojimas traukiant juos iš stalčiaus. Pembris sugrįžo, šį kartą drauge su Boilu.

Pembris vėl patikrino antrankius. Lekteris jautė už nugaros jo alsavimą. Buvo atrakinta spyna ir durys atsilapojo. Į vidų įėjo Boilas. Daktaras Lekteris pasuko galvą - atrodė, kad įvykiai narve klostosi tarsi sulėtintame filme. Štai Boilas krauna ant padėklo indus po vakarienės. Magnetofonas ir besisukanti kasetė, servetėlė ant grindų prie veržlėmis prisuktos stalo kojos. Akies krašteliu galima matyti stovinčio šalia narvo durų Pembrio kelį, prie diržo kabančios lazdos galą.

Daktaras Lekteris apčiuopė spynos skylutę ant kairiosios rankos, įstatė raktą, suktelėjo jį. Riešas tuojau pat atsilaisvino. Perdėjo raktą į kairiąją ranką, rado kiaurymę, įstatė raktą, suktelėjo.

Boilas pasilenkė prie servetėlės. Akimirksniu antrankis klanktelėjo ant sargybinio rankos. Kol šis nieko nesuvokdamas suko galvą į daktaro pusę, antrasis antrankis spragtelėjo ant pritvirtinto prie grindų stalo kojos. Po akimirkos daktaras Lekteris buvo prie durų, prispaudęs jomis bandžiusį ištraukti iš kišenės dujų balionėlį Pembrį. Lekteris čiupo lazdą, truktelėjo ją į viršų nutraukdamas diržą. Delnu smogęs sargybiniui į galvą, dantimis įsisiurbė jam į veidą. Pembris mėgino ištrūkti, bet jo nosį ir viršutinę lūpą laikė dantimis surakinęs Lekteris. Kaip smaugiantis žiurkę šuo žmogėdra purtė galvą ir tuo pat metu nuplėšė nuo diržo lazdą. Boilas, sėdėdamas ant grindų, karštligiškai bandė rasti kišenėse raktą nuo antrankių - rado, išmetė, paėmė... Lekteris dūrė lazdos galu Pembriui į pilvą, dar kartą įniršęs smogė į gerklę ir tas suklupo. Tuo metu Boilas jau kišo raktą į antrankių spynelę. Bet Lekteris jau buvo šalia, apsvaigino jį dujomis ir du kartus lazda vožė per galvą. Tuo metu Pembriui pavyko atsistoti ir surikti. Daktaras Lekteris prilėkė prie jo:

- Aš jau pasiruošęs, misteri Pembri, - sušvokštė jis.

Lazda, nubrėžusi ore lanką, nusileido ant sargybinio sprando ir šis išsitiesė ant grindų kaip apsvaiginta žuvis.

Šio kraupaus susirėmimo metu daktaro Lekterio pulsas pakilo tik iki šimto dūžių per minutę. Dabar jis jau buvo vėl pasiekęs normalų lygį. Lekteris išjungė magnetofoną, įsiklausė.

Jis nuėjo prie laiptų, vėl įsiklausė. Paskui sugrįžo, išvertė Pembrio kišenes, radęs raktą, atrakino visus stalčius. Viename stalčiuje gulėjo abiejų policininkų ginklai - specialūs trisdešimt aštuntojo kalibro revolveriai. Ir, svarbiausia, Boilo kišenėje jis rado peiliuką.

Dvidešimt devintas skyrius

Vestibiulyje, kaip ir anksčiau, tūnojo daugybė policininkų. Buvo 6.30 vakaro ir lauke sargyba ką tik buvo pasikeitusi po dvi valandas trukusio budėjimo. Suėję į vidų, policininkai šildėsi rankas prie elektrinių šildytuvų. Iš viso čia buvo dvylika policininkų ir du Pataisos įstaigų departamento atstovai, lygiai septintą turėję pakeisti Pembrį ir Boilą. Seržantas Teitas taip pat nekantriai laukė budėjimo pabaigos.

Visuose postuose buvo ramu. Niekas iš skambinusiųjų ir grasinusių daktarui Lekteriui taip ir nepasirodė.

6.45 Teitas išgirdo, kaip liftas ėmė kilti į viršų.

- Svinis nuvažiavo indų?

- Ne, aš čia, seržante. Reikia paskambinti ir sužinoti, ar jie jau baigė. Jau laikas.

Seržantas Teitas surinko tris skaitmenis.

- Telefonas užimtas, - lėtai ištarė jis. - Pakilkite į viršų ir sužinokite, kas atsitiko.

- Vakarienei jis užsisakė ėrienos žlėgtainį, - piktai pasakė Svinis. - Įdomu, ko jis gali pareikalauti pusryčiams? Žvėries iš zoologijos sodo? Ir kam teks jį čia atgabenti? Vėl Sviniui? - bronzinė rodyklė virš lifto durų sustojo ties penkiais. Svinis dar šiek tiek luktelėjo. - Kas čia per velniava?

Kažkur viršuje pasigirdo šūviai. Du vienas paskui kitą, po kurio laiko dar vienas.

Seržantas Teitas pašoko ir griebė mikrofoną.

- KP, girdžiu bokšte šūvius. Išoriniams postams sustiprinti kontrolę. Mes einame į viršų.

Pasklido šauksmai, vestibiulyje kilo sumaištis.

Teitas pamatė, kaip sukrutėjo rodyklė. Ji jau buvo pasiekusi keturis. Teitas stengėsi perrėkti triukšmą:

- Dėmesio! Išorinė sargyba į viršų iš gatvės pusės, pirmasis skyrius eina su manimi. Beri ir Hovardai, pridenkite liftą, jeigu jis nusileis... - strėlė sustojo ties trimis. - Pirmasis skyrius - pirmyn. Patikrinti visas duris. Bobi, greitai ginklus ir neperšaunamas liemenes. Visi tučtuojau į viršų!

Seržantas puolė laiptais į viršų, jo smegenys dirbo karštligiškai. Dieve, neleisk jam pasislėpti. Velniava, nė vienas iš mūsų neapsivilko liemenių. Tie velnio gudragalviai iš pataisos įstaigų...

Visi kambariai antrame, trečiame ir ketvirtame aukšte buvo užrakinti. Tik iš šių aukštų galima prasmukti iš bokšto į pagrindinį korpusą. Iš penktojo to padaryti neįmanoma.

Teitas kitados buvo geriausias Tenesio valstijos spec. mokyklos mokinys ir dabar žinojo, kaip reikia veikti. Jis bėgo pirmasis, paskui jį - jaunesni tarnybos draugai.

Iš ketvirtojo aukšto sklido fortepijono muzikos garsai. Durys į koridorių, besijungiantį su pagrindiniu korpusu, atsilapojo nuo pirmojo smūgio.

- Boilai! Pembri! - du jis paliko aikštelėje riktelėjęs: - Stebėkite duris. Liemenes tuoj atneš. Tik nekiškite savo užpakalių į koridorių.

Teitas užkopė į penktąjį aukštą. Mažytis koridoriukas buvo blausiai apšviestas, užtat iš kambario pro stiklines duris liejosi galinga šviesa. Jis pritūpė prie durų vienoje pusėje, Džekobsas - kitoje. Atsargiai nuspaudęs rankeną, stumtelėjo duris ir įpuolė į kambarį. Per trumpą akimirką jo pistoleto taikiklis apskriejo visus kampus ir daiktus.

Teitas per savo tarnybos metus buvo matęs daug ko. Jam teko susidurti su tokiais dalykais, kokius ir sugalvoti būtų sunku, dalyvavo susišaudymuose, patyrė draugų netektį. Kartą jo akyse buvo nušauti šeši policininkai. Bet tai, ką jis dabar pamatė tysant priešais jį ant grindų, buvo protu nesuvokiamas košmaras. Kruviną mėsą virš apykaklės vargu ar buvo galima pavadinti žmogaus veidu. Priešakinė ir viršutinė galvos dalis buvo ištisas kraujo krešulys, vienintelė akis kabojo ties šnervėmis, visos įdubos buvo pilnos kraujo.

Džekobsas, paslydęs kraujo baloje, įlėkė į narvą. Jis pasilenkė prie Boilo, vis dar prikaustyto prie stalo kojos. Jo veidas buvo vieni skutai, kraujas telkšojo ant grindų, juo buvo išteplioti aplinkiniai daiktai, grotos. Džekas pirštu palietė jo kaklą.

- Jis negyvas! - šūktelėjo Džekobsas stengdamasis perrėkti muziką.

Tuo metu Teitas rėkė komandas į pasikalbėjimo įtaisą:

- KP, du į apačią. Kartoju, du tučtuojau į apačią. Kalinys dingo. Lekteris dingo. Išorinei sargybai atkreipti dėmesį į langus. Objektas pasiėmė paklodes. Matyt, darysis virves. Iškvieskite “greitąją”.

- Seržante, kaip Pembris? - Džekobsas pagaliau išjungė magnetofoną.

Teitas pasilenkė, patikrino ant kaklo pulsą. Klaikus kratinys ant grindų sudejavo išleisdamas kruvinus burbulus.

- Dar gyvas, - Teitui nesinorėjo liestis burna prie kruvinos masės, bet jis žinojo, jog padarys tai, jeigu reikės padėti Pembriui, kad šis galė-

tų kvėpuoti. Geriau jau Pembris mirtų. Bet jis vis tiek padės jam išgyventi. Širdis plakė - jis jautė tai, alsavimas taip pat nenutrūkęs.

Įsijungė pasikalbėjimo įtaisas. Kalbėjo jaunas leitenantas, ėmęsis vadovauti operacijai. Jam buvo reikalinga išsami informacija. Teitas pranešė pridūręs:

- Kilkite čia, Murėjau. Pamėginkite pasikalbėti su Pembriu, jeigu, žinoma, jums pavyks rasti sveiką vietą.

- Koks, sakėte, jo vardas? - Murėjus buvo ką tik pradėjęs tarnybą.

- Pembris. Veniai griebtų! Du reikia tuojau pat nuleisti į apačią. Boilas negyvas. Pembris sumaitotas ir vos bekvėpuoja. Lekteris dingo. Jis ginkluotas - paėmė jų pistoletus, peilį, diržus ir abu futliarus nuo stalo.

- Ar galima laiptais pakilti su neštuvais? - leitenanto balsas buvo neatpažįstamai pasikeitęs.

- Taip, sere. Duokite signalą, kai jie pradės kilti. Kiekvienoje aikštelėje aš esu pastatęs žmones.

- Likite savo vietose. Mes laukiame pastiprinimo.

Medicininė pagalba atvyko kaip reta greitai, bet Teitui, girdėjusiam ant grindų tysančio Pembrio dejones, atrodė, kad praslinko visa amžinybė. Jaunas leitenantas Murėjus bandė nuraminti sužeistąjį. Nežiūrėdamas į nelaimingąją auką, jis vis kartojo nenatūraliu balsu:

- Viskas gerai, Pembri. Jūs neblogai atrodote...

Išvydęs aikštelėje žmones baltais chalatais, Teitas sušuko kaip kitados kare:

- Sanitare!

Jis sugriebė Murėjų už peties ir nubloškė į šalį. Gydytojai dirbo greitai. Norėdami palengvinti sužeistojo kvėpavimą, jie sugrūdo jo kruvinus kumščius už diržo, uždėjo lengvus tvarsčius ant galvos, apdėjo tamponais veidą. Pamatavęs spaudimą ir pulsą, vienas pasakė:

- Greitai žemyn.

Per radiją pasigirdo įsakymas:

- Teitai, patikrinkite visas bokšto patalpas ir uždarykite jas. Patikrinkite ir gerai užrakinkite pagrindinio pastato duris. Ištuštinkite aikšteles. Siunčiu jums ginklus ir liemenes. Jeigu bandys bėgti, vis tiek paimkite gyvą. Bet labai nerizikuosime. Aišku?

- Supratau.

Teitas buvo prityręs policininkas ir dabar su Džekobsu jie dar kartą tai įrodė greitai užsimetę sunkias liemenes ir padėdami sanitarams laiptais nugabenti neštuvus. Antroji grupė nešė Boilą. Stovintys aikštelėse

policininkai nulydėjo nelaimingas aukas tūžmingais žvilgsniais ir Teitui teko šiek tiek juos apraminti:

- Nereikia nervintis, vaikinai. Susiimkite.

Kai sirenos gausmas nutilo, Teitas su nepakeičiamuoju Džekobsu kruopščiai patikrino ir užantspaudavo visas bokšto patalpas.

- KP, čia Teitas. Bokštas tuščias.

- Aišku. Kapitonas laukia jūsų apačioje.

- Dešimt-keturi, sargyba vestibiulyje pasiruošusi?

- Pasiruošusi, seržante.

- Aš lifte. Leidžiuosi.

- Aišku, seržante.

Džekobsui ir Teitui leidžiantis liftu žemyn, iš pradžių ant vieno iš jų peties, paskui ant bato pradėjo lašėti kraujas. Seržantas pažvelgė į viršų, iš karto duodamas ženklą tylėti.

Kraujas lašėjo pro kabinos lubose esančio liuko plyšį. Kelionė į apačią pasirodė be galo ilga. Teitas ir Džekobsas, nutaikę ginklus į lubas, prisispaudė prie kabinos sienų.

Liftas sustojo. Teitas atsargiai, nenuleisdamas akių nuo lubų, atidarė duris.

- Tylos, - ištarė jis, - Lekteris ant kabinos stogo.

Seržantas išėjo. Stovėjimo aikštelėje matėsi juodas specialiosios paskirties policijos furgonas. Tie vaikinai turėjo raktų rinkinį nuo lifto.

Jie tuojau kibo į darbą. Du karininkai juodomis neperšaunamomis uniformomis pakilo į trečiojo aukšto aikštelę. Kiti du liko apačioje nutaikę greitašaudžius ginklus į kabinos lubas.

Trečiame aukšte, virš lifto, specialiosios paskirties būrio karininkas Džonis Petersonas specialiu raktu atrakino šachtos duris. Čia buvo visiškai tamsu. Gulėdamas ant nugaros, iš krepšio jis išsiėmė kurtinančią granatą ir pasidėjo šalia.

- O'kei, dabar pažvelgsime žemyn.

Jis nukreipė į šachtą veidrodį, pritvirtintą prie ilgo koto, kitas įjungė galingą prožektorių.

- Aš jį matau. Jis ant lifto stogo. Greta ginklas. Nekruta.

Ausinėse pasigirdo klausimas:

- Jūs matote jo rankas?

- Matau vieną, kitą jis užgulęs. Aplinkui paklodės.

- Pamėginkite užmegzti kalbą.

- RANKAS ANT GALVOS IR RAMIAI! - sušuko Petersonas į šachtą. - Jis nekruta, leitenante... Gerai. JEI NEUŽDĖSITE RANKŲ

ANT GALVOS, BŪSIU PRIVERSTAS MESTI GRANATĄ. DUODU TRIS SEKUNDES! - vėl riktelėjo Petersonas ir pridūrė į telefono ragelį: - Jis nekruta.

- O'kei, Džoni. Pamėginsime neįeidami į kabiną pakelti stogą ilga kartimi. O jūs taikykitės į jį.

Žemai apačioje Petersonas pamatė šviesos spindulį ir virš liuko kartį su kabliu. Kūnas buvo uždengęs tik pusę stogo ir kai iš apačios pradėjo krutinti liuką, viena ranka staiga sujudėjo. Petersonas stipriau suspaudė pistoletą.

Stogas pakilo ir atsirėmė į šachtos sieną.

Teitas matė, kaip keli spec. būrio žmonės įžengė į lifto kabiną. Vienas, nusitaikęs į viršų, stovėjo pasiruošęs. Antrasis pradėjo lipti į viršų. Jis turėjo didelį automatinį pistoletą su prožektoriumi, pritvirtintu po vamzdžiu. Galingas spindulys ir ginklas dingo liuke. Po kelių sekundžių jis padavė savo ginklą.

- Negyvas, - pasigirdo viršuje.

Kūną pritraukė prie stogo krašto ir jis nukrito ant ištiestų kelių rankų. Vestibiulis prisipildė norinčiųjų pažiūrėti į monstrą.

Į priekį prasibrovė vienas iš Pataisos įstaigų departamento tarnautojų. Jis pažvelgė į atmestą į šalį ranką su tatuiruote ir tyliai ištarė:

- Tai Pembris.

Trisdešimtas skyrius

Kaukiančioje "greitosios pagalbos" mašinoje jaunas gydytojas, stengdamasis išlaikyti pusiausvyrą posūkiuose, garsiai pranešinėjo į centrą apie sužeistojo sveikatos būklę.

- Be sąmonės, - jis stengėsi perrėkti sirenos kauksmą. - Bet visi svarbūs parametrai normalūs. Spaudimas geras - šimtas trisdešimt ir devyniasdešimt. Pulsas - aštuoniasdešimt penki. Ant veido kelios žaizdos, kai kur nuplėšta oda. Aš uždėjau tamponus, daviau deguonies. Gali būti, kad jam šovė į galvą. Dabar sunku pasakyti.

Už jo ant neštuvų po prilaikančiuoju diržu sujudėjo kruvinos, sugniaužtos į kumščius rankos. Dešinioji išlindo, apčiuopė diržo sagtį ties krūtine.

- Aš bijausi daryti ką nors veidui, - teberėkė gydytojas. - Guldant į neštuvus kūną keletą kartų supurtė konvulsijos. Taip, žinoma, Foulerio būklė.

Už gydytojo nugaros kruvina ranka nusiplėšė nuo veido bintus, tamponus, nusišluostė jais akis.

Gydytojas išgirdo, kaip šalia sušnypštė deguonies aparatas, atsisuko ir išvydo priešais save kruviną veidą. Paskui nematyto pistoleto rankena žaibiškai tėškė jam į galvą.

"Greitoji pagalba" sumažino greitį ir sustojo kelio viduryje. Vairuotojai pypsėdami ir nieko nesuprasdami lenkė stovintį su įjungta sirena automobilį. Paskui viduryje pasigirdo du pliaukštelėjimai, automobilis vėl pajudėjo sumaniai manevruodamas, kad užimtų reikiamą kelio juostą.

Tolumoje pasirodė aerouosto teritorijos vartai. Nepažeisdama taisyklių, mašina sumažino greitį, išjungė sireną, signalinius švyturėlius ir neskubėdama kirto nuostabaus, ryškiai žaižaruojančio vakaro sutemose tarptautinio Memfio aerouosto komplekso ribą. Laviruodama tarp visų įmanomų transporto priemonių "greitoji pagalba" prišliuožė prie milžiniškos požeminės automobilių stovėjimo aikštelės vartų. Pro langą išlindo kruvina ranka ir nusipirko bilietą.

Po minutės "greitosios pagalbos" automobilis jau buvo išlindęs tunelio gale tarp daugybės automobilių.

Trisdešimt pirmas skyrius

Klarisa Starling visada labai norėjo apsilankyti Krofordo namuose Arlingtone. Bet išgirstas per radiją pranešimas apie daktaro Lekterio pabėgimą užgesino susidomėjimą.

Krofordas atidarė duris tik po trečio skambučio. Jis buvo apsivilkęs megzta striuke, rankoje spaudė radiotelefono ragelį.

- Tai Koplis iš Memfio, - tarė jis. Gestu paliepęs merginai eiti paskui jį, jis nužingsniavo į savo kabinetą, esantį trimis laipteliais žemiau už pirmąjį aukštą ir primenantį garažą dviem automobiliams. Šioje erdvioje patalpoje stovėjo sofa, kėdės, ant apversto popieriais stalo šalia kompiuterio gulėjo senovinė astroliabija. Kilimas buvo patiestas tiesiog ant cementinių grindų. Krofordas linktelėjimu pasiūlė viešniai sėstis. Paskui uždengė mikrofoną ranka ir tarė:

- Starling, visa tai tiesiog nesuprantamas svaičiojimas, bet pasakykite, ar jūs ką nors perdavėte Lekteriui Memfyje?

- Ne.

- Jokio daikto?

- Jokio.

- Jūs atnešėte jam paveikslus ir kitokius niekus iš jo buvusios kameros.

- Bet neatidaviau. Viskas ir dabar yra mano krepšyje. O jis tik grąžino man aplanką. Tai viskas.

Krofordas prispaudė ragelį skruostu prie peties.

- Kopli, tai paprasčiausiai nesąmonė. Jūs turite tučtuojau užčiaupti tą įsisiautėjusį kvailį. Susisiekite su šefu. Taip, ir neatidėliokite, - jis išjungė telefoną ir įsidėjo ragelį į kišenę. - Norite kavos, Starling? O gal koka-kolos?

- Jūs siejate tai su kažkokio daikto perdavimu Lekteriui?

- Čiltonas pareiškė, kad jūs palikote jam visraktį antrankiams. Ačiū Dievui, jis mano, kad tai padaryta ne specialiai, o dėl nerūpestingumo, - kai Krofordas įpykdavo, jo akys primindavo vėžlio akis. Jis stebėjo merginos reakciją. - Gal Čiltonas bandė mergintis jums, Starling? Kitaip aš nieko negaliu suprasti.

- Galbūt...

- Koplis pasakė, kad "greitosios pagalbos" mašina dar nesurasta. Policija apvertė aukštyn kojom visą apylinkę.

- Aš nesusipažinusi su detalėmis, - papurtė galvą Starling. - Radijas tik konstatavo faktą: daktaras Lekteris nužudė du policininkus ir pasislėpė.

- Du Pataisos įstaigų departamento tarnautojus. Jų vardai Boilas ir Pembris. Jūs pažinojote juos?

- Taip, - linktelėjo mergina. - Jie... mane tada išvijo... Bet apskritai savo darbą išmanė, - susimąsčiusi pridūrė Starling. - Kaip jam tai pavyko, misteri Krofordai?

- Norite sužinoti? - ji linktelėjo. - Gydytojai per klaidą į "greitąją" įkėlė Lekterį, palaikę jį sudarkytu Pembriu.

- Jis suspėjo apsivilkti uniformą? Taip, jie buvo maždaug tokio pat ūgio.

- Lekteris apsivilko Pembrio drabužius, apsidėjo oda nuo jo veido. Truputį paėmė Boilo odos. Pembrio kūną išgama susuko į paklodes nuo savo lovos, kad nelašėtų kraujas, ir užkėlė ant lifto kabinos stogo. Pats atsigulė ant grindų ir tris kartus iššovė į lubas, kad sukeltų sumaištį. Kur dingo pistoletas, neaišku, galbūt jis įsidėjo jį į kišenę. Atvažiavo "greitoji". Visur pilna policininkų, kariškių... Gydytojai, darydami tai, kas jiems ir priklausė, tuojau pat prijungė kvėpavimo aparatą, labiausiai sudarkytas kruvinas vietas apdėjo tamponais ir, įjungę sirenas, nuvažiavo.

Bet mašina taip ir nepasiekė ligoninės. Policija vis dar ieško jos. Nelabai tikiuosi, kad gydytojai gyvi. Koplis sakė, kad jie perklausė įrašus dispečerinėje. "Greitąją pagalbą" kvietė du kartus. Greičiausiai Lekteris pats paskambino prieš pradėdamas šaudyti. Ilgai gulėti jis negalėjo. Daktaras labai mėgsta papramogauti.

Starling dar niekada nebuvo girdėjusi šef balse tiek širdgėlos. Jai visada atrodė, kad širdgėla - tai silpnumo požymis. Ji išsigando.

- Bet tai visiškai nereiškia, kad jis visą laiką melavo, - pratarė mergina. - Žinoma, kažkam jis prišnekėjo nesąmonių, arba mums, arba senatorei. O gal ir ne. Misis Martin jis pasakė Bilio Rubino vardą ir patikino, kad daugiau nieko nežino. Man sakė, kad tai kažkas, laikantis save transseksualu. O paskutinieji jo žodžiai buvo: "Kodėl gi neužbaigus arkos?" Jis kalbėjo apie savąją lyties pakeitimo teoriją...

- Žinau, skaičiau jūsų ataskaitą. Tai nieko neduos, kol neturėsime sąrašų iš klinikų. Alanas Blumas pats tuo užsiima. Jie mums pažadėjo. Aš labai jais tikiu.

- Misteri Krofordai, ką man dabar daryti?

- Jums patikėtas Lekteris. Užduotį jūs atlikote. Nenoriu, kad nukentėtų jūsų mokslas.

- O kaip Ketrina Martin?

- Mergina jau beveik keturiasdešimt aštuonias valandas yra pas maniaką. Jeigu mes jo nepagausime, tai greičiausiai rytoj ar poryt jis nužudys ją. Jeigu, žinoma, elgsis kaip ir aną kartą.

- Dabar mus domina ne tik Lekteris... tiksliau, ir Lekteris...

- Taip. Kol kas aptikti šeši žmonės, besivadinantys Viljamo Rubino vardu; visi atitinka aprašymą. Bet ne visiškai. Per paskutiniuosius dešimt metų užregistruoti tik penki juodligės atvejai. Patikrinti liko nedaug ką. Kas dar? Klauso mes taip ir nesugebėjome identifikuoti. Interpolas nieko įdomaus nepranešė. Jeigu kas nors paaiškės, jūs mums padėsite, Starling?

- Žinoma, misteri Krofordai.

- Tada vykite į savo Akademiją.

- Jeigu jūs nebūtumėte norėjęs, kad aš užsiimčiau šituo reikalu, tai nebūtumėte tempęsis manęs su savimi į tuos kraupius ritualinių paslaugų namus, misteri Krofordai.

- Taip, - sutiko jis ir pridūrė: - Matyt, nereikėjo to daryti. Bet tada mes dar neturėjome lėliukės ir drugelių. Nepamirškite savęs, Kuantika - pakankamai saugi vieta, bet už jos ribų jūs visada privalote turėti ginklą. Bent jau tol, kol daktaras Lekteris laisvėje.

- O jūs? Jis neapkenčia jūsų. Ir nuolat galvoja apie kerštą.

- Apie tai daugelis galvoja, Starling, visuose mūsų kalėjimuose. Galbūt kada nors jis ir ateis mano sielos, bet dabar Lekteris bus labai užsiėmęs. Laisvė jam pernelyg brangi ir jis taip greitai nerizikuos ją prarasti.

Krofordo kišenėje suzirzė telefonas. Jis paėmė ragelį, išklausė kažką, tarė "o'kei" ir išjungė.

- Jie rado mašiną požeminiame aerouosto garaže, - pasakė jis ir palingavo galva. - Nieko gero. Brigada furgone. Visi negyvi, - Krofordas nusiėmė akinius ir išsitraukė nosinę norėdamas nusišluostyti stiklus.

* * *

Ketrina Beiker Martin beveik nuolatos būna šioje nepakenčiamoje tamsoje. Sąmonė nugrimzta į tamsą, o trumpomis, neramiomis miego minutėmis jai atrodo, kad tamsa užpildo visą kūną. Ji klastingai skverbiasi į ją per ausis, nosį, jos drėgni pirštai lenda į vidų per visas ertmes. Mergina užsidengia viena ranka burną ir nosį, kitą įkiša tarp kojų, sugniaužia sėdmenis, ausimi prisispaudžia prie čiužinio. Antrąją ausį ji turi palikti visaapimančiai tamsai. Drauge su tamsa į ją skverbiasi garsai ir Ketrina prabunda. Pažįstamas siuvamosios mašinos garsas. Ji dirba tai greičiau, tai lėčiau.

Jis kažką siuva. Čia, apačioje, šitas garsas kelia skausmą. Siuvamosios mašinos kalenimas reiškia šviesą. Saulės spindulių užlietas kambarys... vaikystė, rankdarbiai... ekonomė... brangi, darbšti bitelė prie siuvimo mašinos... jos kačiukas žaidžia su užuolaida...

Praeities prisiminimus išvaiko balsas iš niekur:

- Mažyte, nereikia. Jeigu aš įsidursiu, ką mudu darysime? Aš taip pavargau. Taip, taip, mano meile. Tu gausi kai ką skanaus, kai mes užbaigsime tai...

Ketrina nežino, kiek laiko čia kali. Ji prisimena tik tai, kad du kartus prausėsi. Beje, antrąjį kartą stovėdama, nes jis norėjo šviesoje apžiūrėti jos kūną. Bet prožektoriaus šviesa akino ją ir ji nėra tikra, ar jis žiūrėjo žemyn. Apsinuoginusi Ketrina Beiker Martin visais atžvilgiais buvo aukščiausios klasės moteris ir ji tai žinojo. Jis taip pat turi pamatyti, kokia ji graži. Ji aistringai to trokšta savo kalėjimo dugne. Apsiplaudama ji tyliai sau šnekėjo: "Artumas lytinio akto metu yra kas kita, negu artumas susirėmimo metu". Valgyti jis duoda jai nedaug ir ji nori suvi-

lioti jį kuo greičiau, kol dar turi jėgų... Ji žino, kad nugalės šitą žmogų. Ji žino, kad sugebės apsiginti. Bet pirmiausia reikia priversti šitą laukinį įtūžti ir užpulti ją, išsekusią nuo geidulio, reikia suvilioti jį keletą kartų iš eilės, kad jis kristų iš nuovargio. Ji žino, kad jeigu jos kojos bent kartą apsivys aplink jo kaklą, tai po sekundės ar dviejų jis nuskries į padanges pas Jėzų. Ar ištversiu aš tai? Taip, velniai griebtų, ištversiu, turiu ištverti. Atsimink: akys ir kiaušiniai, akys ir kiaušiniai, akys ir kiaušiniai. Ji baigia praustis, apsivelka švariais rūbais, garsai viršuje nutyla. Kai kibiras ant plonos virvelės pakyla į viršų, atsako į savo žodžius nesulaukia; nesulaukia jo ir kai nusileidžia rankšluostis.

Ir štai dabar ji tylėdama sėdi įsiklausydama į siuvamosios mašinos kalenimą. Ji nekvies jo. Ji lauks savo valandos.

Trisdešimt antras skyrius

Susikišęs rankas giliai į kišenes, Krofordas tylėdamas stovėjo savo kabineto viduryje. Taip jis stovėjo nuo 12.30 iki 12.33 nakties, mėgindamas rasti kokią nors išeitį. Paskui nusiuntė telefaksą į Kalifornijos autotransporto skyrių prašydamas sužinoti viską, kas įmanoma, apie automobilį, kurį, Lekterio žodžiais tariant, Raspeilas pirko Kalifornijoje. Būtent tą, kuris buvo didelės Lekterio ir Klauso meilės liudininku.

Paskui, sėdėdamas ant sofos, jis sugalvojo privatų skelbimą į visus centrinius laikraščius:

"Junonos aromatą turintis kremas, 21 modelis, ieško žmogaus, galinčio nustatyti ir kokybę, ir kiekybę. Rankų, kūno, veido kremas. Jūs matėte mane žurnaluose. Dabar aš pats noriu pažvelgti į jus."

Jo galva bejėgiškai nusviro ant krūtinės. Žalias kompiuterio ekranas atsispindėjo akinių stikluose. Displėjuje pasirodė žodžiai. Per miegus jis linktelėjo galvą, tarsi būtų sureagavęs į išplaukiančią informaciją.

Tekstas buvo toks:

"Memfis. Du pranešimai dėl tyrimo Lekterio kameroje.

1. Raktas atrakinti antrankių spynoms padarytas iš šratinuko šerdelės. Patikrinti daktaro kamerą Baltimorėje. Koplis. Memfis.

2. Popieriaus lapas paliktas tualete. Originalas žemiau. Turinys šifruojamas. Perduota Bensonui - kriptografija."

Paskui ekrano apčioje lėtai pasirodė grafinis atvaizdas:

Krofordo neprikėlė kompiuterio pyptelėjimas, bet tai po trijų minučių padarė telefonas. Skambino Džeris Barouzas iš Nacionalinio kriminalinės informacijos centro.

- Pažiūrėkite į ekraną, Džekai.

- Tuoj, - atsakė Krofordas. - Taip, taip, matau.

- Laboratorijoje jau iššifravo. Turiu omenyje Lekterio paliktą meno kūrinį. Skaitmenys tarp raidžių, sudarančių Čiltono pavardę, susiję su biochemija. $C_{33}H_{36}N_4O_6$ - tai žmogaus tulžies pigmento, kuris vadinamas bilirubinu, formulė. Laboratorijoje teigia, kad tai pagrindinė išmatas dažančioji medžiaga.

- Kažkokios erezijos...

- Jūs buvote teisus, kalbėdamas apie Lekterį, Džekai. Jis paprasčiausiai iš visų tyčiojosi. Taip, senatorei Martin nepasisekė. Laboratorijoje pasakė, kad bilirubinas beveik tokios pat spalvos, kaip ir Čiltono plaukai. Jie pavadino tai "bepročio humoru". Jūs matėte Čiltoną šeštosios valandos žinių laidoje?

- Ne.

- Čiltonas tik ir tvirtino: "Reikia ieškoti BILIO RUBINO". O paskui nuėjo vakarieniauti su reporteriu. Kaip tik ten jis ir buvo, kai pabėgo Lekteris. Tikras šūdo maišas!

- Lekteris pasakė Starling: "Jūs privalote nepamiršti, kad Čiltonas neturi medicininio išsilavinimo".

- Taip, skaičiau tai ataskaitoje. Manau, jis norėjo permiegoti su Klarisa, o ši jį pasiuntė velniop. Galbūt jis ir kurčias, bet tik ne aklas. Beje, kaip ji?

- Manau, nieko. Labai pavargo.

- Galvojate, kad Lekteris ją apgavo?

- Galbūt. Kol kas mes nepaleidžiame ir šitos gijos, nors ir nežinome, ką gausime iš klinikų. Aš visą laiką galvoju, kad nevertėjo raustis teismo dokumentuose. Man šlykštu prisipažinti, kad aš pasidariau priklausomas nuo jų.

- Klausykite, Džekai, ar jūs turite žmonių, kurie gerai pažįsta Lekterį iš išvaizdos?

- Žinoma.

- Jūs juk puikiai žinote, kad kartais jis mėgsta pasijuokti iš visos širdies.

- Galbūt, bet tai truks neilgai, - atsakė Krofordas.

Trisdešimt trečias skyrius

Daktaras Hanibalas Lekteris stovėjo prie administratoriaus langelio brangiame "Marko" viešbutyje Sent Luise. Jis buvo užsidėjęs rudą skrybėlę, apsivilkęs užsagstytą iki pat kaklo lietpaltį. Tvarsčiai slėpė nosį ir skruostus.

Jis užsiregistravo Loido Uaimeno vardu, suspėjęs išmokti suraityti jo parašą pačio Uaimeno mašinoje.

- Kaip atsiskaitysite, misteri Uaimenai? - paklausė tarnautojas.

- "Ameriken ekspress", - atsakė daktaras Lekteris, paduodamas Uaimeno kreditinę kortelę.

Iš gretimos salės sklido švelni fortepijono muzika. Prie baro Lekteris išvydo dar du žmones sutvarstytais veidais. Pro šalį lifto link praėjo vidutinio amžiaus sutuoktinių pora. Viena moters akis buvo užklijuota apvaliu marlės gabalėliu.

Tarnautojas baigė įforminti kreditinę kortelę.

- Turite žinoti, misteri Uaimenai, kad galite naudotis ligoninės garažu.

- Taip, ačiū, - atsakė daktaras Lekteris. Jis jau buvo spėjęs pastatyti ten mašiną su misteriu Uaimenu bagažinėje.

Pasiuntinys nunešė atvykusio svečio daiktus į numerį ir dėkingas paėmė iš misterio Uaimeno penkių dolerių banknotą.

Paskui daktaras Lekteris užsisakė išgerti, sendvičių ir leido sau atsipalaiduoti po dušu.

Po ilgo buvimo ankštoje kameroje viešbučio apartamentai pasirodė jam neįtikėtinai erdvūs. Daktaras Lekteris kurį laiką su neapsakomu pasitenkinimu matavo žingsniais kambarius - atgal - pirmyn, į kairę - į dešinę.

Pro jo langus buvo matyti miesto ligoninės "Maizon and Sedi Fliašer" korpusas. Ligoninė stovėjo kitoje gatvės pusėje, joje buvo atliekamos chirurginės veido operacijos.

Čia darytis plastinę operaciją nebuvo ko ir galvoti, mat šioje ligoninėje Lekteris buvo gerai pažįstamas. Prieš daugelį metų, užsiiminėdamas specialiais psichiatriniais tyrinėjimais, jis kelioms dienoms buvo

apsistojęs šiame viešbutyje. Bet čia buvo vienintelė vieta pasaulyje, kur jis galėjo ramiai, nekeldamas susidomėjimo, vaikščioti sutvarstytu veidu.

Daktaras Lekteris ilgai svajojo turėti langą, kelis langus. Ir dabar, stovėdamas tamsoje ir su pasimėgavimu siurbčiodamas silpną vyną, jis žvelgė į automobilių šviesas, lekiančias Makarturo tiltu. Penkių valandų kelionė iš Memfio maloniai atpalaidavo ir lengvai nuvargino jį.

Problemų kilo tik požeminiame Tarptautinio Memfio aerouosto garaže. Tamponais, spiritu ir distiliuotu vandeniu nusivalyti kraują "greitosios pagalbos" automobilyje nebuvo labai lengva. Be to, jis buvo apsivilkęs baltą sanitaro chalatą. Sunkiausia buvo nužiūrėti kokį keliauninką milžiniškame garaže. Ir jis išvydo tokį žmogų, ramiai palinkusį prie savo automobilio bagažinės. Žinoma, šis nepamatė, kaip prie jo prisiartino baltai apsirengęs žmogus.

Daktaras Lekteris vis dėlto norėjo žinoti: nejaugi policija jį laiko tokiu kvailu, kad galvoja, jog jis mėgins išskristi iš šio aerouosto?

Dar viena problema važiuojant į Sent Luisą buvo rasti nežinomame užsienietiškos markės automobilyje žibintų ir langų valytuvų jungiklius. Daktaras Lekteris niekada anksčiau nesigilino, kas slypi automobilio valdymo skydelyje už vairo.

Rytoj jis kur nors nusipirks viską, ko jam reikia: plaukų dažų, neseserą, saulės šviesos lempą ir visa kita, kad galėtų greitai pakeisti savo išvaizdą. Paskui bus galima užsiimti savo reikalais.

O kol kas nebūtina skubėti.

Trisdešimt ketvirtas skyrius

- Tu pasiruošusi, mano brangenybe?

Džeimas Gambas patogiai įsitaisė savo lovoje, mažas šunelis susirietęs maloniai šildė pilvą. Jis ką tik buvo išsiplovęs plaukus, todėl galvą buvo apsivyniojęs rankšluosčiu.

Tarp paklodžių Gambas susirado videomagnetofono distancinio valdymo pultą ir paspaudė mygtuką.

Jis buvo įsirašęs į kasetę pačias įdomiausias dviejų filmų vietas ir žiūrėjo ją kiekvieną kartą ruošdamasis eilinei operacijai. Jis peržiūrėdavo ją ir prieš savo paskutinį žaidimą su kiekviena kaline.

Pirmasis buvo nespalvotas 1948 metų žinių laidos įrašas. Tai buvo konkurso "Mis Sakramentas" ketvirtfinalis - atrankos turas į Atlantik

Sitį dėl "Mis Amerika" titulo. Visos merginos, apsivilkusios maudymosi kostiumėliais, kilo laipteliais į sceną laikydamos rankose gėles.

Nuostabios konkursantės iš Antrojo pasaulinio karo laikotarpio. Visos jos buvo apsivilkusios Roz-Mari Reid firmos maudymosi kostiumėliais. Kai kurių veideliai buvo tiesiog žavingi. Merginų kojos taip pat buvo nuostabios, nors ir ne visų. Dauguma jų buvo gana liesos ir jų keliai atrodė patinę.

Gambas tvirtai prispaudė prie savęs pudelį.

- Džiaugsme tu mano, štai ji eina, štai ji, štaijipasirodė!

Ir štai ji, vilkinti baltu maudymosi kostiumėliu, iš tiesų pasirodė ekrane; artėdama prie laiptelių, apdovanojo šypsena vieną jaunuolį, kuris padavė jai ranką, paskui kaukšėdama aukštakulniais bateliais pasitraukė į šalį. Kamera neatitrūkdama nusekė paskui jos nuostabius klubus: Mam. Tai buvo jo Mam!

Misteriui Gambui nereikėjo spaudyti persukimo mygtuko - tai jis padarė dar įrašydamas filmą. Ir dabar ji ėjo atgal prie laiptelių, žemyn, nusisuko nuo jaunuolio, atbula patraukė durų link. Paskui vėl pirmyn, paskui atgal, pirmyn - atgal, pirmyn - atgal...

Kai ji nusišypsojo jaunuoliui, Gambas taip pat nusišypsojo.

Kitą įrašą jis padarė iš kabelinės televizijos Čikagos motelyje. Tada jam teko lėkti į miestą, greitai nusipirkti video ir likti dar vienai nakčiai, kad nepraleistų filmo. Tai buvo be galo ilga juosta, kurią rodė vėlai naktį ir kuri buvo erotinės reklamos fonas. Pats nekalčiausias, šiek tiek pretenzingas keturiasdešimtųjų-penkiasdešimtųjų filmas, kuriame apsinuoginę vyrai su dirbtinėmis nosimis žaidė tinklinį ir kuriame niekas nekalbėjo, tik grojo muzika. Reklaminiai paveikslėliai pasirodė netikėtai ir jiems nieko nebuvo galima padaryti. Dabar skambėjo populiari dainelė "Meilės žvilgsnis", visiškai neatitinkanti viešpataujančios ekrane linksmybės.

Paskui pasirodė baseinas. Penkiasdešimtųjų metų stiliaus prabanga. Apsinuoginusios gracingos besimaudančios merginos. Šūkaudamos ir juokdamosi jos išlipa iš vandens ir greitai bėga grojant muzikai prie laiptų į trampliną, kyla jais. U-u-uch! Krūtinės kilnojasi, girdisi kvatojimas, kojos - šast į šalis. Ir pūkšt!

O štai ir vėl Mam. Štai ji išlipa iš vandens paskui merginą garbanotais plaukais. Dalį jos veido dengia sekso krautuvėlės "Pelenė" reklama, bet gerai matyti, kaip ji eina į priekį, pakyla laipteliais, šlapia ir žvilganti, trykštanti sveikata, žadanti palaimą. U-u-uch! Kokia ji puiki, net kai nesimato jos veido. Misteris Gambas širdimi juto, kad tame filme, kuris

buvo paskutinis jo gyvenime, iš tikrųjų buvo jo Mam. Jos paskutinis atvaizdas. Bet Džeimo mintyse ir vaizduotėje ji gyvena amžinai.

Šią sceną staiga pakeitė reklama vyrams ir filmas netikėtai nutrūko.

Pudelis buvo spėjęs prieš dvi sekundes užmerkti akis, kai Gambas aistringai jį suspaudė.

- O, mano mažulyte! Greitai pas savo mamytę. Tu gi labai ją myli.

Tiek daug darbų, tiek daug darbų, tiek daug darbų, bet reikia būti pasiruošusiam rytdienai.

Virtuvėje jos niekada negirdėti, net jeigu ji rėkia iš visų jėgų. Ačiū Aukščiausiajam! Bet užtat kai jis nusileidžia į rūsį, riksmas gerai girdisi. O jis tikėjosi, kad auka šiąnakt miegos arba bent jau tylės. Pudelis, išgirdęs šauksmą, prašiepė dantis ir suskalijo.

- Mažyte mano, tu gi geriau išauklėta, negu ji, - tarė Gambas ir įsikniaubė į šunelio kailį.

Nekreipdamas dėmesio į riksmus iš šulinio, misteris Gambas nuėjo tiesiai į savo dirbtuves, paleido pudelį ant grindų, įjungė šviesą. Tuojau pat purptelėjo ir nerūpestingai atsitūpė ant lubomis išvedžiotų laidų keli drugeliai.

Į darbą jis visada žiūrėjo labai rimtai, šviežius tirpalus ruošė ne aliumininiuose, o tik nerūdijančio plieno induose. Jis seniai išmoko viską daryti tiksliai ir kruopščiai. Dirbdamas visada sakydavo sau:

“Tu privalai daryti viską kruopščiai, absoliučiai tiksliai, nenukrypdamas, nes tavo darbas labai labai subtilus”.

Žmogaus oda palyginti sunki - ji sudaro nuo šešiolikos iki aštuoniolikos procentų viso kūno svorio, be to, labai slidi. Didelį gabalą apdoroti labai sunku; kol oda drėgna, jį lengvai galima pažeisti. Laikas taip pat brangus. Oda pradeda raukšlėtis, vos tik atsiskiria nuo mėsos, ypač vyresnių. Be to, vyresnių oda daug storesnė. O jeigu dar prisiminsime, kad netgi jaunų žmonių oda nėra elastinga. Vos tik ją patiesi, ji niekada neatgauna buvusios formos. Tiksliai iškerpi, paskui tiesi ją ant stalo, o ji tuojau pat pradeda raukšlėtis ir šiauštis. Išlyginti raukšles visada labai sunku. Su kai kuriomis odomis paprasčiausiai neįmanoma susidoroti. Misteris Gambas gerai tai žinojo iš savo patirties, kuri atėjo toli gražu ne iš karto.

Taigi apdoroti medžiagą jis mokėjo. Dirbdamas jis išmoko šio amato beveik tobulai. Liko, tiesa, kai kurių kitokių problemų, bet jis sėkmingai išspręsdavo ir jas.

Gambas atvėrė studijos duris, įjungė dieninio apšvietimo lempas

ant lubų. Ant ąžuolinio parketo stovėjo manekenai. Visi jie buvo iš dalies aprengti. Kai kurie odiniais, kiti - audeklo su odos papuošimais drabužiais. Aštuoni manekenai atsispindėjo dviejose veidrodinėse sienose. Ant tualetinio stalelio gulėjo daug kosmetikos, kelios formos perukams ir patys perukai. Tai buvo labai šviesi, ąžuolinėmis lentelėmis iškalta patalpa.

Prie trečiosios sienos stovėjo didelis darbo stalas, dvi siuvimo mašinos ir biustai, tiksli paties Džeimo Gambo kopija.

Prie ketvirtosios sienos stovėjo milžiniškas juodas biuras, padengtas kinietiško stiliaus lako piešiniais ir daręs ryškų kontrastą šviesiems kambario tonams. Jis kilo beveik iki pačių lubų, buvo labai senas ir ganėtinai apsilaupęs. Ten, kur kitados buvo drakonas, liko tik kelios auksinės linijos, nors pabaisos akys žvelgė aiškiai ir įdėmiai. Šalimais matėsi raudonas kito drakono liežuvis. Lakas buvo išlikęs, nors ir sutrūkinėjęs.

Misteris Gambas turi kuo greičiau užbaigti odinį švarkelį. Taip norėtųsi padaryti tai būtent šiandien, būtent šiandien imtis tikro darbo. Bet tam reikia odos. O gauti jos dabar neįmanoma, nes labai pavargo akys. Jis norėjo, kad rankos būtų absoliučiai ramios. Be to, jį labai nervino riksmas.

- Iki rytojaus, mano mažyte, - tarė jis kreipdamasis į mažą kalytę. - Ryto-o-oj mes imsimės to pirmiausia. Tavo mamytė visada turi atrodyti gražiai!

Trisdešimt penktas skyrius

Starling kietai miegojo penkias valandas. Vidurnaktį ji staiga pabudo nuo baisaus sapno, sugriebė dantimis antklodės kampą, užsispaudė delnais ausis stengdamasi suvokti, ar ji pabudo, ar dar miega, ir kraupus reginys dingo. Tyla ir jokio ėriukų bliovimo. Įsitikinusi, kad tai buvo sapnas, Klarisa nusiramino, bet jos kojos po antklode vis dar drebėjo. Ji žinojo, kad dabar smegenys pradės veikti.

Bet kai ne siaubas, o laukinis aklas įniršis netikėtai įsiskverbė į jos širdį, mergina pajuto palengvėjimą.

- Fu, kokia kvailystė, - sumurmėjo ji ir iškišo iš po antklodės vieną koją.

Per visą šią košmarišką dieną, per kurią jai storžieviškų žodžių prišnekėjo Čiltonas, įžeidė senatorė Martin, priekaištavo Krendleris, pasi-

šaipė daktaras Lekteris ir savo velnišku pabėgimu nuvedė iki beprotybės, pagaliau nušalino nuo bylos Džekas Krofordas, vienas dalykas jai pasirodė baisiausias: ją palaikė vagile.

Žinoma, senatorė Martin visų pirma buvo motina, kuri negalėjo ramiai, nesijaudindama žiūrėti, kaip policininkai rausėsi po jos dukters daiktus. Be jokių abejonių, iš tikrųjų ji nelaikė Klarisos nusikaltėle. Ir vis dėlto išsprūdęs iš jos lūpų žodis pervėrė merginą kaip įkaitinta adata.

Gulėdama tamsoje, ji svarstė, kodėl ją taip sukrėtė senatorės poelgis.

Starling žinojo, kad kerštaujantis daktaras galėjo charakterizuoti ją kaip įžūlią, nevalyvą, pigią nuotykių ieškotoją ir, žinoma, tai jai kėlė skausmą.

O KETRINA DABAR KANČIOSE LAUKIA SAVO VALANDOS TOJE VISKĄ GAUBIANČIOJE TAMSOJE. Starling akimirką užmiršo tai, pasidavusi savo asmeninėms nereikalingoms kančioms. Paskutiniųjų dienų įspūdžiai iškilo kaip nebylus kaltinimas, įsiveržė į sąmonę bauginančiu šviesos blyksniu, panašiu į žaibą, perveriantį juodą nakties dangų.

Dabar ją persekiojo Kimberli paveikslas. Stora, negyva Kimberli, prasidūrusi ausis, kad atrodytų patrauklesnė, išsitepusi kojas parafinu. Kimberli be plaukų ir odos ant galvos. Starling nemanė, kad Ketrina Martin būtų galėjusi kada nors atkreipti dėmesį į Kimberli. Bet dabar jos buvo odos seserys. Kimberli jau guli morge, apsuptame policijos ir netgi kariškių.

Starling daugiau negalėjo netgi prisiminti to. Ji pamėgino nusukti veidą į šoną, kaip plaukikas, pakreipiantis galvą, kad galėtų įkvėpti oro.

Visos Buivolo Bilo aukos buvo moterys, jo aistra buvo nukreipta tik į moteris, jis gyveno tik moterų medžiokle. Bet nė viena moteris nebandė sučiupti jo. Nė viena moteris detektyvė nesusidomėjo kaip reikiant kiekviena jo auka.

Starling norėjo žinoti, ar užteks Krofordui drąsos kviesti ją savo padėjėja, kai teks apžiūrinėti Ketrinos lavoną. Bilas apdoros ją rytoj. Krofordas laiką nustatė tiksliai. Apdoros ją. APDOROS JĄ...

- Prakeikimas, - piktai nusikeikė Klarisa ir nuleido žemyn kojas. Kad neprikeltų kambario kaimynės, ji tik akimirkai uždegė šviesą, paėmė Buivolo Bilo bylą - sunkią, beveik keturių colių storio siaubo ir skausmo rezervuarą su kruvinomis raidėmis ant viršelio. Čia buvo ir ataskaita apie lėliukę gerklėje.

Rytoj reikės grąžinti dokumentus, prie kurių anksčiau ar vėliau teks prisiūti eilinį siaubingą lapelį ir fotografijas. Šiltame skalbimo kambaryje, ritmingai dūzgiant skalbimo mašinai, ji atrišo juosteles, padėjo bylą ant lentynėlės skalbiniams ir pamėgino įsegti savo paskutinę ataskaitą, stengdamasi nežiūrėti į nuotraukas ir negalvoti, kokios nuotraukos artimiausiu metu gali čia patekti. Buvo labai gerai, kad viršuje pasirodė besantis žemėlapis. Jame buvo kažkas užrašyta.

Elegantiškos daktaro Lekterio raidės puikavosi ties Didžiaisiais ežerais.

"Klarisa, ar neatrodo jums, kad tie chaotiški taškai padarė savo darbą? Argi ne tiesa, jie atrodo beviltiškai atsitiktiniai? Atsitiktiniai po visų turimų galimybių? Ar neprimena jie jums gigantiško melagio pokšto?

Daktaras Lekteris

P. S. Nenaršykite bylos - nieko naudingo čia daugiau nėra."

Jai prireikė dvidešimt minučių, kad, atidžiai pervertusi puslapius, įsitikintų, jog čia iš tiesų daugiau nieko nėra.

Starling paskambino Berouzui tiesioginiu telefonu iš holo ir perskaitė raštelį. Ji spėliojo, ar šis žmogus apskritai kada nors miega.

- Turiu pasakyti jums, Starling, kad visas Lekterio informacijos bankas tuščias, - tarė Berouzas. - Džekas pranešė jums apie Bilį Rubiną?

- Ne.

Jis papasakojo daktaro pokštą, o mergina, užmerkusi akis ir atsišliejusi į sieną, tylėdama klausėsi.

- Pats nieko nesuprantu, - tęsė Berouzas. - Džekas sako, kad dabar jie susisiekė su visomis klinikomis, kurios užsiima lyties pakeitimu. Bet ar tai rimta? Jeigu į bylą atidžiai pažvelgsime kompiuterio akimis, tai be vargo bus matyti, kad Lekterio informacija - ta, kurią gavote jūs ir žmonės iš Memfio - turi ypatingą reikšmę. Visą ją galima suvesti į nulį vieno mygtuko paspaudimu. Galvoju, kad Teisingumas panorės paspausti mygtuką ir suvesti visus daktaro samprotavimus į nulį. Aš manau, kad lėliukė Klauso gerklėje - viso labo tik išmestos į paviršių šiukšlės.

- Jūs pasakysite apie tai Krofordui?

- Žinoma. Bet dabar trukdyti Džeką nevertėtų. Ką tik mirė jo žmona Bela.

- Ak! - atsiduso Starling.

- Beje, mūsų žmonės Baltimorėje, sanitaro Barnio padedami, rado

Lekterio kameroje aštrų kaištį ant vieno iš varžtų, laikiusių lovą, galvutės. Dabar aišku, kaip jis įsigudrino pasidaryti raktą. Jūs galite miegoti ramiai.

- Ačiū, misteri Berouzai. Labos nakties.

Tuoj išauš nauja diena, paskutinė Ketrinos Martin gyvenimo diena.

Ką turėjo menyje daktaras Lekteris?

Daktaro minčių eigos suvokti neįmanoma. Duodama jam bylą, ji tikėjosi, kad jis su malonumu ims apžiūrinėti nuotraukas ir kokiu nors būdu prasitars, ką žino apie Buivolą Bilą.

"BEVILTIŠKAI ATSITIKTINĖS" - pasakė daktaras.

Ir Starling, ir Krofordas, ir daugelis kitų apžiūrinėjo tą žemėlapį su taškais, žyminčiais pagrobimo ir paskandinimo vietas. Klarisai jie priminė žvaigždynus su duomenimis apie kiekvieną žvaigždę. Ji žinojo, kad FTB skyrius jau bandė juos susieti su Zodiako ženklais, deja, jokio ryšio nenustatė.

Jeigu daktaras skaitė bylą tik norėdamas prasiblaškyti, tai kodėl jis paliko užrašą ant žemėlapio?

Daktaras Lekteris pasakė, kad byloje pakankamai informacijos žudikui surasti. "Viskas labai paprasta", - pasakė jis. Kodėl jis akcentavo pirmąją auką? Kokia buvo ta pirmoji? A, štai: "Pirmosios aukos požymiai patys svarbiausi..." Niekas neaišku... Ką jis darė, Klarisa? Kas svarbiausia jo poelgiuose? Kokių tikslų jis siekia savo žmogžudystėmis? Jis kažko aistringai siekia. Nuo ko jis pradeda? O kaip mes patys pradedame jausti aistras ir siekius? Mes pradedame aistringai trokšti to, ką matome KIEKVIENĄ DIENĄ.

Samprotauti apie daktaro Lekterio pasakytus žodžius daug lengviau, kai nejauti į save įremto jo žvilgsnio. Tai daryti daug paprasčiau čia, pačioje Kuantikos širdyje.

Jeigu mūsų aisros prasideda nuo troškimo pasiekti tai, ką mes sutinkame kiekvieną dieną, vadinasi, Buivolo Bilo aistra kilo nužudžius pirmąją auką. Gal jis nužudė tą, kas visą laiką buvo šalia? Galbūt kaip tik dėl to pirmą auką jis paslėpė rūpestingiau, negu visas kitas? Gal jis pagrobė antrąją merginą toli nuo namų, o nuskandino ten, kur ji bus nesunkiai aptikta kaip tik dėl to, kad norėjo visus įtikinti, jog pagrobimo vietos pasirenkamos atsitiktinai?

Mąstydama apie aukas, Starling nelauktai prisiminė Kimberli Emberg. Greičiausiai tai įvyko todėl, kad merginos lavoną ji matė savo akimis.

O štai pirmoji - Frederika Bimel, dvidešimt dvejų metų, Belvederis, Ohajo valstija. Byloje yra dvi nuotraukos. Pirmojoje, paimtoje iš albumo, mergina atrodo stambi, paprasta, gražiais tankiais plaukais, malonaus veido. Antrojoje, nufotografuotoje Kanzas Sičio morge, ji jau nebepanaši į žmogų.

Starling vėl surinko Beruozo telefono numerį. Dabar jo balsas buvo sausesnis, bet jis sutiko išklausyti merginą:

- Ką jūs turite galvoje, Starling?

- Galbūt jis gyvena Belvederyje, ten, kur gyveno pirmoji auka. Tikriausiai jis matė ją kiekvieną dieną ir nužudė atsitiktinai. Galbūt jis paprasčiausiai... norėjo pavaišinti ją stikline limonado, pakalbėti apie muziką... Todėl ir paslėpė kūną geriau, o antrąją auką pagriebė jau toliau nuo namų. Ypatingai kruopščiai jos neslėpė, kad ji būtų aptikta anksčiau ir taip mūsų dėmesys būtų nukreiptas toli į šalį nuo tikrosios jo gyvenamosios vietos. Jūs juk žinote, koks dėmesys skiriamas dingusiems - visos jėgos nukreipiamos paieškai, kol randamas kūnas.

- Starling, rezultatai geresni ten, kur pėdsakai švieži, žmonės geriau prisimena įvykius, liudininkai...

- Kaip tik apie tai aš ir šneku. Jis PUIKIAI ŽINO tai. Jūs pranešite apie mano samprotavimus Krofordui?

- Žinoma. Aš skubiai informuosiu visus rajonus. Jūs protingai mąstote, Starling, bet ten gerai padirbėjo ekspertai, kai tik buvo rastas moters kūnas - kuo ji vardu? Bimel? - ir kai tik ją identifikavo. Vietiniai agentai gerokai pasidarbavo. Visa tai nesukels didesnio susidomėjimo Belvederyje, kaip ir kitos daktaro Lekterio idėjos.

- Betgi jis...

- Starling, mes paruošėme nekrologą Belai. Įrašysiu ir jūsų vardą, jei norite.

- Žinoma. Ačiū, misteri Berouzai.

Starling ištraukė iš džiovyklos daiktus. Šiltoje skalbykloje buvo labai jauku, maloniai kvepėjo. Sausus baltinius ji prispaudė prie krūtinės.

ŠIANDIEN PASKUTINĖ KETRINOS GYVENIMO DIENA...

Kai ji tvirtai apsisprendė, ką daryti toliau, jos akyse staiga pasirodė ašaros.

Trisdešimt šeštas skyrius

Krofordas išėjo iš patalpos, kur vyko gedulingas minėjimas, apžvelgė gatvę ieškodamas Džefo ir savo automobilio. Bet netikėtai jis pamatė laukiančią jo Klarisą Starling.

- Pasiųskite mane, - iš karto išpoškino ji.

Krofordas ką tik buvo atvežęs čia žmonos kūną ir popieriniame maišelyje laikė jos batelius, kuriuos buvo pasiėmęs per išsiblaškymą. Jis susitvardė.

- Ką jūs sakote?

- Atleiskite, - sušnibždėjo Starling. - Aš nebūčiau atėjusi dabar, jeigu mes turėtume daugiau laiko. Pasiųskite mane.

Krofordas suspaudė kišenėse kumščius ir taip staigiai suktelėjo kaklą, kad sugurgždėjo apykaklė. Jo akys blykstelėjo, galbūt netgi iš pykčio.

- Kur pasiųsti?

- Jūs norėjote, kad aš pabuvočiau Ketrinos Martin namuose ir prasiskverbčiau į jos vidų. Leiskite man dabar pagalvoti ir apie kitas aukas. Viskas, kas mums beliko, - tai sužinoti, kaip jis rengia savo medžiokles, kaip susiranda aukas, pagrobia jas. Aš nė kiek ne blogesnė už jūsų seklius, gal net kai kuo ir geresnė. Visos jo aukos - moterys, taigi tuo geriausia užsiimti man, moteriai. Atsidūrusi j7 kambariuose, aš pamatysiu daug daugiau, negu bet kuris vyras. Jūs juk puikiai žinote, kad aš sakau tiesą. Pasiųskite mane.

Krofordas bato galu paspyrė žolę ir užjaučiančiai pažvelgė į merginą. Ji tokia pat užsispyrusi, kaip ir jo Bela.

- Nuo ko jūs ketinate pradėti?

- Nuo pačios pirmosios, Frederikos Bimel, Belvederis, Ohajo valstija.

- Ne nuo Kimberli Emberg, kurią matėte?

- Ji nebuvo jo pirmoji auka.

Užsiminti apie daktaro Lekterio raštelį? Ne, jis pats viską pamatys kompiuterio ekrane.

- Pradėti nuo Emberg reikštų pasiduoti emocijoms, Starling, taip? Gerai. Bet už visas keliones turėsite mokėti pati. Pinigų turite? Bankus atidarys ne anksčiau kaip po valandos.

- Nedaug liko.

Krofordas pasirausė kišenėse. Jis davė jai tris šimtus grynais ir savo čekį.

- Važiuokite, Starling. Važiuokite pas pačią pirmąją auką. Neužmirškite paskambinti man.

Klarisa kilstelėjo ranką, bet neprisilietė nei prie jo veido, nei netgi prie rankos - dabar šiame žmoguje, atrodė, nebuvo tokios vietos, prie kurios būtų buvę galima prisiliesti. Ji greitai apsisuko ir nubėgo prie savo “Pintos”.

Žvelgdamas į nuvažiuojančią mašiną, Krofordas automatiškai patapšnojo per savo kišenes. Jis atidavė jai viską, iki paskutinio cento.

- Tai merginai reikia naujų batelių, - susimąstęs tarė jis. - O mano mergaitei jau nebereikia jokios avalynės.

Jis stovėjo ant šaligatvio ir verkė. Ašaros stingo ant šio žmogaus, aukšto FTB skyriaus viršininko, skruostų. Šis žmogus akimirką pasidarė silpnas ir bejėgis.

Džefas iš automobilio pamatė, kaip sužibo ašaros Krofordo akyse, ir šiek tiek pavažiavo atgal, kad šefas nematytų automobilio. Jis išlipo iš mašinos, užsirūkė. Džefas netrukdys jo, kol šis nenusiramins, nenusišluostys ašarų.

Trisdešimt septintas skyrius

Ketvirtosios dienos ryte misteris Gambas buvo pasiruošęs savo ilgai lauktai operacijai.

Jis sugrįžo iš parduotuvės su paskutiniaisiais pirkiniais, vos tvardydamasis, kad tuoj pat nepultų prie kopėčių į šulinį. Dirbtuvėse jis viską iškrovė: naują peilį pirmajam pjūviui, elastingas plokšteles, kurias jis įstatys į pjūvius, dėžutę druskos. Jis nieko neužmiršo.

Ant švaraus rankšluosčio šalia pailgų vonelių Gambas išdėliojo peilius. Jų buvo keturi: riestas tiesiems pjūviams, mažytis nusmailintu galu išlenkimams, skalpelis ir Antrojo pasaulinio karo laikų durklas. Apvalus jo galas labai tiko dirti odai.

Dar jis paruošė pjūklą skrodimui, kuriuo jis niekada nesinaudojo ir labai apgailestavo, kad kitados brangiai už jį užmokėjo.

Paskui jis ištepė perukų formą, viršų pabarstė stambiais druskos kristalais ir pastatė ją į negilų dubenį su vandeniu. Tai padaręs, jis pasiuntė galvai oro bučinį ir spragtelėjo į tą vietą, kur turėjo būti nosis.

Dirbti lėtai ir tolygiai buvo labai sunku - Gambui norėjosi skraidyti po kambarį, kaip Deni Kei. Jis šypsojosi ir švelniai pūsčiodamas orą vaikė besisukiojančius palei veidą drugelius.

Laikas buvo įjungti siurblius, kad šviežias tirpalas cirkuliuotų. O, koks puikus šviežias juodžemis su besirausiančiomis jame lėliukėmis, tiesa? Jis palietė žemę pirštu. Taip, tiesiog nuostabu.

Dabar pistoletas.

Nužudymo būdo problema nedavė ramybės misteriui Gambui visas paskutiniąsias dienas. Apie korimą negalėjo būti nė kalbos, nes jis bijojosi, kad neišbertų krūtinės ir nugaros, be to, už ausų gali sutrūkinėti oda.

Misteris Gambas sėmėsi patirties sulig kiekvienu nauju atveju, kartais pergalėdamas aštrų širdies skausmą. Reikėjo viską daryti taip, kad būtų išvengta naktinių košmarų, persekiojusių jį anksčiau. Negalima užmiršti vienos svarbios aplinkybės: kokia bebūtų nusilpusi auka - nuo bado ar kovos - ji visada kaunasi dėl savo gyvybės su dviguba jėga, vos tik pajutusi besiartinančią mirtį.

Anksčiau prieš nužudydamas jis medžiojo merginas absoliučiai tamsiame rūsyje, naudodamasis savo infraraudonaisiais akiniais, vis pasiųsdamas aštrius, netikėtus šviesos blyksnius. Nuostabus tai buvo reginys: matyti, kaip jos blaškėsi po kambarius, stengdamosi rasti prieglobstį kampuose. Jis mėgo tokią medžioklę su pistoletu rankose - jam patiko naudotis ginklu. Aukos visada greitai prarasdavo orientaciją, atsimušdavo į baldus, sienas. Gambas, užsidėjęs infraraudonuosius akinius, laukdavo, kol objektai galų gale patrauks rankas nuo veido, ir iš karto šaudavo tiesiai į galvą. Arba pirmiausia į koją žemiau kelio, kad jos galėtų tik šliaužti.

Bet tokie žaidimai buvo tiesiog vaikiški, be to, jis prarasdavo daug laiko. Pagalvojęs jis atsisakė šio plano.

Paskutiniosioms trims jis pasiūlė nusiprausti po dušu viršuje, o paskui nustūmė nuo laiptų su kilpa ant kaklo. Ir jokių problemų nekilo. Bet ketvirtajai atsitiko nenumatytas dalykas ir jam teko šauti vonioje, o paskui visą valandą plauti sienas ir grindis. Jis prisiminė tą merginą - šlapią, pašiurpusia oda - prisiminė, kaip ji suvirpėjo, vos tik jis atlaužė gaiduką. Jam patiko tai daryti - lengvas spragtelėjimas, garsus pokštelėjimas - ir viskas baigta.

Jis mėgo savo pistoletą ir gerai žinojo, dėl ko. Tai buvo labai gražus nerūdijančio plieno "Kolt Piton" sistemos ginklas, turintis ilgą, šešių colių vamzdį. Ir štai dabar užtaisęs jis padėjo pistoletą ant stalo.

Misteris Gambas labai norėjo pasiūlyti šiandien merginai šampūno, nes norėjo pamatyti, kaip ji šukuojasi. Jis ir pats išmoko elgtis su moteriškais plaukais. Bet šis objektas buvo pernelyg minkštas ir, matyt,

pakankamai stiprus. Rizikuoti neverta - galima pažeisti taip trokštamą medžiagą.

Ne, jis atneš iš vonios specialų aukų iškėlimui iš šulinio skirtą įrenginį ir pasiūlys jai išsimaudyti. Kai ji susiriš virve, jis pakels ją iki šulinio vidurio ir šaus kelis kartus į apatinę stuburo dalį. Objektas praras sąmonę, o visa kita užbaigs chloroformas.

Taip ir padarysime. O dabar reikia pakilti į miegamąjį ir numesti jos drabužius. Reikia prikelti savo neįkainojamą mažytę, drauge su ja peržiūrėti įrašą ir kibti į darbą. Šiltame rūsyje jis turi būti nuogas, nuogas ir išsitepęs krauju, kaip pirmąją savo gimimo akimirką.

Kildamas laiptais, jis juto lengvą svaigulį. Greitai nusirengė, apsivilko chalatą, įjungė videomagnetofoną.

- Mažyte, mažyte, kur tu? Šiandien mums sunki diena. Eikš čia, mieloji, - tikriausiai jis paliko ją vonioje antrame aukšte, kad netrukdytų triukšmas rūsyje. - Mažyte, kur tu? Eikš, - pudelio niekur nebuvo. Jis vėl šūktelėjo: - Mažyte! - paskui Gambas pašaukė šunelį atvėręs rūsio duris ir netikėtai išgirdo atsakymą:

- Jis čia, apačioje, su manimi, tu, kalės vaike, - pasigirdo Ketrinos Martin balsas.

Iš siaubo Gambas sudrebėjo, paskui jį apėmė įniršis. Jis suspaudė rankomis smilkinius, atsirėmė kakta į durų staktą ir pabandė susitvardyti. Pakilo šleikštulys, paskui iš gerklės išsiveržė laukinis riksmas. Atsakydamas šunelis plonai kiauktelėjo.

Jis puolė į dirbtuves pistoleto, paskui sugrįžo į rūsį.

Šiukšlių kibiro virvutė buvo nutrūkusi. Jis negalėjo suprasti, kaip jai pavyko tai padaryti. Taip buvo įvykę jau anksčiau, bet tada Gambas nusprendė, kad tai buvo beprotiško bandymo išlipti iš šulinio įsitvėrus į virvę rezultatas. Jos visos bandė tai daryti, prikrėtė pačių netikėčiausių kvailysčių.

Gambas pasilenkė virš šulinio ir, bandydamas susitvardyti, ištarė:

- Meilute, ar tau nieko neatsitiko? Atsakyk man.

Ketrina stipriai įžnybo šuniui, tas suinkštė ir įkando jai į ranką.

- Kaip tau tai patinka? - paklausė ji.

Gambui pasirodė visiškai nesuprantama šnekėtis taip su auka, bet jis rado savyje jėgų numaldyti įniršį:

- Aš tuoj nuleisiu kibirą ir tu įdėsi į jį pudelį.

- Tu nuleisi telefoną, arba aš būsiu priversta nusukti jam sprandą. Bet aš neturiu noro kelti tau skausmą, o tuo labiau šitam nekaltam sutvėrimui. Aš tik noriu gauti telefoną.

Misteris Gambas pakėlė pistoletą. Ketrina išvydo į save nukreiptą vamzdį. Ji susitraukė į kamuoliuką laikydama šunį virš galvos ir taip mėgindama apsisaugoti nuo kulkos. Ji išgirdo, kaip čekštelėjo pistoleto spyna.

- Bjaurybe, kol tu nušausi mane, aš suspėsiu nusukti galvą tavo kalei. Prisiekiu visais šventaisiais! - Ketrina pasikišo pudelį po pažastimi ir sugriebė jį už snukio. - Pasitrauk, kalės vaike, - šuo suskalijo. Pistoletas dingo. Laisva ranka Ketrina nubraukė nuo šlapios kaktos plaukus. - Aš neketinu tavęs įžeidinėti, - vėl ramiai ištarė ji. - Aš tik reikalauju, kad tu mane paleistum. Aišku? O pats gali nešdintis - tu man visiškai nereikalingas, aš tavęs niekada nemačiau. Neleisiu pražūti tavo šuneliui.

- Ne.

- Jis gaus viską. Pagalvok apie jo likimą. Jeigu tu šausi žemyn, jam bus galas. O man reikia tik telefono. Rask ilgą laidą, sujunk kelis galus ir nuleisk aparatą čia. O tavo pudeliu mes pasirūpinsime. Namuose mes turime šunų. Mano mama labai myli gyvuliukus. Tu galėsi pasislėpti. Man į tai nusispjauti.

- Tu daugiau negausi vandens. Nė lašo.

- Jis taip pat negaus, aš neduosiu jam nė šlakelio iš savo butelio. Man labai gaila, bet, atrodo, viena pudelio koja lūžusi, - tai buvo melas. Šuniukas nukrito ant Ketrinos kartu su kibiru ir perbrėžė nagais merginos skruostą. Ji negalėjo paleisti šuns - Gambas būtų pamatęs, kad jo mažytė nešlubčioja. - Jai labai skauda. Ji sulenkė letenėlę ir laižo ją. Net man sunku į tai žiūrėti, - Ketrina melavo. - Ją reikia tuojau pat parodyti veterinarui.

Garsus, pilnas laukinio įtūžio vapėjimas vėl privertė pudelį sukaukti.

- Tu galvoji, kad jam skauda? - rėkė misteris Gambas. - Ne, tu nežinai, kas tai yra skausmas. Tu sukėlei kančių mano mažytei ir už tai virsi taukuose.

Išgirdusi, kaip jis nubėgo laiptais į viršų, Ketrina Martin atsisėdo. Nervinis drebulys sukrėtė visą jos kūną. Ji jau nebegalėjo laikyti šuns, nebegalėjo laikyti butelio su vandeniu - ji nieko nebegalėjo nulaikyti rankose.

Kai mažas šunelis pats užsiropštė jai ant kelių, dėkinga mergina švelniai jį apkabino.

Trisdešimt aštuntas skyrius

Džeko Krofordo kabinetas FTB pastate Vašingtone buvo išdažytas ryškia pilka spalva, tačiau jame buvo dideli langai.

Stovėdamas prie lango, Krofordas mėgino perskaityti tekstą, išspausdintą perduodamojo įrenginio, kurį jau seniai buvo liepęs pašalinti, adatiniu printeriu.

Jis atėjo į darbą tiesiai iš morgo ir buvo labai užsiėmęs nuo pat ryto - skubino norvegus greičiau pateikti detalius dingusio jūreivio, vardu Klausas, požymius, San Diego policijos prašė sparčiau apklausti Raspeilo konservatorijos, kurioje jis davė pamokas, draugus, kalbėjosi su muitininkais, kurie turėjo fiksuoti pažeidimus, susijusius su vabzdžių persiuntimu.

Praėjus trims minutėms po Krofordo pasirodymo pro duris žvilgtelėjo FTB direktoriaus pavaduotojas, naujojo tarptautinio skyriaus vadovas Džonas Go!bis:

- Džekai, mes visi galvojame apie tave ir labai vertiname tavo veržimąsi dirbti. Ar Bela dar nepalaidota?

- Šermenys rytoj vakare. Atsisveikinimo ceremonija įvyks šeštadienį vienuoliktą.

Golbis linktelėjo.

- Gal galiu kuo nors padėti, Džekai? - paklausė jis.

- Ne, aš dirbu, - papurtė galvą Krofordas. - Aš nusiteikęs tik dirbti.

- Aišku, - atsakė Golbis. Jis supratingai linktelėjo ir tęsė: - Frederikas Čiltonas paprašė skirti jam apsaugą.

- Nuostabu. Džonai, ar kas nors Baltimorėje buvo susitikęs su Everetu Jou, Raspeilo įgaliotiniu? Aš tau pasakojau apie jį. Gali būti, kad jis kai ką žino apie fleitininko draugus.

- Taip, kaip tik šiandien ryte mes juo užsiėmėme. Direktorius paskelbė Lekterio paiešką. Ekstra atvejis. Džekai, jeigu ko nors prireiks... - Golbis kilstelėjo antakius, pakėlė ranką ir dingo.

JEIGU TAU KO NORS PRIREIKS...

Jie susitiko Livorne, Italijoje. Jis tarnavo NATO pajėgose, o ją tada dar vadino Filise. Kartą jie vaikščiojo krante ir kažkas apsirikęs šūktelėjo jai iš valties, slystančios upe: “Bela”. Nuo tada ji visam laikui liko jam Bela, o Filise tapdavo tik aštrių ginčų metu.

Dabar Belos nebėra. Ir viskas aplinkui turi pasikeisti.

Suskambo telefonas.

- Misteri Krofordai, daktaras Danielsonas iš...
- Taip, taip, Džekas Krofordas klauso, daktare.
- Jūsų telefono pokalbių nesiklausoma?
- Ne, šitame gale ne. Pasakokite, ką sužinojote, daktare Danielsonai.
- Tas žmogus neturi nieko bendro su Džono Hopkinso pacientais.
- Supratau.
- Jeigu tai jums kuo nors padės, jūs turite visiems pranešti, kad jis nebuvo transseksualas ir jokių ryšių su institutu nepalaikė.
- Gerai, taip ir padarysiu. Tuojau pat, - "Na, na, kalbėk toliau, kalės vaike", - pagalvojo Krofordas.
- Jis surengė skandalą daktarui Purviui.
- Kas, daktare Danielsonai?
- Prieš trejus metus jis kreipėsi į Džono Granto kliniką Harisberge, Pensilvanijoje.
- Papasakokite, kaip jis atrodo.
- Baltųjų rasės. Tada jam buvo trisdešimt vieneri. Ūgis - daugiau kaip šimtas aštuoniasdešimt centimetrų, sveria apie aštuoniasdešimt šešis kilogramus. Jis atvyko testuotis ir pusę testų sėkmingai įveikė, o psichologinė analizė ir pokalbis davė visiškai priešingus rezultatus. Jūs leidote man suprasti, kad paieškos iniciatorius buvo Alanas Blumas, bet iš tikrųjų čia įsivėlęs daktaras Hanibalas Lekteris, ar ne?
- Tęskite apie Grantą, daktare.
- Galų gale konsiliumas atsisakė jį operuoti, nes jiems pavyko išsiaiškinti kai ką įdomaus.
- Ką?
- Mes užklausėme policijos. Pasirodė, kad Harisberge jis ieškomas dėl dviejų nusikaltimų, susijusių su homoseksualistais. Beje, paskutinysis jo kompanionas vos nemirė. Jis ir davė mums adresą namo, kuris pasirodė besąs viešbutis ir kuriame kartkartėmis apsistodavo tas Grantas. Policija padarė pirštų atspaudus, rado kreditinę kortelę, sužinojo vairuotojo pažymėjimo numerį. Jo tikrasis vardas pasirodė besąs ne Džonas Grantas. Mums ką tik pranešė tai.
- Koks jo vardas, daktare Danielsonai?
- Geriau padiktuosiu paraidžiui: D-Ž-E-I-M-A-S G-A-M-B-A-S.

Trisdešimt devintas skyrius

Ruberoidu dengtas tamsus triaukštis Frederikos Bimel namas stovėjo šalia plataus nutekamojo griovio. Prie vandens augantys klevai buvo išlaikę savo žalumą iki pat žiemos. Šiaurės pusėje langai buvo uždangstyti plastiko gabalais.

Mažame labai šiltame nuo įjungto šildytuvo prieškambaryje sėdėjo vidutinio amžiaus moteris su kūdikiu ant rankų.

- Mano žmona, - pristatė ją misteris Bimelas. - Mes susituokėme per šias Kalėdas.

- Sveiki, - tarė Starling. Atsakydama moteris tik šyptelėjo.

Didžiajame kambaryje buvo palyginti šalta. Aplinkui stovėjo krepšiai su įvairiu šlamštu, dėžutės su lempų gaubtais, žurnalų ryšuliai, senos teniso raketės, lovos baltiniai, taikinys strėlėms mėtyti ir kitokie daiktai.

- Mes greitai išsikraustysime iš čia, - paaiškino misteris Bimelas.

Laikydamasi už turėklų, Starling paskui Frederikos tėvą pakilo į viršų. Jo drabužiai trenkė pelėsiais. Pro skylutes stoge blykčiojo saulės spinduliai.

Mažytis merginos kambarėlis buvo trečiame aukšte, pačioje pastogėje.

- Aš jums dar reikalingas?

- Vėliau galbūt aš užduosiu jums keletą klausimų, misteri Bimelai. O kas atsitiko Frederikos mamai? Byloje parašyta “mirusi”, bet neparašyta, kada.

- Ji mirė, kai mergaitei buvo dvylika.

- Suprantu.

- Jūs manėte, kad moteris apačioje - jos motina? Jūs taip pagalvojote? Tikiuosi, įstatymas vienodas visoms klasėms, mis. Mano žmona net nematė Frederikos.

- Misteri Bimelai, ar čia viskas liko kaip buvę?

Vyriškio veidas surūstėjo, bet jis rado jėgų atsakyti kiek galima ramiau:

- Taip. Mes neužeiname čia nuo pat tos dienos. Niekas nelietė jos daiktų. Įsijunkite šildytuvą, jei norite. Tik prieš išeidama neužmirškite išjungti.

Kelias sekundes Starling stovėjo prie durų. Jai reikėjo šiek tiek atsigauti, tik tada ji bus pajėgi mąstyti apie Frederikos likimą.

O'kei, sakykim, kad Buivolas Bilas susidorojo su ja pirmąja ir gerai paslėpė upėje toliau nuo namų. Paslėpė geriau negu kitas, nes norėjo, kad kitas rastų anksčiau. Jis norėjo parodyti, kad renkasi aukas atsitiktinai ir neapsiriboja tam tikra erdve. Jam buvo labai svarbu nukreipti dėmesį nuo Belvederio, nes jis gyvena būtent čia arba kažkur netoliese.

Jis pradėjo nuo Frederikos todėl, kad aistringai siekė gauti jos odą. Mes niekada nejaučiame aistros įsivaizduojamiems dalykams. Aistra - tai pati paprasčiausia žmogaus nuodėmė. Ją gimdo tik kas nors apčiuopiamo, tai, ką mes matome kiekvieną dieną. Jis matydavo Frederiką nuolat. Jis susitikdavo merginą kasdien, jis kažkokiu būdu įsiskverbė į jos gyvenimą.

O koks tas gyvenimas buvo?

Starling atidarė duris. Štai jis, tas trenkiantis šaltais pelėsiais kambarys. Pernykščiame kalendoriuje ant sienos - amžinas pavasaris. Frederikos nėra jau dešimt mėnesių.

Sukietėjęs, pajuodęs nuo laiko katės maistas dubenėlyje kambario kampe. Frederika buvo gera šeimininkė. Ant langų gėlėtos kartūninės užuolaidos. Sprendžiant iš susiraičiusių kampų, jos pasiūtos iš paklodžių.

Ar atsivesdavo ji čia draugų? Ar turėjo ji artimą žmogų, kurį būtų išdrįsusi vestis šitais laipteliais? Skėtis prie durų...

Nuotraukoje - Frederika pirmame plane drauge su dūdų orkestru. Čia ji didelė ir pilnoka, bet uniforma jai tinka geriau, negu daugeliui kitų. Net nuotraukoje matyti, kokia nuostabi jos oda. Ji simpatiška mergina, nors veido bruožai ir netaisyklingi; žinoma, gražuole jos taip pat nepavadinsi. Ir Kimberli Emberg nepavadinsi gražuole, ir kitų dviejų.

Ketrina Martin kitokia - stambi, graži jauna moteris, kuriai, sulaukus trisdešimties, matyt, teks laikytis dietos.

Taip, jis niekada nežvelgia į moteris paprasto vyriškio žvilgsniu. Tai, ką gražiais dalykais laiko kiti, jam nieko nereiškia. Jos turi būti stambios ir turėti švarią lygią odą.

Kaip apsitaisiusi Frederika rodydavosi draugams? Apie ką ji svajojo, kaip įgyvendindavo savo svajones? Ar ji rūpinosi savo išvaizda?

O štai ir kelios dietos: ryžių, vaisių sulčių, dar viena, kurios laikantis draudžiama valgant gerti skysčius.

Įdomu, ar Buivolas Bilas žinojo apie tai, kai rinkdavosi stambias merginas? Sunku pasakyti. Peržiūrėjusi bylą, Starling sužinojo, kad dvi aukos griežtai laikėsi dietos ir buvo gydomojo maitinimosi klubo narėmis. FTB agentai bandė sužinoti, ar priklausė kitos žuvusios merginos

šiems klubams. Ar ir Ketrina Martin buvo vienos iš tokių draugijų narė? Klarisa to nežinojo. Na, Frederika tam paprasčiausiai neturėjo pinigų.

Atvėrusi drabužių spintą, Starling nustebo išvydusi Frederikos garderobą. Ji pasirodė beturinti puikių suknelių, nedaug, bet užtektinai, kad gražiai atrodytų mokykloje, gatvėje. Starling iš karto suprato, kad Frederika pati siuvosi sau rūbus ir darė tai labai kruopščiai, rūpestingai nusiūdama siūles, apdorodama kiekvieną detalę.

Viename krepšyje buvo sudėta daug įvairiausių iškarpų. Klarisa apžiūrėjo jas.

Beje, spintoje kabėjo kelios suknelės, pirktos brangioje "Džuno" parduotuvėje. Ketrina Martin taip pat pirkdavo drabužius "Džuno".

Starling pasitraukė nuo spintos, atsisėdo ant lovos krašto ir, sudėjusi rankas ant krūtinės, įsistebeilijo į sukneles.

"Džuno" - tai paprasčiausia parduotuvė, kurioje parduodami drabužiai, skirti apkūnioms moterims. Tokia parduotuvė yra kiekviename didesniame ar mažesniame mieste.

Gal Buivolas Bilas sekė tas parduotuves, išsirinkdavo auką ir paskui persekiodavo ją?

Ketrina Martin buvo pati smulkiausia iš visų jo aukų. Frederika, pirmoji, - pati stambiausia. Kodėl jis pasirinko senatorės dukterį? Ketrinos krūtys stangrios ir putnios, bet ji nėra labai stambi. Gal jis pats sulyso? Gal taip pat įstojo į dietos mėgėjų sektą? Kimberli pagal savo matmenis buvo ties viduriu.

Kambario durys netikėtai atsidarė. Starling apmirė, bet tuoj suprato, kas atsitiko - priešais ją stovėjo didelis katinas skirtingomis akimis: geltona ir žydra. Jis užšoko ant lovos ir prisiglaudė prie merginos. Katinas ieškojo Frederikos.

Vienatvė. Stambi vieniša mergina bandė kaip nors nuspalvinti savo vienatvę.

Vienatvė galėjo ją pastūmėti į Buivolo Bilo glėbį. Bet kaip į jį pateko Ketrina? Ji niekada nebuvo vieniša.

Kimberli taip pat leisdavo laiką viena... Gana apie ją. Bet, žvelgdama į spintą, Klarisa prieš savo pačios valią prisiminė pilną merginos nugarą, trikampius odos gabalus, išpjautus iš jos pečių. Tolimoje sąmonės kertelėje suspurdėjo netikėta mintis, kuri įgavo vis ryškesnius bruožus ir ėmė suktis galvoje, sukeldama artėjančio triumfo pojūtį.

JUK TAI IŠKARPOS! JIS PJAUSTĖ IŠ ODOS TRIKAMPIUS, KAD PASKUI PADARYTŲ IŠKARPAS. TAS TRISKART PRAKEIKTAS MONSTRAS MOKA SIŪTI. BUIVOLAS BILAS MOKA SIU-

VĖJO AMATĄ. JIS NĖRA PAPRASTAS GATAVŲ DRABUŽIŲ MEDŽIOTOJAS.

O ką sakė daktaras Lekteris? “Jis siuvasi sau drabužius iš tikros moters odos”. Apie ką jis tada klausė? Ar aš moku siūti? Taip, velniai griebtų, moku.

Starling atlošė galvą, akimirkai užsimerkė. Sprendimo ieškojimas - ta pati medžioklė. Tai laukinio džiaugsmas ir mes apdovanoti juo nuo pat gimimo.

* * *

Starling sustojo prie pat vandens.

Beveik kiekvienas kampelis Žemėje tam tikru dienos metu žvelgiant iš tam tikro kampo atrodo nustabiai. Jeigu jūs ilgai gyvenate vienoje vietoje, tai žinote tą metą ir nekantriai jo laukiate. Pusiaudienis tikriausiai ir buvo tas momentas žvelgiant į mažytį Likingo upelį, čiurlenantį už Felstryto pro Bimelo namą. Galbūt jo duktė svajodavo kaip tik tuo metu? Nuo upelio kilo garai ir kitame jo krante krūmokšniai skendo rūke. Šiaurės rytų vėjelis lenkė žolę saulės pusėn.

Nuo misterio Bimelo svirno į upę leidosi plastmasinis vamzdis. Jame kažkas sučiurleno ir iš vamzdžio pasipylė krauju nuspalvintas vanduo, tuoj susigerdamas į nenutirpusį sniegą. Iš svirno, nutviekstas saulės spindulių, pasirodė ir pats Bimelas. Jo kelnės buvo aptaškytos krauju, o dubenėlyje jis nešėsi kažkokius rausvus ir pilkus gumulėlius.

- Neapsiplunksnavę balandžiai, - tarė jis, pastebėjęs klausiamą Starling žvilgsnį. - Ragavote kada nors?

- Ne, - atsakė mergina, vėl nusisukdama į vandenį. - Man yra tekę valgyti tik didelius balandžius.

- Skanu ir nereikia pešti plunksnų.

- Misteri Bimelai, ar Frederika turėjo pažįstamų Kalumet Sityje arba Čikagoje? - jis patraukė pečiais, paskui neigiamai papurtė galvą. - Kaip jūs galvojate, ar jai kada nors teko buvoti Čikagoje?

- Jūs norite pasakyti, kad mano duktė galėjo pabuvoti šiame mieste man nežinant? Ne, tai neįmanoma.

- O ar ji turėjo pažįstamų sukirpėjų ar siuvėjų?

- Ji pati labai daug kam siuvo. Ir siuvo ne blogiau už savo motiną. Apie jokius siuvėjus aš nežinau. Ji siuvo ir parduotuvėms, ir solidžioms damoms, ir dar kažkam.

- Kas buvo jos geriausia draugė, misteri Bimelai? Su kuo ji užmu-

šinėjo laiką? - Starling visai neketino pavartoti žodžių "užmušinėjo laiką", bet frazė išsprūdo ir jis neatkreipė į tai jokio dėmesio.

- Mano dukrelė nešlitinėjo be darbo. Ji visada buvo kuo nors užsiėmusi. Dievas nepadovanojo jai grožio, bet apdovanojo darbštumu.

- Kas vis dėlto buvo jos geriausia draugė?

- Man atrodo, Stasi Hubka. Jos kartu augo. Motina visada tvirtino, kad Stasi vaikščiodavo su Frederika tik dėl to, kad parodytų, jog ją visada kas nors lydi. Nežinau, ar tai teisybė...

- Sakykite, kur galėčiau susitikti tą merginą?

- Stasi dirbo draudimo agentūroje. Galbūt dirba ten ir dabar. Tai Franklino draudimo agentūra.

Susikišusi rankas giliai į kišenes ir nuleidusi galvą, Klarisa Starling nuėjo prie savo mašinos per ratų išvažinėtą kiemą.

Pro langą iš pačios namo pastogės ilgesingai į ją žvelgė Frederikos katinas.

Keturiasdešimtas skyrius

Kuo toliau trauki į Vakarus, tuo aktyviau aplinkiniai reaguoja į oficialius skiriamuosius FTB ženklus. Starling pažymėjimas, Vašingtone priverčiantis kilstelėti vieną vienintelį antakį, Belvederio draudimo agentūroje sukėlė žaibišką Stasi Hubkos šefo reakciją. Jis pats užėmė merginos darbo vietą prie telefonų ir pasiūlė pokalbiui savo mažytį kabinetą.

Stasi Hubka buvo apvalaus gudroko veido, avėjo batelius neįtikėtinai aukštomis pakulnėmis. Jos plaukai priminė sparnus, į juos buvo įsmeigtos pusapvalės "Šer Bonė" šukos. Ji taip pat spėjo apžiūrėti Starling nuo galvos iki kojų.

- Stasi... ar galiu tave vadinti Stasi?

- Žinoma.

- Pasakyk, kaip, tavo nuomone, visa tai galėjo įvykti? Kur tas žmogus galėjo sučiupti Frederiką?

- Leisti nulupti nuo savęs odą - tai ne juokai! Ar jūs matėte ją? Sako, ji panaši į guminį maišą, iš kurio išleido orą...

- Stasi, ar ji nesakė, kad turi pažįstamų Čikagoje ar Kalumet Sityje?

- Čikagoje? - paklausė mergina. - Ne. Kartą per Padėkos dieną ten žygiavo visas mūsų orkestras.

- Kada?

- Aštuntoje klasėje. Kada tai buvo? Taip, prieš devynerius metus. Mus atvežė ir po parado tuoj sugrūdo į autobusą.

- Ką tu pagalvojai, kai sužinojai apie jos dingimą praėjusį pavasarį? Ką tu tada pagalvojai?

- Tą vakarą mes su Skipu buvome koncerte, paskui užsukome į barą išgerti, o ten prie mūsų priėjo Pamas Malaveskis ir pasakė, kad dingo Frederika. Skipas paprieštaravo ir pasakė, kad Hudinis negalėjo to leisti. O paskui mums pasakė, kas tas Hudinis, nes visada norėjo atrodyti visažinis. Aš pagalvojau, kad Frederikai paprasčiausiai įsipyko jos tėvas. Jūs matėte jos namą? Na, argi ne skylė? Ji visada baisiai gėdinosi pasikviesti ką nors į svečius. Ir aš ją kaip niekas kitas supratau.

- Gal tu kada nors pagalvojai, kad ji pabėgo ne viena? Pasistenk prisiminti ir nebijok apsirikti.

- Skipas pagalvojo, kad ji pagaliau rado savąjį apvaliaveidį. Bet tai netiesa - tada ji nieko neturėjo. Kitados ji draugavo su vaikinu, bet tai jau seniai tapę istorija. Jis taip pat grojo orkestre. Aš pasakiau "draugavo", bet tai netiesa. Jie paprasčiausiai plepėdavo, kikendavo, ruošdavo kartu pamokas kaip dvi mokyklos draugės.

- Ką tu pagalvojai, kai Frederika nepasirodė?

- Pamas pasakė, kad greičiausiai ją pagrobė ateiviai iš Mėnulio. Nežinau. Aš visada su virpuliu prisimenu tai. Kurį laiką vakarais neišeidavau iš namų be Skipo. Aš pasakiau jam: "Ei, mažyli, užsirašyk sau ant nosies: kai nusileidžia saulė, iš namų mes galime išeiti tik dviese".

- Gal kada nors užsiminė apie Džeimą Gambą ar Džoną Grantą?

- Hm... m...m... Ne, neprisimenu.

- Gal ji turėjo bičiulį, apie kurį tu nieko nežinojai? Juk jūs ne kiekvieną dieną susitikdavote?

- Ne, jeigu ji būtų susiradusi vaikiną, aš pirmoji būčiau apie tai sužinojusi, patikėkite. Ji visada buvo viena.

- Gerai, sakykim, kad ji susipažino su vaikinu ir nusprendė nuslėpti tai.

- Kuriems galams?

- Gal pagalvojo, kad kita paverš.

- Kas, mes? Ne, niekada. Mes niekada nebūtume išdrįsusios jos nuskriausti. Ji buvo... buvo... ne tokia, kaip visos.

- Jūs ir dirbote kartu, Stasi?

- Aš, ji, Pamas Malaveskis ir Džoronda Askju paprastai vasarą uždarbiaudavome įvairiose parduotuvėse. Atsitiktinai mes su Pamu pakliuvome į "Ričardso" prekybos centrą ir likome ten. Kitą dieną pasirodė

Frederika, nes jiems reikėjo dar vienos merginos. Bet misis Berdain pareiškė: "Gerai, Frederika, mums iš tiesų reikalinga jauna ledi, kuria pirkėjai galėtų pasitikėti. Kad jie ateitų tik pas mus, o tu galėtum patarti, koks drabužis pirkėjui tinka. Bet tau reikia šiek tiek sublogti. O dabar, jei nori, aš galiu pasišnekėti su misis Lipman ir ji priims tave". Misis Berdain suokė kaip lakštingala, bet pasirodė esanti tikra bjaurybė.

- Frederika sutiko?

- Taip. Žinoma, jai buvo skaudu. Senoji misis Lipman persiuvinėjo sukneles mūsų parduotuvės klientėms. Ji turėjo daug darbo ir vienai jai buvo sunku. Frederika jai padėdavo. Vakarais mes susitikdavome, eidavome pas Pamą pasižiūrėti videofilmų. Ji visada atsinešdavo darbo ir žiūrėdama siūdavo.

- Frederika matuodavo lankytojus?

- Kartais, bet ne dažnai. Apskritai aš dirbdavau ne kasdien ir ne viską žinau.

- O misis Berdain žinotų?

- Manau, kad taip.

- Gal Frederika užsiminė, kad yra siuvusi drabužių kam nors iš Čikagos ar Kalumet Sičio?

- Galbūt tai žinojo misis Lipman. Aš - ne.

- Ar tu žinai, kur ji dabar? Norėčiau su ja susitikti.

- Ji mirė. Frederika sakė, kad ji išvažiavo į Floridą ir ten mirė. Aš niekada nesu jos mačiusi. Geriausia jums būtų pasišnekėti su kuo nors iš jos šeimos. Aš tuoj užrašysiu adresą.

- Sakyk, kur Frederika pirkdavosi drabužius?

- Visur. Manau, kad net pas mus, "Ričardse". Ypač kai madingi tapo laisvi, didesnės apimties drabužiai. Tokių drabužių pasirodė daugelyje parduotuvių.

- Ar ji lankydavosi specialiose parduotuvėse stambioms moterims?

- Mes drauge eidavome ten ir ji apžiūrinėdavo modelius, kad galėtų siūti pagal juos didelių dydžių drabužius. Paskui ji darydavo iškarpas.

- Gal prie jūsų kas nors prieidavo, sekdavo jus tose parduotuvėse, gal Frederika sakė, kad jaučia kieno nors įkyrius žvilgsnius? - Stasi sekundę atidžiai pažvelgė į lubas, paskui neigiamai papurtė galvą. - Stasi, ar į jūsų parduotuvę užeidavo transvesticistų... vyrų, trokštančių dėvėti moteriškus drabužius, arba tokių, kurie ieškojo neįtikėtinai didelių dydžių suknelių?

- Ne. Kartą mes su Skipu matėme vieną tokį Kolumbo bare.

- Frederika buvo su jumis?

- Visai ne. Ten mes važiuodavome per išeigines dviese.

- Jei prisimeni, užrašyk man adresus visų parduotuvių, prekiaujančių didelių dydžių drabužiais, kuriose jūs su Frederika arba dirbote, arba tiesiog lankydavotės.

- Tiktai čia ar ir Kolumbe?

- Ir šia, ir Kolumbe. Neužmiršk užrašyti ir "Ričardso" parduotuvės adreso. Aš noriu pasišnekėti su misis Berdain.

- Gerai. Puiku būti FTB agente, tiesa?

- Ko gero.

- Tau tenka daug keliauti, buvoti geresnėse vietose, negu šita skylė?

- Kartais.

- Ir tu turi visada deramai atrodyti, taip?

- Na, žinoma. Aš turiu atrodyti kaip visi dalykiški žmonės.

- Kaip tu ten patekai?

- Pirmiausia reikia įstoti į koledžą, Stasi.

- Ten reikia brangiai mokėti...

- Taip, tikrai. Gal kas nors padės. Nori pamėginti?

- Norėčiau... Frederika buvo tokia laiminga, kai aš susiradau darbą, - merginos akyse pasirodė ašaros. Ji plačiai pramerkė akis ir užvertė galvą, kad nenutekėtų dažai.

- Kaip dėl adresų?

- Tuoj atnešiu. Ant stalo turiu telefonų sąrašą ir užrašų knygelę su adresais.

Ji išėjo iš kambario žiūrėdama į viršų ir orientuodamasi tik pagal lubas.

Telefonas ant viršininko stalo seniai nedavė ramybės Starling. Kai tik Stasi Hubka išėjo, Klarisa surinko telefono numerį Vašingtone, norėdama sužinoti naujienas.

Keturiasdešimt pirmas skyrius

Misteris Gambas griebėsi darbo vakarop.

Su ašaromis ir neapykanta akyse jis vėl peržiūrėjo videoįrašą. Mažame ekrane Mam užlipo ant tramplino, juokdamasi puolė žemyn. Ašaros trukdė žiūrėti filmą, tarsi jis pats būtų buvęs baseine po vandeniu.

Jis nebegalėjo ilgiau laukti, nebegalėjo daugiau laikyti aukos, ne-

begalėjo nuolat grasinti jai. Jo neįkainojama mylima kalytė kentėjo - jis gerai tai žinojo. Tironas nebuvo tikras, kad suspės anksčiau nušauti mergiotę, negu ši pasmaugs jo brangenybę. Bet pamėginti reikėjo. Dabar arba niekada.

Misteris Gambas išsirengė nuogas, užsimetė chalatą. Iš didelės vaistų spintos pasiėmė gydomojo tepalo, kuriuo tepdavo savo brangenybės žaizdeles, kai ją perdrėksdavo katinas.

Reikia labai atsargiai nusitaikyti ir šauti į galvą. Dėl mylimo gyvuliuko teks paaukoti tos mergšės plaukus. Mylima mažytė kainuoja daugiau. Taip, jis paaukos skalpą ir tai bus pudelio saugumo garantas.

Misteris Gambas tyliai nusileido į virtuvę. Nusiavė šlepetes ir ėmė leistis laiptais į rūsį laikydamasis arčiau sienos, kad negirgždėtų pakopos.

Šviesos jis neįjungė. Apgraibomis pasiekė dirbtuves. Jis juto, kaip grindys linksta nuo jo svorio. Chalato rankove jis užkliudė narvelį ir jame pasigirdo nepatenkintas ką tik išsiritusių drugelių plazdesys. Jis susirado infraraudonuosius akinius, užsidėjo juos ir viskas aplinkui žaliai nušvito. Akimirkai Gambas sustingo įsiklausydamas į raminantį vandens čiurlenimą bakuose. Tamsos valdovas, tamsos karalius!

Chaotiškai tamsoje plevenantys drugeliai brėžė žalias linijas, nuo jų dvelkė vos juntamas vėjelis.

Jis patikrino savąjį “Pitoną”. Pistoletas buvo užtaisytas sprogstamosiomis trisdešimt aštuntojo kalibro kulkomis. Kulka įsiskverbia į galvą ir akimirksniu ištinka mirtis. Bet jeigu auka stovės, tai kulka pramuš viršugalvį, pasmakrę ir gali pažeisti krūtinės odą.

Susilenkęs jis labai tyliai nusėlino pirmyn. Apmirė užmynęs slaptojo kambario grindis. Reikia eiti atsargiai, be garso, bet nedelsti. Šuniukas neturi pajusti jo artėjimo.

Aplinkui viskas nušvitę žaliai. Gambas pasilenkė virš šulinio. Štai jie. Objektas susirietęs guli ant šono. Tikriausiai miega. Jo brangenybė prisiglaudusi prie merginos ir tikriausiai taip pat miega. Kad tik ji būtų gyva.

Galva gerai matosi. Žinoma, galima šauti į kaktą ir tada plaukai liks sveiki. Bet per daug rizikinga. Nors “Pitonas” ir labai tikslus ginklas. Kulkos trajektorija neturi peržengti infraraudonojo spindulio ribų.

Gal kvapą, gal kokį nors triukšmą pajuto jo pudelis - Gambas matė, kad šunelis gyvas. Ir jo kojos sveikos. Būtent šią akimirką jis suprato štai ką: Ketrina Martin nesuspės šuneliui padaryti nieko blogo. O, džiaugsmingas palengvėjimas! Dabar jis galėjo ramiai šauti aukai į koją

ir, kol ji spės pagriebti šuniuką, ištaškyti jos prakeiktą galvą. Tada nieko nereikės saugotis.

Jis sugrįžo į viršų, įjungė visame name šviesas, pasiėmė žibintą. Dabar Gambas buvo tvirtas, mąstė šaltai ir blaiviai. Grįždamas prie šulinio prisiminė, jog reikia įleisti į jį truputį vandens, kad mėsos gabalai ir plaukai neužkimštų nutekamojo vamzdžio.

Jis jau leidosi į rūsį su prožektoriumi rankoje, kai netikėtai subirbė durų skambutis.

Jo garsas augo aidėdamas ausyse. Gambas sustojo, akimirką susimąstė. Kas tai galėtų būti? Jis nebuvo girdėjęs skambučio jau daugelį metų, net nežinojo, ar jis dar veikia. Monstras pakilo į viršų, pažvelgė į apdulkėjusį varpelį. Tą akimirką jis vėl subirbė - įkyriai, atkakliai. Kažkas stovėjo ten, už durų, ir spaudė mygtuką su užrašu "Valdytojas".

Jie nepasitrauks.

Už durų tebeskambino.

Geriau bus pažvelgus. Užtaisytą "Pitoną" jis įsidėjo į chalato kišenę. Netikėtai skambutis nutilo. Jis apmirė. Visiška tyla. Bet vis tiek reikia pasižiūrėti.

Durys į rūsį gerai uždarytos. Dabar čia nesigirdės jokių šauksmų iš šulinio. Tai jis gerai žinojo.

Pasigirdo stiprus beldimas. Gambas pravėrė duris kiek leido grandinėlė.

- Aš jau seniai skambinu, bet niekas nesirodo, - pasigirdo Starling balsas. - Man reikalinga moteris, vardu misis Lipman, arba kas nors iš jos šeimos. Gal galėtumėte padėti?..

Plyšyje pasirodė FTB agento pažymėjimas.

- Atleiskite, bet man reikia su jumis pasišnekėti. Aš ieškau misis Lipman šeimos, nes žinau, kad anksčiau ji čia gyveno. Prašau padėti.

- Misis Lipman seniai mirusi. Kiek aš žinau, giminių ji neturi.

- O advokatas ar patikėtinis? Kas nors, kas tvarkė jos dokumentus? Ar jūs pažinojote misis Lipman?

- Labai mažai. O kodėl to klausiate?

- Aš tiriu Frederikos Bimel nužudymo bylą. Koks jūsų vardas?

- Džekas Gordonas.

- Jūs pažinojote Frederiką Bimel, kai ji dirbo pas misis Lipman?

- Ne. Galbūt tai ta stambi jauna moteris, kurią kartais čia matydavau. Nors nesu tuo tikras. Atleiskite, nenoriu pasirodyti šiurkštus, bet aš jau miegojau... Misis Lipman advokatas, žinoma, yra. Gal kur nors mėtosi jo kortelė. Pažiūrėsiu. Jūs užeisite? Aš sušalau, o ir katinas gali iš-

bėgti pro duris. Jis kaip kulka neria į gatvę ir man ne visada pavyksta jį pagauti, - misteris Gambas nuėjo prie biuro tolimajame virtuvės kampe. Starling įėjo ir pasiruošė bloknotą. - Tiesiog siaubinga! Aš visas sudrebu, prisiminęs tą įvykį. Jūs manote, policija jau aptiko pėdsakus?

- Kol kas ne, bet tyrimas nebaigtas, misteri Gordonai. Jūs įsikūrėte čia iš karto po misis Lipman mirties?

- Taip, - Gambas palinko prie biuro nusisukęs nuo Starling. Jis ištraukė kažkokius stalčiukus ir pradėjo juose raustis.

- Gal čia liko kokių nors popierių? Dokumentų?

- Ne, visiškai nieko. FTB jau ką nors sužinojo? Vietinė policija, mano manymu, niekam tikusi. Jūs turite žudiko požymius, pirštų atspaudus?

Iš už misterio Gambo chalato apykaklės išropojo drugelis. Jis stabtelėjo nugaros viduryje, maždaug ties širdimi, ir išskleidė sparnus.

Starling įsikišo bloknotą į kišenę.

Štai jis, tas velniškas misteris Gambas. Ačiū Dievui, paltas neužsagstytas. Bėgti? Paskambinti? Ne. Jis žino, kad aš iš FTB. Paleisiu jį iš akių - ir jis nužudys mane. Išpjaus inkstus. Vėliau jį suras, žinoma, sučiups, bet tik vėliau... Telefonas? Nesižvalgyti. Čia nėra telefono. Paklausti, kur? Surinkti numerį, pulti jį. Paguldyti veidu į grindis ir sulaukti policijos. Tiktai taip.

Reikia veikti. Jis atsisuka.

- Štai advokato telefonas, - tarė misteris Gambas. Rankose jis laikė vizitinę kortelę.

Paimti ją? Ne.

- Puiku, labai ačiū. Misteri Gordonai, jūs leisite pasinaudoti telefonu?

Kai jis dėjo ant stalo vizitinę kortelę, drugelis purptelėjo. Pakilęs nuo maniako nugaros, praskrido pro juos ir nutūpė ant lentynėlės virš prausyklos.

Jis pažvelgė į vabzdį. Klarisa nesekė drugelio skrydžio - jos akys buvo įsmeigtos į jo veidą. Jis viską suprato.

Jų žvilgsniai susitiko - abu dabar suprato vienas apie kitą viską.

Misteris Gambas palenkė galvą šiek tiek į šoną, nusišypsojo:

- Telefonas kitame kambaryje. Tuoj atnešiu.

Ne. Pirmyn! Vienu judesiu, daug sykių kartotu užsiėmimų metu, Starling išsitraukė pistoletą, stipriai suspaudė abiem rankomis nusitaikiusi tiesiai į žmogžudžio krūtinę.

- Stovėt! - Gambas prikando lūpą. - Ramiai, nejudėt. Rankas už galvos!

Išvesti į gatvę. Paguldyti veidu žemyn gatvės viduryje.

Parodyti žmonėms FTB agento žetoną.

- Misteri Gambai... misteri Gambai, jūs areštuotas. Lėtai eikite į priekį.

Jis žaibiškai puolė pro duris. Jeigu žmogžudys būtų įkišęs ranką į kišenę, jeigu ji būtų išvydusi ginklą, iš karto būtų šovusi. Bet jis paprasčiausiai pabėgo iš kambario.

Starling girdėjo, kaip jis nusileido laiptais žemyn, apibėgo stalą, atidarė duris, pamatė žemyn vedančius laiptus. Jis dingo. Ryškiai apšviesti laiptai buvo tušti. Spąstai. Beliko kaip perekšlei laukti čia.

Rūsyje nuaidėjo vos girdimas šauksmas, panašus į plėšiamo popieriaus garsą.

Ji niekada nemėgo laiptų, ji paprasčiausiai neapkentė jų. Bet reikėjo judėti į priekį, kitaip viskas žuvę.

Ketrina Martin suriko vėl. Jis žudo merginą! Klarisa pradėjo leistis žemyn viena ranka laikydamasi už turėklų, kita spausdama pistoletą ir sukiodama jį į visas puses, stengdamasi neišleisti iš akių dvejų durų apačioje.

Rūsys buvo ryškiai apšviestas. Ji negalėjo prieiti prie durų nenusisukusi nugara į kitas. Tad greičiau prie kairiųjų, iš kur pasigirdo riksmas. Klarisa stovėjo ant smėliu pabarstytų slapto kalėjimo grindų, išplėstomis iš siaubo akimis žvelgdama į duris. Vienintelė vieta, kur galima pasislėpti - šulinys. Spausdama ištiestomis rankomis ginklą, ji apėjo jį. Nieko.

Iš gilumos tarsi dūmelis ištrūko silpnas inkštelėjimas. Tai šuniukas. Klarisa, nenuleisdama akių nuo durų, palinko virš šulinio, pažvelgė žemyn, pamatė merginą, pakėlė galvą, vėl pažvelgė žemyn, tarė tai, ką buvo išmokusi, kai reikėjo nuraminti belaisvį:

- FTB. Jums pavojus negresia.

- Negresia? Po velnių! Jis turi pistoletą. Ištraukite mane. IŠTRAUKITEMANEIŠČIA!

- Ketrina, viskas bus gerai. Tylėk. Tu žinai, kur jis galėtų būti?

- IŠTRAUKITE MANE. MAN NUSISPJAUTI, KUR JIS. IŠTRAUKITE MANE.

- Aš išlaisvinsiu tave. Patylėk. Geriau padėk. Tylėk, kad galėčiau išgirsti jo žingsnius. Nuramink šunį.

Traukdamasi nuo šulinio ir taikydamasi į duris, mergina pajuto,

kaip beprotiškai daužosi širdis. Nuo jos trūkčiojančio kvėpavimo pakilo dulkės ant akmeninio išsikišimo. Ji negali palikti Ketrinos ir bėgti pagalbos, kol nežino, kur Gambas. Atsargiai prisiartinusi prie durų, pažvelgė vidun. Išvydo laiptus ir dalį kambario viršuje.

Išeitis tik viena: arba surasti Gambą, jeigu jis nepabėgo, arba ištraukti ir išsivesti merginą.

- Ketrina, Ketrina, čia yra kopėčios?

- Nežinau. Aš atsipeikėjau jau šulinyje. Jis viską nuleidžia kibire.

Iš sienos kyšojo išlindusi sija, prie kurios buvo pritvirtintas suktuvas. Virvės ant būgno nebuvo.

- Ketrina, reikia rasti ką nors ir ištraukti tave. Tu gali vaikščioti?

- Taip. Nepalikite manęs.

- Man reikia išeiti tik minutei.

- Tu, nuvarytas paukštšuni, neišeik! Mano motina iškrės iš tavęs visas tavo supuvusias smegenis, jeigu...

- Tylėt! Man reikalinga tyla, kad galėčiau nustatyti, kur jis. Vardan savo pačios išsigelbėjimo, užsičiaupk. Policija bus čia po kelių minučių, o kol kas tylėk. Čia tu neliksi.

Kur nors turi būti virvė. Kur? Reikia surasti.

Starling užbėgo laipteliais aukštyn. Greitai perėjo kambarį pro bakus, dubenėlius, narvelius, kuriuose plazdėjo keli stambūs drugeliai. Ji nekreipė į juos dėmesio.

Paskui Klarisa pasijuto stovinti koridoriuje. Nieko. Didelis baltas kambarys, dekoruotas ąžuolu. Įsitikino, kad visi manekenai - iš tiesų manekenai. Veidrodžiuose atsispindėjo jų figūros. Niekur nei virvės, nei kopėčių nebuvo.

Ji pasuko koridoriumi atgal. Pamatė seną vonią. Joje rado virvę, kablių, lyną. Ištraukti Ketriną ar paskambinti? Šulinio dugne esančią belaisvę atsitiktinai nušauti neįmanoma. Bet jeigu nužudys Starling, Ketrina taip pat mirs. Reikia ištraukti ją ir kartu paieškoti telefono.

Klarisa neturi ilgai užtrukti vonioje. Jis gali sugrįžti ir užlieti šulinį. Starling apsižvalgė ir pasilenkė prie virvės. Patalpoje stovėjo didelė vonia, beveik iki viršaus pripildyta tamsiai raudono gipso. Iš jo kyšojo juoda susiraukšlėjusi ranka. Ant riešo buvo užsegtas puikus moteriškas laikrodukas. Starling pamatė viską iš karto: ir virvę, ir vonią, ir ranką, ir laikrodį.

Mažytis pėdsakas, kurį paliko ant rankos vabzdys, buvo paskutinis dalykas, kurį ji pastebėjo prieš užgęstant šviesai.

Širdis ėmė daužytis taip stipriai, kad, atrodė, plyš krūtinė. Spen-

gianti tyla. Reikia į ką nors įsitverti. Gal į vonios kraštą. Išeiti iš čia. Tuojau pat. Jeigu Gambas sužinos, kur ji, tai iš karto paskandins Ketriną ir viskas bus baigta. O, Dieve, padėk! Reikia išeiti. Pereiti koridorių pasilenkus. Šviesa visur užgeso? Matyt, jis išjungė elektrą. Kur galėtų būti elektros skydelis? Paprastai jie būna apačioje, laiptinėje. Jeigu taip, tai jis ateis iš ten. Vadinasi, dabar jis kažkur tarp jos ir nelaimingosios belaisvės.

Ketrina Martin vėl sukliko.

Prisispaudusi petimi prie sienos, Starling tyliai slinko į priekį. Nė garso. Viena ranka ištiesta, kitoje - pistoletas juosmens lygyje. Tuščia. Durys praviros. Pasilenkusi ji smunka ten. Štai ji jau laiko pistoletą abiem rankomis. Stop, reikia įsiklausyti.

Palei sieną užsidėjęs infraraudonuosius akinius stovėjo Gambas. Dabar jis jautėsi visiškai saugus - juos skyrė didelis stalas. Jis apžiūrėjo merginą nuo galvos iki kojų. Ji buvo pernelyg liekna, kad praverstų jam. Nors plaukai - jis atkreipė dėmesį į juos vos tik pažvelgęs virtuvėje - buvo puikūs ir, norint gauti juos, būtų prireikę vos vienos minutės. Jis akimirksniu nuplėš juos. Ir užsidės sau ant galvos.

Buvo net linksma matant, kaip Klarisa juda visiškoje tamsoje. Dabar ji stovėjo atsirėmusi klubais į kriauklę ir ištiesusi pistoletą. Puiku būtų ją pamedžioti - jis dar niekada nemedžiojo ginkluotos merginos. Tai labai įdomu. Bet visai nėra laiko. Gaila.

Šūvis į veidą turėtų būti tiesiog nuostabus, padaryti tai iš tokio atstumo nesudėtinga. Dabar... Jis pakėlė pistoletą, atlenkė gaiduką...

Šito garso negalima supainioti su niekuo. Klarisa tą pačią akimirką šovė trakštelėjimo pusėn, sekundei apakusi nuo ugnies pliūpsnio. Ji tikėjosi, kad pasigirs atsakomasis šūvis, ir žaibiškai puolė ant grindų. Ausyse gaudė, bet ji įstengė klausytis.

Kas čia per garsas? Švilpesys? Panašu į arbatinuko švilpimą, bet girdėti pertrūkiai. Kas tai? Alsavimas? Mano? Ne. Ramiai, be panikos. Taip, tai alsavimas. Ji pataikė į jį. Ką daryti? Laukti. Tegu jis nukraujuoja. Laukti.

Iš šulinio vėl pasigirdo Ketrinos šauksmas ir raudojimas. Reikia laukti. Atsiliepti negalima. Negalima nei kalbėti, nei krutėti.

Nematomas Gambo žvilgsnis nuslydo lubomis. Jis pamėgino nuleisti akis, bet negalėjo, negalėjo net pasukti galvos. Didelę malaizijietišką peteliškę apšvietė infraraudonasis spindulys ir sukdama ratus ji pradėjo leistis žemyn. Dabar misteris Gambas matė tik pulsuojančius, virpančius jos sparnelių mostus ir milžiniškus jų šešėlius.

Starling išgirdo prislopintą balsą.

- Kaip... gera... būti... tokiai... nuostabiai...

O paskui pasigirdo kiti garsai: gargaliavimas, kliuksėjimas. Švilpesys nutrūko.

Starling žinojo, kas tai per garsai. Ji kitados girdėjo juos ligoninėje, kai merdėjo tėvas.

Ji įsitvėrė į stalo kraštą ir atsistojo. Apgraibomis nuslinko Ketrinos balso link, surado laiptus, visiškoje tamsoje pakilo į viršų.

Atrodė, jog tai tęsiasi amžinybę. Virtuvėje Starling susirado žvakę, nusigavo iki elektros prietaisų skydelio laiptinėje, šoktelėjo iš džiaugsmo, kai užsidegė šviesa.

Klarisai reikėjo įsitikinti, kad Gambas nebegyvas. Palaukusi, kol akys priprato prie šviesos, ji atsargiai grįžo į kambarį. Į akis krito plikos kojos, kyšančios iš po stalo.

Nenukreipdama žvilgsnio nuo gulinčio ant grindų pistoleto, ji nuspyrė jį koja į šalį. Maniakas gulėjo atmerkęs akis. Jis buvo negyvas. Iš peršautos dešiniosios krūtinės pusės sunkėsi tirštas kraujas ir sroveno į balutę palei kūną.

Sugrįžusi prie šulinio, Klarisa ramiai tarė:

- Ketrina, tas išgama padvėsė. Jis jau nebepadarys tau nieko blogo. Aš pakilsiu į viršų ir iškviesiu...

- Ne! Ištraukite mane. Ištraukite mane. Ištraukite mane.

- Paklausyk. Jis negyvas. Štai jo pistoletas. Pažįsti? Aš iškviesiu policiją ir gaisrininkus. Bijau, kad tu gali nukristi, jeigu pabandyčiau ištraukti tave pati. Paskambinusi, iš karto sugrįšiu ir būsiu su tavimi. Gerai? Puiku. Nuramink šunelį. Susitarėme?

* * *

Vietinė televizija atvyko tuoj po gaisrininkų, bet kiek anksčiau, negu Belvederio policija. Gaisrininkų vadas nustūmė žurnalistus prie laiptų ir ištraukė nelaimingą merginą, panaudodamas gelbėjamąjį krėslą. Nebeegzistuojančio maniako įrenginiu vis dėlto nesiryžo pasitikėti. Ketrina išlipo iš šulinio su šuniuku ant rankų. Neišleido ji gyvulėlio iš rankų net "greitosios pagalbos" mašinoje.

Bet į ligoninę pudelio neįleido. Gaisrininkų būrio vadui patarė atiduoti kalytę į benamių gyvūnų prieglaudą, bet jis pasiliko ją sau.

Keturiasdešimt antras skyrius

Maždaug penkiasdešimt žmonių Vašingtono nacionaliniame aerouoste laukė lėktuvo, kuris turėjo atskristi iš Ohajo. Lėktuvas vėlavo. Dauguma laukė savo artimųjų. Žmonės atrodė užsimiegoję, pavargę, iš po jų švarkų kyšojo marškinių kampai.

Ardelijai Mep pavyko apžiūrėti savo kambario kaimynę, besileidžiančią lėktuvo trapu. Starling veidas buvo išblyškęs, po akimis juodavo dideli ratilai. Ant skruostų buvo likusios parako žymės. Starling taip pat pamatė Mep, pamojo jai ranka. Merginos susitiko, apsikabino.

- Sveika, drauguže, - šūktelėjo Ardelija. - Turi bagažo? - Starling papurtė galvą. - Džefas laukia mūsų. Važiuojam namo.

Džekas Krofordas laukė jos šalia savo mašinos prie įėjimo į aerouostą.

- Aš... - pradėjo jis, - ...tu neįsivaizduoji, ką padarei. Tu nušluostei nosis visiems, mano mažyle, - jis palietė merginos skruostą. - Kas tai?

- Parakas. Daktaras sakė, kad po poros dienų pats išnyks. Tai geriau, negu nudirti odą.

Krofordas prisitraukė merginą prie savęs, vieną trumputę akimirką prispaudė prie krūtinės, paskui pabučiavo į kaktą ir paleido.

- Tu neįsivaizduoji, ką padarei, - vėl pakartojo jis. - Važiuok namo. Išsimiegok. Pašnekėsime rytoj.

Keturiasdešimt trečias skyrius

Džekas Krofordas prabudo ant sofos savo kambaryje ir išgirdo sutartinai beknarkiant giminaičius. Pačią pirmąją akimirką po praėjusios dienos rūpesčių jis prisiminė ne tai, kad Bela numirė, bet paskutiniuosius jos žodžius. Ji ištarė juos tyliai, žvelgdama aiškiomis, gęstančiomis akimis: "Kas dedasi mūsų kieme?"

Jis paėmė puodelį su grūdais ir vilkėdamas vien chalatu išėjo į lauką palesinti paukščių. Jis pažadėjo Belai daryti tai kiekvieną rytą.

Buvo dar tamsu, kai Krofordas, palikęs tebemiegantiems giminaičiams raštelį, išėjo iš namų. Jis visada gerai sutarė su Belos artimaisiais, bet dabar norėjo kuo greičiau pasiekti Kuantiką.

Peržiūrinėdamas naktį gautus teleksus ir klausydamasis pirmųjų žinių per televiziją, už stiklinių durų Džekas pamatė Starling. Krofordas

galvos linktelėjimu pakvietė ją į kabinetą, atlaisvino vieną popieriais užverstą kėdę ir ji tylomis ėmė žiūrėti televizijos naujienas.

Pagaliau pasirodė tai, ko jie laukė.

Apleistas seno Džeimo Gambo namo fasadas su baltais dažais uždažytais langais ir sunkiomis grotomis ant jų. Starling vos beatpažino tą kraupų statinį.

- Siaubo slėptuvė, - pavadino jį diktorius.

Šulinys, rūsys, fotoaparatai, blyksintys prieš kameras, pikti gaisrininkai, stumdantys fotografus į šalis. Praradę nuovoką nuo ryškių prožektorių, drugeliai skrido į šviesą bejėgiškai plakdami sparneliais.

Štai Ketrina Martin atsisako neštuvų ir eina prie "greitosios pagalbos" mašinos susisupusi į policininko lietpaltį. Prie krūtinės ji spaudžia šuniuką.

Ekrano krašte Starling. Ji greitai eina prie mašinos, kaip įprastai, nuleidusi galvą ir giliai susikišusi rankas į palto kišenes.

Laidos režisierius pasistengė iškirpti pačius kraupiausius, siaubą keliančius kadrus, nufilmuotus maniako namuose.

Krofordas du kartus išgirdo, kaip šalia sėdinti Starling stipriai per nosį iškvėpė orą.

Žinias nutraukė reklama.

- Labas rytas, Starling.

- Sveiki, šefe, - atsakė ji, tarsi diena jau seniai būtų tekėjusi savo įprastine vaga.

- Kolumbo apygardos prokuroras naktį faksu perdavė man jūsų veiksmų ataskaitą. Bet teks daug smulkiau išdėstyti viską raštu. Taigi iš Frederikos Bimel namų jūs nuėjote pas Stasi Hubką, paskui pas "Ričardso" parduotuvės šeimininkę misis Berdain, o ta nurodė misis Lipman adresą.

Starling linktelėjo.

- Stasi Hubka du kartus buvo ten pasitikdama Frederiką, - tarė ji, - bet atvažiuodavo ten su savo draugužio mašina, todėl tik miglotai nutuokė, kur ta vieta. O misis Berdain gerai ją žinojo.

- Ta dama nė karto nepaminėjo vyro, dirbusio pas misis Lipman, vardo?

- Ne.

Dar kartą per televizorių rodė reportažą iš karinio jūrų laivyno ligoninės. Per visą televizoriaus ekraną buvo matyti senatorės Martin veidas stovinčio prie ligoninės limuzino lange.

- Vakar Ketrinos būklė buvo normali. Dabar ji miega ir yra visiškai

rami. Mes visi meldžiamės už ją. Kaip jau sakiau, ji patyrė stiprų šoką, bet sąmonės neprarado. Ant kūno yra mėlynių, sulaužytas vienas rankos pirštas. Nuvandenijęs organizmas. Ačiū, - ji palietė vairuotojo petį. - Ačiū. Vakar ji kalbėjo apie šuniuką, bet aš nežinau, ką su juo daryti. Mes turime du šunis.

Laida baigėsi idiotišku nervų ligų specialisto komentaru. Jis vakare kalbėdamasis su Ketrina Martin ketino nustatyti jos psichikos būklę.

Krofordas išjungė televizorių ir greitai pasakė:

- Senatorė Martin skambino man naktį. Ji nori atvažiuoti pas jus. Ketrina taip pat, kai tik gydytojai leis jai vaikščioti.

- Aš visada būnu čia.

- Ir Krendleris ketina atvažiuoti.

- Tada čia aš būnu retai.

- Noriu duoti jums vieną nemokamą patarimą: nesivaržykite ir pasinaudokite senatorės rodomu jums palankumu. Tegu ji ne šiaip sau sako, kaip myli jus, tegu dėl jūsų ką nors padaro. Ir kuo greičiau. Dėkingumas, deja, trumpalaikis jausmas.

Tarp netvarkingai ant stalo išmėtytų daiktų stovėjo popierinis viščiukas, kurį kitados išlankstė daktaras Lekteris. Krofordas kilstelėjo ir paleido jo uodegą. Viščiukas keletą kartų kaptelėjo į stalą.

- Lekteris dingo. Jo ieško visoje šalyje. Visur jis laikomas ypač pavojingu nusikaltėliu, - tarė Krofordas. - Kurį laiką jis bus šešėlyje, nes dabar tikriausiai labai užsiėmęs. Bet baigęs tvarkyti savo reikalus, žmogėdra vėl pradės šėlti. Mes turime žūtbūt viską numatyti ir būti pasiruošę. Jis gali prisiminti jus.

- Nemanau, kad jis ketintų ieškoti manęs. Aš vargu ar dar jį dominu. Žinoma, jis gali jausti susierzinimą. Kas jį žino.

- Viskas, ko noriu iš jūsų, Klarisa, tai išmokyti jus būti atsargia. Aš prijungsiu jūsų telefoną prie pasiklausymo ir skubaus aliarmo sistemos, jeigu neprieštarausite. Bet jis liks visiškai asmeniškas, kol jūs pati nepaspausite mygtuko.

- Ir vis dėlto aš nemanau, kad jis atkreips savo dėmesį į mane, misteri Krofordai.

- Jūs turbūt nesupratote, Starling.

- Ne, aš viską supratau.

- Aš labai džiaugiuosi, Klarisa. Direktorius taip pat siunčia jums sveikinimus. - Tai kažkodėl nuskambėjo labai neįprastai, visai ne taip, kaip jis norėjo.

Krofordas priėjo prie kabineto durų. Ji tolo tuščiu, aidžiu korido-

riumi. Savo valios pastangų dėka jis prisivertė šūktelti jai, nugalėdamas savo širdgėlą:

- Starling, jūsų tėvas didžiuodamasis stebi jus...

Keturiasdešimt ketvirtas skyrius

Džeimas Gambas dar keletą savaičių buvo visų dėmesio centre.

Žurnalistai atkūrė jo biografiją nuo pat kūdikio gimimo Sakramento apylinkėse.

Motina jau nešiojo savyje gemalą, kai patyrė fiasko "Mis Sakramentas" konkurse 1948 metais. Vardas "Džeimas" buvo akivaizdi klaida gimimo liudijime, bet niekas nepasirūpino ją ištaisyti.

Kai artistinės karjeros viltys žlugo, maniako motina kaip reikiant prasigėrė ir dvimetis Gambas buvo atiduotas į prieglaudą. Bent du solidūs žurnalai rašė, kad būtent nelaiminga vaikystė buvo pagrindinė priežastis, paskatinusi jį medžioti moteris dėl jų odos. Nė viename straipsnyje nebuvo pavartoti žodžiai "beprotis" ar "piktadarys".

Filme, kurį Gambas žiūrėjo jau suaugęs, iš tikrųjų filmavosi jo motina. Bet tyrimai parodė, kad gražuolė baseine buvo ne ji.

Kai jam sukako dešimt metų, iš prieglaudos jį pasiėmė seneliai, o po dvejų metų jis žvėriškai juos nužudė.

Reabilitacijos centre Gambas išmoko siuvėjo amato. Ir čia pasireiškė jo neeiliniai gabumai.

Informacijoje apie darbinę veiklą buvo daug baltų dėmių. Žurnalistai rado du restoranus, kur jis nelegaliai dirbo, aptiko kelias siuvyklas, kuriose Džeimas periodiškai uždarbiaudavo. Tiksliai nežinoma, ar jis žudė tuo periodu. Bendžamino Raspeilo byla liudija, kad žudė.

Vienu metu jis dirbo antikvarinėje krautuvėje, kur buvo pardavinėjami iš drugelių pagaminti ornamentai. Būtent ten jis susipažino su Raspeilu ir kurį laiką su juo gyveno. Tada Gambas ir susidomėjo drugeliais, jų vystymosi stadijomis.

Kai Raspeilas atstūmė Gambą, šis nužudė jo eilinį meilužį, Klausą, nukirto jam galvą ir nulupo dalį odos. Paskui Rytuose rado ir patį skriaudiką, o tas, išsigandęs užsispyrusio maniako, nuvedė jį pas daktarą Lekterį.

Daug laiko buvo skiriama paskutiniajam periodui, kai Lekteris nužudė Raspeilą. Ir, svarbiausia, publikai tapo žinoma, kiek daug Lekteriui pasakojo Raspeilas apie Džeimą Gambą.

Visi sužinojo, kad būtent Raspeilas papasakojo apie maniako aist-

rą drugeliams, apie tai, kad jis lupo žmonėms odą, kad nužudė Klausą, kad dirbo "Haido" firmoje Kalumete, siuvančioje drabužius iš odos. Tačiau pinigus už darbą gaudavo iš vienos pagyvenusios damos Belvederyje, kuri siuvo "Haidui" pamušalus. Kartą Gambas apiplėšė tą moterį. Raspeilas buvo perspėjęs apie tai iš anksto.

- Kai Lekteris perskaitė, kad pirmoji auka gyveno Belvederyje ir kad jai nulupta oda, jis iš karto suprato, kieno tai darbas, - pasakė Krofordas, skaitydamas drauge su Klarisa straipsnius laikraščiuose. - Jis sąmoningai išdavė jums Gambą, bet su būdingu jam genialumu stengėsi suklaidinti Čiltoną.

- Taip. Jis labai subtiliai užsiminė, kad visos nusikaltimų vietos pasirenkamos aklai, - pridūrė Starling. - O Memfyje paklause, ar moku siūti. Įdomu, kodėl?

- Paprasčiausiai linksminosi. Jis turi aistrą laukinėms pramogoms.

Kai misis Lipman mirė - tai įvyko išvykos į Floridą drauge su Gambu metu - jis paveldėjo viską: seną namą, rūsį, šulinį, solidžią pinigų sumą. Jis metė darbą "Haide", nors kurį laiką naudojosi savo butu Kalumete, gaudamas siuntinius Džono Granto vardu. Jis palaikė ryšius su pačiais solidžiausiais klientais bei, kaip ir anksčiau, kai dirbo "Haide", važinėjo po mažas krautuvėles. Būtent tų išvykų metu jis sekdavo aukas, jas pagrobdavo, taip pat ir paskandindavo. Jo rudame furgone ant maišo žmonių kūnams vežti buvo sustatytos dėžės su odiniais papuošalais pardavimui.

Rūsyje jis turėjo visišką veikimo laisvę. Galėjo ten ir dirbti, ir pramogauti. Iš pradžių tai buvo tik žaidimai - jaunų merginų medžioklė visiškoje tamsoje, paveikslai, kuriuos jis tapė galiniuose kambariuose.

Frederika Bimel pradėjo dirbti pas misis Lipman paskutiniaisiais senutės gyvenimo metais. Kartą Gambas ją pamatė, kai ėmė iš jos gaminius. Bimel nebuvo pirmoji maniako auka, bet buvo pirmoji, nužudyta dėl odos.

Tarp Džeimo daiktų rasti merginos laiškai jam.

Starling vos beužteko jėgų skaityti tuos laiškus, nes jie buvo kupini vilčių, neįtikėtinų troškimų, meilės, švelnumo ir atsidavimo Gambui: "Mielasis paslaptingasis mano širdies valdove, aš taip tave myliu! Tu net negalvojai, kad aš galiu tau tai pasakyti. Nuostabiausia būtų kaip atsaką išgirsti tokius pat žodžius!"

Kada ji sužinojo teisybę? Gal aptikusi rūsį? Kaip pasikeitė jos veidas, kai priešais ją atsistojo kitas žmogus? Kiek laiko jis išlaikė ją šulinyje?

Negana to, Frederika liko jam ištikima iki pačios paskutinės akimirkos. Vieną laišką ji parašė jau šulinyje, būdama įkalinta.

Klarisa Starling Akademijoje pasižymėjo puikia reputacija ir nepageidavo jokių kontaktų su spauda. Tačiau bulvariniai laikraščiai nuolat rašė apie ją.

Laikraštis "Tėvynės liežuvautojas" nupirko iš Frederiko Čiltono juostelę su Klarisos ir Lekterio pokalbio įrašu ir išspausdino visą seriją straipsnių su rubrika "Drakulos sužadėtinė". Rašeivos pranešė, neva Starling už užmokestį papasakojusi Lekteriui savo intymius išgyvenimus.

Žurnalas "People" išspausdino apie ją gana šiltą straipsnį, įdėdamas jos studijų laikų nuotrauką ir tą, kurioje ji klausosi pamaldų Bozemeno liuteronų bažnyčioje. Bet labiausiai ji džiaugėsi išvydusi savo mylimo arklio Hanos, tempiančio pilną vežimą vaikų, nuotrauką.

Starling išsikirpo Hanos nuotrauką ir įsidėjo į piniginę. Tai buvo vienintelis dalykas, kurį Klarisa nusprendė išsaugoti.

Ji pajuto, jog sveiksta.

Keturiasdešimt penktas skyrius

"Marko" viešbutyje liokajus minkštu kilimu rūpestingai stūmė priešais save vežimėlį ant ratukų. Prie 91-ojo kambario durų jis sustojo ir pirštinėta ranka lengvai pasibeldė. Palaukęs minutę, pasibeldė stipriau, nes iš kambario sklido Gleno Guldo atliekamų Bacho invencijų garsai.

- Įeikite, - vyriškis apibintuota nosimi, vilkintis tik chalatu, prie stalo kažką rašė. - Pastatykite prie lango ir parodykite man vyną.

Liokajus atnešė butelį. Žmogus atidžiai apžiūrėjo etiketę, priglaudė kaklelį prie skruosto.

- Atkimškite, tik nestatykite į ledą, - pasakė jis pasirašydamas čekį su dosniais arbatpinigiais. - Dabar negersiu.

Jis nenorėjo, kad liokajus pripiltų į taurę vyno, nes nuo šio žmogaus sklido nemalonus kvapas.

Daktaras Lekteris buvo žaismingai nusiteikęs. Savaitė pralėkė nuostabiai. Jo išorė pamažu pasidarė normali. Kai tik dings tos šlykščios dėmės, jis galės eiti pas fotografą. Nuotraukos pasui.

Jis sugebėjo viską padaryti pats - kelios silicio injekcijos į nosį. Silicis buvo pardavinėjamas vaistinėse be recepto, novokainas ir vaistai, leidžiami po oda, - tik su atitinkamais dokumentais. Šią problemą jis išsprendė labai paprastai: vienoje klientų perpildytoje vaistinėje nug-

velbė nuo stalo receptą. Jis koreguojančiu skysčiu užtepė gydytojo keverzones ir pasidarė švaraus blanko kopiją. Pirmasis receptas nepaprastai tiksliai atitiko pavogtąjį. Jis nepastebimai padėjo jį į vietą ir niekas nieko nepastebėjo.

Seniai seniai, dar iki pirmojo arešto, daktaras Lekteris sukaupė pinigų tam atvejui, jeigu dėl kokios nors priežasties tektų išvykti. Vienoje pensiono prie Saskuechanos upės sienoje buvo paslėpti pinigai, kreditinė kortelė ir svetimo žmogaus pasas. Čia buvo ir kosmetikos reikmenų, kuriais jis tikėjosi savo išvaizdai suteikti panašumo į žmogų, pavaizduotą paso nuotraukoje.

Tačiau dokumento terminas seniai buvo pasibaigęs ir reikėjo kaip galima greičiau gauti naują pasą.

Galvodamas, kad sieną lengviau kirsti su poilsiautojų grupe, ant krūtinės pasikabinus turistinį žetoną, jis nusipirko kelialapį į egzotišką kelionę "Pietų Amerikos puikybė". Taip daktaras Lekteris tikėjosi pasiekti Rio de Žaneirą.

Tą vakarą jis rašė laiškus, kuriuos ketino išsiųsti per pašto paslaugų agentūrą Londone.

Pirmiausia jis pervedė solidžią pinigų sumą sanitarui Barniui, atsidėkodamas už gerą elgesį su juo psichiatriniame kalėjime.

Paskui brūkštelėjo porą žodžių Frederikui Čiltonui, pranešęs, kad žada aplankyti jį pačiu artimiausiu laiku. Jis ketino ištatuiruoti jam ant kaktos mitybos instrukciją. Ši mintis jam labai patiko.

Na, ir, prisipylęs taurę nustabaus "Montrašė", kreipėsi į Starling:

"Na, kaip, Klarisa, ar Jūsų ėriukai nutilo?

Jūs, žinoma, prisimenate, kad turite man apie tai pranešti. Ir aš Jumis tikiu.

Labai gerai bus, jeigu išspausdinsite skelbimą "Taims" ir "Internešnl herald tribjun" puslapiuose pirmąją bet kurio mėnesio dieną. O dar geriau bus, jeigu paskelbsite jį "Čaina meil" laikraštyje.

Manęs nenustebins nei neigiamas, nei teigiamas atsakymas. Bet kol kas ėriukai turėtų tylėti. Klarisa, teiskite save tik visų požeminių kalėjimų, sukurtų Miniai, teismu. Jums dar ne vieną kartą teks kovoti už jį, už tą išganingąjį tylėjimą. Nes Jus pančioja pilietinė pareiga, Jūs vadovaujatės tik pareiga ir tą pareigą Jūs jausite visada.

Aš neketinu susitikti su Jumis, Klarisa, tačiau pasaulis įdomesnis, kai jame egzistuoja tokių žmonių kaip Jūs. Tikiuosi, man Jūs jaučiate ne mažesnę pagarbą."

Daktaras Lekteris palietė lūpas šratinuku, pažvelgė į naktinį dangų, nusišypsojo.

"Dabar aš turiu langus.

Virš horizonto švyti Orionas. Šalia Jupiteris. Dabar jis yra opozicijoje Žemei ir to daugiau nebus iki 2000-ųjų (neketinu Jums nurodyti tikslaus laiko ir aukščio). Tačiau tikiuosi, kad Jūs taip pat juos matote. Mes turime bendrų žvaigždžių, Klarisa.

Hanibalas Lekteris."

Toli rytuose, aukštai giedrame nakties danguje, virš didžiulio namo ir kambario, kuriame švyti naktinės lempelės žiburiukas, įsižiebė Orionas. Ant didelės lovos - daugybė dygsniuotų antklodžių. Ant jų ir po jomis tyso keli dideli šunys. Blankioje šviesoje sunku suvokti, kur yra kas.

Vis dėlto rožinė lempelė aiškiai apšviečia merginos veidą. Be jokių abejonių, tai Klarisa Starling. Ji saldžiai ir ramiai miega. Ėriukai tyli.